

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, EKONOMİSİ VE PLANLAMASI
ANA BİLİM DALI**

**OKUL YÖNETİCİSİ, ÖĞRETMEN VE VELİ
GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ
DENETLENMESİNİN OKUL İKLİMİNE OLAN
ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Oya ERDOĞDU DENİZER

**Lefkoşa
Temmuz, 2018**

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, EKONOMİSİ VE PLANLAMASI
ANA BİLİM DALI**

**OKUL YÖNETİCİSİ, ÖĞRETMEN VE VELİ
GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ
DENETLENMESİNİN OKUL İKLİMİNE OLAN
ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Oya ERDOĞDU DENİZER

Danışman: Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR

**Lefkoşa
Temmuz, 2018**

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

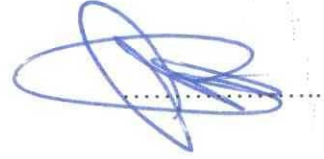
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Oya ERDOĞDU DENİZER tarafından hazırlanan “Okul Yöneticisi, Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Denetlenmesinin Okul İklimine Olan Etkisinin Değerlendirilmesi” adlı bu çalışma Temmuz 2018 tarihinde jürimiz tarafından Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması Ana Bilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

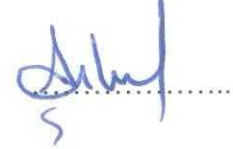
Adı- Soyadı

İmza

Üye (Başkan) : Prof. Dr. Gökmen DAĞLI

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ayhan ÇAKICI EŞ

Üye (Danışman): Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR

Onay: Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

26/07/2018

Prof. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL
Enstitü Müdürü

ÖZET**OKUL YÖNETİCİSİ, ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE
ÖĞRENCİ DENETLENMESİNİN OKUL İKLİMİNE OLAN ETKİSİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ****ERDOĞDU DENİZER, Oya****Yüksek Lisans Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı****Danışman: Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR****Temmuz, 2018, 119 Sayfa**

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’indeki Mağusa ve İskele bölge okul müdürlerinin, müdür muavinlerinin, okul öğretmenlerinin ve ailelerinin öğrencileri denetlemelerinin okul iklimine etkisinin yöneticilik seçimi, hizmet öncesi ve hizmet içi, özlülük hakları ile ilgili görüşleri hedeflenmiştir. Çalışmadaki aşamalar; öğrencilerin denetlenmesi için okul iklimine olumlu etkisi olabilmesi için idareci, öğretmen, aile ve yöneticiliğin meslekleşmesi ile alan taraması yapılacak olup okul yöneticisi öğretmenler ve velilerle ilgili aşamalar sıralanmıştır.

Araştırma evreninde, hem uluslararası alanda öğretmenlik standartları hem de KKTC Gazi Mağusa ve İskele bölgesinde liseler de okul iklimi ve denetimi ele alınıp değerlendirilecektir. Değerlendirme de öğretmen yeterliliklerinin geliştirilmesi standartlara uygun çözüm önerileri geliştirilecek araştırmalar yapılacaktır. Gazi Mağusa bölgesinde 2016-2017 eğitim yılında görev yapan öğretmenler ve okul yöneticilerinden oluşturulacak ve yeterlilikler ile ilgili bulgular ortaya konulmuştur.

Araştırmanın örnekleminde Gazi Mağusa ve İskele bölgesi okullarda 2016-2017 yıllarında görev alan öğretmenler ve random yöntemiyle seçilmiş 11 müdür, 24 muavin, 200 öğretmen ve 50 öğrenci velisi yer alacaktır. Ayrıca yönetici, öğretmen ve veli katılımcılarla nitel veriler ortaya konmuştur. Bu bağlamda okul ikliminin de müdürler ve müdür muavinleri, öğretmenler, ailelerin görüşleri incelenmiş ve bunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Okul İklimi, Yönetme, Yönetici, Denetim, Okul-Aile Yaklaşımlar

ABSTRACT**EVALUATION OF THE EFFECT OF SUPERVISING SCHOOL STUDENT ADMINISTRATORS, TEACHERS AND PARENTS ON THEIR SCHOOL CLIMATE****ERDOĞDU DENİZER, Oya****The Department of Educational Administration, Supervision, Economy and Planning****Master Thesis****Advisor: : Assoc. Prof. Dr. Behçet ÖZNACAR****July, 2018, 119 pages**

The views of the Turkish Republic of Northern Cyprus, Famagusta and Iskele's school climate, school principals, school teachers and their parents' opinions on school climate management preferences, pre-service and in-service social rights are targeted. Cyprus. Working steps; Under the supervision of the pupils, a field survey will be conducted with managers, teachers, parents and administrators to make a positive impact on the school climate, and steps will be taken for school administrators and parents.

In the field of research, school climate and supervision will be assessed and evaluated both in the international area teaching standards and in the high schools in Gazi Famagusta and the Turkish Republic of Northern Cyprus. Evaluation will be conducted to develop teacher qualifications and develop a solution proposal that meets the standards. In Gazi Famagusta region, findings related to teachers and school administrators working in the 2016-2017 academic year were revealed.

In the sample of the research, 11 administrators, 24 delegates, 200 teachers and 50 students will participate in Gazi Famagusta and Iskele regional schools in 2016-2017. In addition, qualitative data are presented with managers, teachers and parents. In this context, the views of school principals, principals, teachers and school climate parents have been examined and suggested for them.

Keywords: School Climate, Management, Advisor, School-Family Approaches

ÖNSÖZ

Araştırma sürecinde fikirleriyle beni aydınlatan, kıymetli zamanını her ihtiyaç duyduğumda benimle paylaşan, tez çalışmam sürecinde bana inanan değerli tez danışmanım, Doç. Dr. Behcet Öznacar'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca ,bu araştırmanın gerçekleşmesinde zamanını ve desteğini benden esirgemeyen öğretmenliğim süresince ellerini sürekli omuzlarımda hissettiğim, beni koşulsuz destekleyen başta 25 yıllık matematik öğretmenliği yaptığım okulum Namık Kemal Lisesinden öğretmen arkadaşlarım (dostarım) ve bir yıllık müdür muavinliği yaptığım Mağusa Ticaret Lisesi olmak üzere tüm okullarda çalışan mezun ettiğim öğretmenler,öğretmen arkadaşlarıma ve idarecilere yürekten teşekkürlerimi sunarım.

Beni koşulsuz seven , güvenen ve destekleyen başta annem Nermin Erdoğan , babam Murat Erdoğan'ya , kardeşlerim Okan Erdoğan ve Hüseyin Erdoğan ya içten teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman arkamda , bana güvenen ve sonsuz desteğini eksik etmeyen dayım, Fuat (Murat) Kutlu ' ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak, yüksek lisans eğitimim süresince beni sabırla dinleyen ve her zaman yanımda olan sevgili eşim Mustafa Denizer , kızlarım Deniz Denizer ve Yağmur Denizer' e sonsuz teşekkür ederim.

Saygılarımla

Oya Erdoğan Denizer

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
BİLİMSEL ETİK BEYANI.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ	v

BÖLÜM I

1. GİRİŞ I

1.1.Problem Durumu.....	1
1.2.Araştırmanın Amacı	3
1.4.Araştırmanın Önemi.....	4
1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.6.Tanımlar.....	5
1.7.Kısaltmalar.....	5

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kavramsal Çerçeve	6
2.2. Okul İklimi.....	6
2.3. Öğrenciyi Denetlemede Öğretim Sistemi	8
2.4. Öğretimi, Öğrenciyi ve Öğretmeni Geliştirme.....	10
2.5. Öğrenci Gelişiminin ve Denetlenmesinin İzlemesi.....	11
2.6.Okulda Öğrenci	11
2.7. Ders Denetimi	12
2.8.Okulların Güvenlik Önlemleri-Yöntemleri.....	13
2.9.Güvenli Okul Ortamının Oluşturulmasında Okul İklimi	14
2.10. Öğrenci Denetiminde Okul Kültürü.....	15
2.11. Öğrencilerin Okul İkliminde İletişim Becerilerinin Geliştirilmesi	17
2.12. Ailelerin Eğitim Sürecinde Öğrenci Denetimine Katılmasının Önemi	19
2.13. Ailelerin Öğretmenler, Muavinler ve Müdürlerle İletişimi ve Okul Birliği	19

2.14. Ebeveynlerin Eğitim Sürecine Katılım Düzeyleri.....	20
2.15. Ailelerin Eğitim Müfredatına Desteklemesinin Önündeki Engeller.....	21
2.16. Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımını Artırmak İçin Yapılan Çalışmalar	21
2.17. Ebeveynlerden Eğitim Sürecine Katılmalarında Beklenenler.....	24
2.18. Liselerde Müdürler ve Muavinler	24
2.19. Liselerde Öğretmen Davranışı	23
2.2. Öğretmen Yeterliklerinin Arttırılması.....	25
2.23. İlgili Araştırmalar.....	26

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1 Araştırma Deseni ve Yaklaşımı	31
3.2 Çalışma Grubu	48
3.3 Veri Toplama Teknikleri.....	51
3.4 Veri Toplama Tekniği ve Aracı	53
3.4 Verilerin Toplanması	55
3.4 Veri Analizi.....	55

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

4.1. Bulgular ve Yorum	58
------------------------------	----

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA

5.1.TARTIŞMA.....	
-------------------	--

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar.....	95
6.2. Öneriler.....	103
KAYNAKÇA.....	105

EKLER.....	111
EK 1. K.K.T.C. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Anket Uygulama	111
EK 2. Okul Yöneticisi, Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Denetlenmesinin Okul İklimine Olan Etkisinin Değerlendirilmesi	112
Ek 3. Veli Görüşme Formu	113
Ek 4. Müdür ve Müdür Muavini Görüşme Formu	118
Ek 5. Tez Orijinallik Raporu	119

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 4.1.1. Katılımcı Velilerin Demografik Özellikleri.....	49
Tablo 4.1.2. Velilerin öğrencilerin eğitimine katkı sağlama durumlarına yönelik görüşleri	58
Tablo 4.1.3. Velilerin öğrencilerin öğretmeniyle iletişim durumlarını sorgulamalarına yönelik görüşleri.....	59
Tablo 4.1.4. Velilerin okul yönetimine katkı verme durumlarına yönelik görüşleri	60
Tablo 4.1.5. Öğrencinin okul yönetimine katkı verme durumuna yönelik veli görüşleri	60
Tablo 4.1.7. Öğrencinin eğitiminde sorumlularını yerine getirme durumuna yönelik veli görüşleri	61
Tablo 4.1.8. Okul-veli arasında iletişim kurma durumlarına yönelik görüşler	62
Tablo 4.1.9. Okul yönetimi ve okul aile birliğinin veli ev ziyaretleri yapma durumlarına yönelik görüşler	63
Tablo 4.1.10. Okul yönetiminin sorunları çözme yeterliklerine yönelik görüşler	63
Tablo 4.1.11. Okullardaki rehberlik desteğine yönelik görüşler.....	64
Tablo 4.1.12. Öğrenci kulüplerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik görüşler	65
Tablo 4.1.13. Sosyal etkinlikler okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik görüşler	65
Tablo 4.1.14. Spor etkinliklerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik görüşler	66
Tablo 4.1.15. Sanat etkinliklerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik görüşler	67
Tablo 4.1.16. Öğrencilerin birlik ve beraberliğini oluşturacak geleneklerin yer verilmesine yönelik görüşler.....	67
Tablo 4.1.17. Okul geleneklerinin yeni gelen öğretmen ve idareciler tarafından korunmasına yönelik görüşler.....	68

Tablo 4.1.18. Öğrenci taleplerinin dikkate alınma durumlarına yönelik görüşler	69
Tablo 4.1.19. Öğrenci başkanının idarede söz sahibi olma durumuna yönelik görüşler ..	69
Tablo 4.1.21. Yönetimin öğrencilerin bir üst eğitim kurumuna hazırlanmaları konusunda çalışma yapılma durumuna yönelik görüşler.....	70
Tablo 4.1.22. Okul, öğrenci ve veli sorunlarına çözüm bulmada okul yönetiminin zamanında çalışma yapma durumuna yönelik görüşler	70
Tablo 4.1.23. Okul kütüphanesinin yeterliğine yönelik görüşler.....	71
Tablo 4.1.24. Okul fizik, kimya labratuvarlarının yeterliğine yönelik görüşler	72
Tablo 4.1.25. Okul labratuvarlar ekipmanlarının işlevselliğine yönelik görüşler.....	72
Tablo 4.1.26. Öğrenciler için serbest kullanım alanlarının yeterliğine yönelik görüşler	73
Tablo 4.1.27. Okulda yeterince dini inanç; şuur bilinç verilmesine yönelik görüşler	73
Tablo 4.1.28. Okulda yeterince ahlaki olgunluk kazandırılmasına yönelik görüşler.....	73
Tablo 4.1.29. Okulda milli ve manevi değerlerin yeterince öğretilmesine yönelik görüşler	73
Tablo 4.1.30. Okula başlayan öğrencilerde olumlu değişiklikler görülmesine yönelik görüşler	74
Tablo 4.1.31. İbadet bilinci şuurunun yeterince verilmesine yönelik görüşler.....	75
Tablo 4.1.33. Meslek öğretmenlerinin inanç ve şuur konularındaki rehberliğine yönelik görüşler	76
Tablo 4.1.34. Öğrencilerin ileriye dönük hayatlarına dair öğretmenlerin danışmanlığına ilişkin görüşler	76
Tablo 4.1.35. Öğretmenlerin yoğun çalışma saatleri nedeniyle verim kaybı yaşamalarına yönelik görüşler	77
Tablo 4.1.36. Öğrencileri okula ek olarak herhangi bir kurs/ etüt merkezine göndermeye ihtiyaç duyma durumlarına yönelik veli görüşleri	78
Tablo 4.1.37. Okul harici kursların başarıya etkisine inanma durumlarına yönelik veli görüşleri	78

Tablo 4.1.38. Okul kurslarında ders programı ve takibinin yapılmasına yönelik veli görüşleri	79
Tablo 4.1.39. Okul kurslarında önerilen kitaplar, işlenen konulara göre seçilmesine yönelik görüşler	80
Tablo 4.1.40. Dersler öğrenci seviyesine uygun olarak işlenmesine yönelik görüşler	80
Tablo 4.1.41. Bilimsel olimpiyatlara yapılan hazırlıkların yeterliğine yönelik görüşler ..	81
Tablo 4.1.42. Okulda bilimsel yayınların incelenmesine yönelik görüşler.....	82
Tablo 4.1.43. Okul müfredatının bilim üretmeye, sorgulamaya ve düşünmeye yönelik durumuna ilişkin görüşler	82
Tablo 4.1. 44. Okul müfredatının öğrenciyi not kaygısından uzaklaştırarak, hayatı anlamaya ve kendini geliştirmeye yönelik olma durumuna ilişkin görüşler	83
Tablo 4.1.45. İspat, ikna ve geliştirme odaklı analitik eğitim verilmesine yönelik görüşler	84
Tablo 4.2.1. Öğretmenlerin okulda eğitim vermektten keyif alma durumlarına yönelik öğretmen görüşleri	85
Tablo 4.2.1. Öğretmenlerin derslerinde kaynak bulma durumlarına ilişkin görüşleri	85
Tablo 4.2.3. Okullarda öğretmenlerin işbirliği kurma durumlarına ilişkin görüşleri.....	86
Tablo 4.2.4. Okullarda eğitim verirken öğretmenlerin kendilerini güvende hissetme durumlarına ilişkin görüşleri.....	87
Tablo 4.2.5.Velilerin öğretmenleri destekleme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri ..	87
Tablo 4.2.6. Velilerin çocukların notlarını değiştirme konusunda baskı yapma durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri.....	88
Tablo 4.2.7. Yöneticilerin öğretmenleri destekleme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri	89
Tablo 4.2.8. Yöneticilerin öğretmenlere sağladığı geribildirim fayda durumuna ilişkin öğretmen görüşleri.....	89
Tablo 4.2.10. Yönetimin öğretmenlere yönelik beklentilerin ne kadar makul olduğuna yönelik öğretmen görüşleri	90

Tablo 4.2.11. Okulun standartlaştırılmış sınavlara gösterdiği dikkate yönelik öğretmen görüşleri	91
Tablo 4.2.12. Okulda öğretmenlerin profesyonel gelişimleri için ne kadar fırsat bulduklarına yönelik öğretmen görüşleri	91
Tablo 4.2.13. Öğretmenlerin profesyonel gelişim fırsatları için okulun destek sağlama durumlarına yönelik öğretmen görüşleri.....	92
Tablo 4.3.2. Denetimin okulun, sınıfın fiziki durumunda bir gelişmeye ve kurumlara bir dinamizm kazandırmasına yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri	94
Tablo 4.3.3. Okul denetimlerinin kimler tarafından nasıl yapılması gerektiğine yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri.....	95
Tablo 4.3.4. Denetim yapılırken öncelik sıralamasının ilk basamağı ne olması gerektiğine yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri.....	96
Tablo 4.3.5. Denetimlerin hangi sıklıkta olması gerektiğine ilişkin müdür ve müdür muavini görüşleri	97
Tablo 4.3.6. Okulda sıkça karşılaşılan sorunlara yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri	97
Tablo 4.3.7. Okul denetimlerinde eğitim paydaşlarıyla ilişkilerini değerlendirmelerini yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri.....	98
Tablo 4.3.8. Denetim sonrasında görüşlerinizin öğretmen ve öğrenciler tarafından yeterince dikkate alındığına ilişkin müdür ve müdür muavini görüşleri	99

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, alt amaçları, önemi ve sınırlılıkları yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’inde ve tüm dünyada ki eğitim kurumlarının hayatta ciddi bir önem taşımakta olup eğitim yuvaları öğrencilerin ailesel yaşıtsal çevrelerine yaklaşımlarını sağlayarak bireyin gelişmesini sağlayan becerilerini ortaya koyan ve özel yeteneklerini ortaya çıkaran yeteneklerine ve becerilerine destek kazandıran eğitim hanelerdir (Demirel, 1999). Bireylerin ve toplumsal yapının değişmesi, gelişmesi ve ilerlenmesinde; eğitim ve öğrenci denetiminin düzenli eğitim standartlarıyla yapılan denetimin ve öğrenci sistemlerinin amaçları doğrultusunda okullar beklentilerin, hedeflerin ve gelişimin yerine getirmesine bağlıdır. Eğitimsel hedeflerin gerçekleştirilmesinde eğitim sistemi, eğitim- öğrenci denetimi, aile- öğrenci bağları ve okul iklimi yer almaktadır. Eğitim yuvalarında sistemli ve güvenli yönetilen okullardaki öğrenciler başarı ve hedef doğrultusunda hızlı adımlar atmaktadır (Hoy ve Miskel, 2010). Öğrenci denetiminde aileden alınan destek ve öğrenciye olan bağlılığı ve yaklaşımı ile öğrencinin denetlenmesi ve okul iklimine uyum sağlaması çoğunlukla başarı ve verimlilik sağlamaktadır. Eğitim yuvalarında gelişen bireyler kültürel sosyal ve bilimsel yönden gelişimi sağlıklı olmaktadır (Dewitt ve Slade, 2014).

1970’li yıllarda başlayan eğitim sistemindeki geliştiricilik, okullarda verimlilik kazandırmıştır. Böylece eğitimsel hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelilerek ilerlenmiş ve geçmişten günümüze bakıldığında okullar; günden güne hızla ilerleyen teknoloji ile kendini yenilemekte olduğu görülmektedir (Thapa, Cohen, Guffey ve D'Alessandro, 2013). Okulların gelişmesinde ve verimliliğin artmasında başta iyi bir yönetim şekli ve okul ikliminde öğretmen öğrenci bağları yer almaktadır. Bir toplum da gelişmenin en önemli kaynağı eğitim ve bireyin yetiştirildiği ortamdır (Demirel, 1999). Eğitimin amacı, insan davranışlarının oluşmasında beklenen değişimler veya davranışlar olarak belirlenip

değişikliklerin uygulanabilmesi için bir problem şeklinde değil de, bir fırsat olarak değerlendirildiği ve algılandığı okullarda, eğitimde düşlenen hedeflere ulaşılması kaçınılmazdır (Dönmez ve Özer, 2009).

Son yüzyılda modern ekonomik, teknik, sosyal, politik ve kültürel değişiklikler hızlı bir hesaplama yapılmaktadır ve diğer tüm sosyo-kültürel kurumlar gibi, bu değişiklikler okulların değişmesine neden olmuştur (Manvell, 2012). Eğitim yönetimi bu gelişmeden payını ilk sırada almaktadır ve eğitim yönetimindeki ilk kavramların Roma bağlamında olduğu bilinmektedir (Gregory, Cornell ve Fan, 2012).

Bugün, Femin'in giriş yönetimi fikirleri klasik yönetimi temsil etmektedir. Feminizm uygulanma biçimine uyarlanır, klasik eğitim yönetimi ortaya çıkar. Yönetim faaliyeti bir havuzda taş atmaya benzer. Halka hareket etkisinin dalga hareketi dışı doğru hareket, aktif fonksiyon ve geometri ve fizik ile sınırlıdır. Bu çerçevede eğitim yöneticileri eğitimin oluşturulmasına izin verir. Başarılı bir şekilde kullanılması gerekiyor. Bu eğitim yöneticisi, ilk yetenekler, yöneticiler ve yönetim teorileri ve süreçleri hakkında bilgi sahibi olmaktır (Wet, 2010). Hodgkinson' a (2008) göre, "Bilgi Yönetimi", Whitehead'e (1971) göre "eğitim" in başarısının ortaya çıkışı, halkın gücü ve gücü tarafından sorgulanmamaktadır. Eğitsel olarak insanlar davranışlarını ifade etme biçimlerini değiştirmeye çalışıyorlar. Eğitim insani bir girişimdir (Hodgkinson, 2008). Birey dil gelişimi ve öğrenmeyi içerir. Bireylerin davranışlarındaki değişiklikleri önlemek için bir vaka geliştiriyoruz. Bu durumda, bir şey geliştirmemiz, kişisel gelişim geliştirmemiz ve sonunda kolektif olarak toplanmamız gerekiyor. Okullar, insanların eğitimi, öğrenimi, eğitimi üretilir ve sunar. Dünyadaki hemen her ülkede benzer hedefler hedeflenmiş ve uygulanmıştır. Okulda amaç ve işlevlere ulaşması beklenmektedir. Okullar cinsiyet değişiminin ve gelişiminin odak noktasıdır (Espelaage, 2014).

Eğitimde uygun bir hedefe ulaşmak için, bir modele dayanmak zorundadır. Yönetim bu noktada açılacak, organizasyonda maddi ve manevi kaynakları yönlendirecek ve garanti edecek ve hedeflere ulaşmak için gerekli araçları sağlayacaktır. Bir grup faaliyeti veya bir sosyal aktivite olarak görülmektedir. Çağdaş okullarda yöneticiler, asistanlar, öğretmenler, öğrenciler ve diğer çalışanların birlikte yaşama iklimi vardır (Martinez, 2016).

Bu çalışma okul yöneticisi, öğretmen ve veli görüşlerine göre denetlenmesinin okul iklimine olan etkisinin değerlendirilmesi konusunda bu boşluğu doldurmayı amaçlamıştır. Bu araştırmanın problemi; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Gazi Mağusa ve İskele'deki okul müdürleri, muavinleri, öğrenci velileri ve öğretmenlerin okul iklimine karşı tutumlarını incelemektir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve velilerin okul ikliminin etkilerinin değerlendirilmesi konusundaki görüşlerini nasıl geliştirdiğini ve dolayısıyla bu konu hakkında genel bir görüş sahibi olduklarını görmeyi amaçlamıştır. Okul yöneticileri, okul ve öğretmenlerin okul algıları; duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını şekillendiren ve aynı zamanda performanslarını etkileyen önemli bir etki. Bu bağlamda, okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler, okul sadakati ve mesleki tatmin üzerinde önemli bir etkisi olan okul iklimi problemi üzerine araştırmaların odağı gibi görünmektedir. Okul iklimi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, demografik değişkenlerin iklim üzerinde anlamlı bir fark yaratıp yaratmadığı araştırılmaktadır. Bu, katılımcıların demografik değişkenlerinin okul iklimi üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu sorgulamaktadır. Bu çalışmanın amacı, değişken değişkenlerin okul iklimi üzerindeki etkilerini daha kapsamlı ve bütünsel bir şekilde incelemek ve bu etkinin genel bir değerlendirmesini yapmaktır. Ayrıca, yapılacak denetimlerin okul iklimine etkisi ve okulda okul müdürlerinin, müdür muavinlerinin, okul öğretmenlerinin ve velilerin öğrenci denetlemelerinin okul iklimine etkisinin önem sırası katılımcıların yargılarına göre belirlenmesidir.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1.3. Araştırmanın Alt amaçlar

1. Velilerin öğrencilerin eğitime yönelik katkı sağlama durumları nasıldır?
2. Velilerin öğrencilerin eğitim durumlarının yönelik görüşleri nasıldır?
3. Velilerin okul yönetimin işleyişine yönelik görüşleri nasıldır?
4. Öğretmenlerin okul ve okul yönetimine yönelik görüşleri nasıldır?
5. Yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine göre okul iklimi ve denetimi nasıldır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Öğretmenlerin okula ihtiyaç biçimleri; duygu, davranış ve davranışlarını biçimlendiren ve güçlü bir etkidir. Bu yönüyle öğretmenlerin okula yönlendirme ve bağlılık becerilerini geliştirmek için okul iklimi konusunda odak noktasını oluşturduğu görülür. Bu durum, okulların demografik değişkenleri okul iklimi üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğu sorusunu akla getirmektedir. Bu çalışmada önemli olan, okul paydaşlarının demografik değişkenleri açısından daha kapsamlı ve bütüncül bir bakış açısına ve buna göre genel eleştiriye sahip olma düşüncesidir.

KKTC'de orta okul ve liselerde görev yapan müdürlerin belirlenen rollerden biri de öğretim ve denetimin yapılması rolüdür. Yapılandırmacılığın rolünü yerine getiren yöneticilerin çalıştığı kurumlarda daha verimli bir çalışma ortamının ve kurumsal başarının ortaya çıkması beklenmektedir. Aynı zamanda, bu rolleri yerine getirirken, çalışanların sadakat ve okula ait olma duygusunun gelişiminde etkili olduğuna inanılmaktadır. Okul müdürleri tarafından sergilenen liderlik nitelikleri vatandaşlık davranışlarının ortaya çıkması için önemlidir ve kurumun algılanan başarısının artması beklenmektedir.

Bu amaca yönelik araştırmadan elde edilen veriler ışığında;

- Yönetici rol, sorumluluk ve denetlemesine yönelik bir sonuca varılabilir.
- Elde edilen sonuçlar okul yöneticisi ve okulların denetlenmesine yönelik yeterliklerin artmasında daha üst düzeyde katkı sağlayabilir.
- Ailelerin okulla işbirliği içinde olmaları sonucunda öğrencilerin eğitimlerinde olumlu olacağı görüşüne katkı saylayacağı düşünülmektedir.
- Son olarak literatür incelendiğinde söz konusu okul yöneticisi, öğretmen ve veli görüşlerine göre denetlenmesinin okul iklimine olan etkisinin değerlendirilmesi KKTC'de yeterli düzeyde çalışma ele alınmadığı, Türkiye'de ise değerlendirme konusunda sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmanın, Okul yöneticilerine, Milli Eğitim Bakanlığı'na, araştırmacılara ve literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. Nitel araştırma yöntemi ile sınırlıdır.

2. Yarı Yapılandırılmış ölçme aracı ile,
3. Örneklem dâhilindeki Gazi Mağusa bölgesinin merkezinde bulunan ve İskele bölgesindeki orta okul ve liselerde bulunan örnekleme dâhil edilen kurumlarda çalışan yöneticiler, öğretmenler ve aileler ile,
4. 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Okul İklimi: Okul iklimi, okulun genel havasını tanımlamak için kullanılan bir kavramdır (Hoy ve Miskel, 2010).

Denetim: Araştırma, denetim, tefti, denetleme, kontrol etme gibi bir görevin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini anlamak için yapılan eylemlerdir (Özen ve Hintekci, 2016).

1.7.Kısaltmalar

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TC: Türkiye Cumhuriyeti

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Çalışmanın ikinci bölümünde, araştırmanın kavramsal temelleri ve benzer araştırmalar bulunmaktadır.

2.1. Kavramsal Çerçeve

Araştırmanın kavramsal boyutu “Okul İklimi”, “Öğrenciyi Denetlemede Öğretim Sistemi”, “Öğretimi, Öğrenciyi ve Öğretmeni Geliştirme”, “Öğrencinin gelişiminin denetlenmesi ve izlenmesi”, “Okulda Öğrenci”, “Ders Denetimi”, “Okulların Güvenlik Önlemleri”, “Güvenli Okul Ortamı Oluşturulmasında Okul İklimi” Denetiminde Okul Kültürü”, “ Öğrencilerin Okul İkliminde Becerilerinin Geliştirilmesi”, “Ailelerin Eğitim Sürecinde Öğrenci Denetimine Katılmasının Önemi”, “Ailelerin Öğretmenler ve Muavinlerle, Müdürle İletişimi ve Okul Birliği”, “Ailelerin Eğitim Sürecine Katılım Düzeyleri” başlıkları altında ele alınarak açıklanmıştır.

2.2. Okul İklimi

Okul iklimi, okulun genel atmosferini, okulun kişiliğini tanımlamak için kullanılan bir kavramdır. Hoy ve Miskel (2010), öğretmenlerin, öğrencilerin ve diğer okul paydaşlarının, öğretmenlerin okulun genel çalışma ortamına ilişkin algılarının ve örgütsel liderlik de dahil olmak üzere günlük davranışların genel ve resmi olmayan örgütsel üyelerini etkileyen genel algı olduğunu ortaya koymuştur. Öğrencilerin davranışının, kuralların, amaçların, değerlerin, kişilerarası ilişkilerin, öğretim ve öğrenim uygulamalarının ve organizasyonun, paydaşların, ebeveynlerin, öğrencilerin ve okul personelinin örgütsel davranışlarını şekillendirdiğine inanılmaktadır (Dewitt ve Slade, 2014). Başka bir deyişle, okul iklimi okul paydaşları arasındaki davranışları sınırlar ve sosyal, duygusal ve fiziksel güvenliği destekleyen kurallar, değerler ve beklentiler yaratır (Cohen, McCabe, Michelli ve Pickeral, 2009, Hinduja ve Patchin, 2012; Thapa, Cohen, Guffey ve D'Alessandro, 2013). İklim değişikliğinin okullarda şiddet gibi istenmeyen olayların önlenmesinde etkili olduğuna inanılmaktadır. Aynı zamanda okullarda okuryazarlığın önemi, paydaşların sevgisi, saygılı davranışlar, okulun fiziksel olanaklarının iyileştirilmesi

gibi önemi vurgulanmaktadır. Sonuç olarak, açık, anlaşılır, etkili, tutarlı, normlar, değerler ve öngörüler şiddet istenmeyen davranışları önlemek ve sosyal duygusal ve fiziksel güvenliğini destekleyecek davranışları tanımlamak için gereklidir (Dönmez ve Özer, 2009, Manvell, 2012, Preble ve Gordon, 2011) hissetmelerine yardımcı olur. Okul iklimi, yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve veliler gibi tüm okul paydaşlarının davranışlarında gözlemlenebilir. Olumlu bir okul ikliminde, yöneticinin davranışları olumlu, arkadaş canlısı ve destekleyicidir ve yöneticiler, öğrenciler ve öğretmenlerden beklentileri yüksektir. Bu beklentilere ulaşıldığında, her departman yardım ve kaynak sağlamaya hazırdır.

Olumlu bir okul iklimi içinde liderlik, gerekirse, yöneticiler, öğretmenler ve hatta öğrencilerde doğal olarak gözlemlenebilir. Başka bir deyişle, liderlik sadece bir okul yöneticisi değildir. Olumlu bir okul ikliminde, öğretmenler kendilerine, meslektaşlarına ve öğrencilerine güvenirlere ve meslektaşlarını, okullarını, işlerini ve öğrencilerini sevmelidirler. Olumlu bir okul iklimi öğretmek size ulaşacak, onlar için hedefler belirleyecek, bu da onların daha fazla çalıştıklarını ve başkalarının sevgi ve saygıyla ve takım ruhuyla hareket ettiklerini ifade etmektedir (Hoy, Smith ve Sweetland, 2003, Hoy ve Miskel, 2010). Okul ortamında, paydaşların okullardan ortaya çıkması beklenmez, tüm başarılar takdir edilir ve tüm paydaşlar desteklenir, değerlenir ve saygı duyulur, sevgi üzerine kurulu liderlik duygusu ile saygı, disiplin ve disiplini önlemek için kararlar verilir, okul yönetimi (Blanchfield ve Ladd, 2013; Cohen ve diğ., 2009; Syversten, Flanagan ve Stout, 2009).

Okul iklimi kendi içinde farklı boyutlara sahip bir çatı konsepti olarak kullanılır. Bu çalışma için okul ikliminin "meslektaş liderliği", "profesyonel öğretmen davranışı", "başarı baskısı" ve "kurumsal savunmasızlık" alt ölçekleri incelenmiştir. Okul ikliminin "meslektaş liderliği" boyutunda okul müdürü olarak öğretmen ve öğretmen arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu boyutta, öğretmenlerin sosyal ihtiyaçlarını ve okulun hedeflerini karşılamak için yönetici davranışları incelenmektedir. Bu boyutta, katılımcı, profesyonel meslektaşları olarak görüp görmedikleri, açık, eşitlikçi ve arkadaş canlısı bir kişi olup olmadığı sorgulanır. Ayrıca, bu boyuttaki okul için açık hedefleri, beklentileri ve performans standartlarını belirleyen tutum ve davranışlar da incelenmektedir. Okul ikliminin "Profesyonel Öğretmen Davranışı" boyutunda, öğretmenler arasındaki ilişkiler incelenir. Bu boyutta öğretmenlerin meslek sahiplerinin mesleki yeterliklerine ilişkin algıları, öğrencilerine bağlılıkları, karşılıklı işbirliği ve desteğe yönelik tutum ve

davranışları incelenmektedir. Okul ikliminin “başarılı baskısı” açısından, okulun gelişimi, yüksek standartlar, yönetici, öğretmen ve ebeveyn baskısı öğrencinin akademik başarısı için incelenir. Bu boyutta, okul, yüksek ama ulaşılabilir akademik hedefleri ve standartları belirleyen bir yapı olarak tanımlanır ve öğrenciler, akademik başarıları nedeniyle öğretmenler ve diğerleri tarafından kalıcı, başarı odaklı ve saygın olarak tanımlanır. Bu düzeyde, okulun ebeveynler, sivil toplum örgütleri gibi dış unsurların baskısına ne kadar savunmasız olduğu sorgulanmaktadır (Hoy, Smith ve Sweetland, 2003). Sonuç olarak okul iklimi, etkinlik, verimlilik ve öğretmenlerin iş tatmini, mesleğe bağlılık, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimi ve okullardaki şiddet ile bir okulun geliştirilmesinin son derece önemli bir gerçektir.

Bu başlıklar;

- Öğretmen-öğrenci desteği,
- Müdürlerin kural ve beklentilerin uygulanışı,
- Her türlü koşulun ve hizmetin öğrencilere hazırlanışı ve öğrenci denetimi,
- Olumsuz arkadaş etkileşimleri,
- Olumlu arkadaş iletişimleri,
- Disiplin kuralları,
- Müdür, muavin ve öğretmenlerin öğrenciler için verilen karara katılımı,
- Yenilenen eğitim müfredatı ve son teknoloji,
- Kültürel gelişim,
- Güvenlik önlemleri sağlıklı okul koşulları,
- Öğrenci sosyal aktiviteleri ve okula bağlılık

Şeklinde çalışmamız öğrenci denetiminde okul ikliminin önemi vurgulanarak ilerlenecektir.

2.3. Öğrenciyi Denetlemede Öğretim Sistemi

KKTC'de devlete bağlı kuruluşların çoğunun ilgisiz, kaba ve sorumsuzca çalıştığı ifade edilmektedir. Davranış ve hızlı reaksiyon; tüm çalışanların grafik öncüsüdür. Örgütün yenilenen şartlarda çalışabilmesi ve uyum sağlaması gerekli politika ve yöntemler uygulayabilmesi bir örgütün ayakta olma nedeni olarak bilinmektedir (Thakral, 2015). Durumları amaçtan uzaklaştıran ve bir yapıya dönüşen örgütlerin okulların denetlemeleri yapmakla sorumludur (Bursalıoğlu, 2015).

Denetlemede asıl amaç, bir şeyi kanıtlamak değil, disipline etmek ve yenilemektir. Bu süreç tek bir modele bağlı kalarak gerçekleştirilmemektedir. Bu nedenle model teorik bir çerçeve oluşturmakta ve neyin değerlendirileceğini belirlemekte ve zarardan kaçınmaktadır (Öz, 2003). Okul yöneticisi lider pozisyonunda müdür olarak programının ne kadar başarılı olduğunu veya uygulamaların ne kadar başarılı olduğunu değerlendirmekten sorumlu olarak bilinmektedir. Denetim modeli, öğretim-öğrenme süreçlerinin uygulanması ve geliştirilmesine noktasına önem vermektedir. Denetim programlarının amacı yüksek kaliteli öğretime ulaşmaktır (Aydın, 2014).

Bir gözetim veya denetim programına sahip olunması gerekenler aşağıda sıralanmıştır:

- Öğretim Performansı Geliştirme
- Profesyonel gelişim kazanmak
- Bir sistem kurmak için öğretmen yardımı
- Etkili öğretim uygulamalarının güçlendirilmesi
- Profesyonel gelişim için hedef belirleme
- Organizasyon ve kişisel gelişim için öneriler

Okul müdürleri, öğretmenlerin sınıf etkinliklerini ve ilişki düzenleyicilerini öğretim sınıfında denetlemekten sorumlu kişilerdir. Böylece okul müdürleri odalarına gider, okullarını ziyaret eder, sınıf denetimini denetler ve öğretmenlerle yakın ilişkiler kurar. Tabii ki tüm bu faaliyetler, aktivitelerini amaçlamaktadır. Tüm bunlar okul gözetim denetim faaliyetlerinin önemini arttırmaktadır. Okulların temel hakları iyi yönetilmektedir, iyi yönetişimin vazgeçilmez kısmı denetim dışıdır, çünkü denetim önemi büyük olan ayrıcalıklı bir konudur (Memduhoğlu, 2012).

KKTC'de öğretim lideri olan okul müdürleri, muavinleri ve öğretmenleri öğrencileri denetime ilişkin görevlerini genellikle başarılı bir şekilde sürdürememektedirler. Bunun en önemli sebebi de denetimin öğretmenlerce kusur aramaya yönelik bir çalışma olarak algılanmasıdır. Oysaki denetim öğrencinin daha iyi bir eğitim kazanması, öğretmenin geliştirilmesi, olumlu bir iklim oluşturulması, öğrenci başarısına ilişkin bilgi edinmesi vb. daha birçok olumlu etkiyi bünyesinde taşır.

2.4. Öğretimi, Öğrenciyi ve Öğretmeni Geliştirme

Bir eğitim kurumu olarak okul; öğrencilere başarıya dair farkındalık ve duygusal nitelikler kazanma fırsatı ve gerekli olanakları sağlamaktadır. Söz konusu kurumlar eğitimciler ve topluluklar hakkında daha fazla bilgiye sahiptirler ((Bernard ve Goodyear, 2014).Okullar, okul yönetiminin öğrencilere temel öğretim ilkeleri ışığında yardımcı olacağını garanti etmeye devam etmektedir. En etkili öğretim yöntemi, öğretmenler için mesleki gelişmeyi arttırmak olarak düşünülmektedir. 1984'ün yeniden yapılandırılması, diğer öğretim ortamlarında geçirilen zaman, öğretim ortamlarında iletişim kurma yeteneğini kazanmıştır. Bu bağlamda kurumların öğretim ve öğrenim kuralları ele alınmaktadır (Erdem, 2006).

Bu bağlamda; Müdür, Müdür Muavini ve Öğretmen için yaptığı liste aşağıda sıralanmıştır:

- *“Akademik konularda öğretmenin gösterdiği etkiler*
- *Öğretmeye dayalı konularda plana öncülük yapmak*
- *Gerekli konularda öğretmene yardımcı olmak*
- *Becerileri geliştirirken sınıf yönetimine hakim olmak*
- *Yapılacak araştırmalarda gerekli her araştırmada öncü ve bilgili olmak*
- *Öğretilecek her bilgi ve verilerin analizlerini iyi yapmak”*

Kurumun yöneticisi, öğretmenlere yeni öğretim yöntemlerini ve meslektaşları ile düzenli olarak iletişim kurma fırsatlarını sunmakla yükümlüdür. Gerekli başarıya ulaşmış kurumların müdür ve muavinleri, öğretmenlerin öğretim yöntem ve becerilerini geliştirmeleri için bir rehberlik hizmeti sunmaktadır. Kurum yöneticileri başarının artmasını, öğretmenlerin öğretim yöntem ve stratejilerini geliştirmelerini ve onların etkili olmalarına ışık tutmaktadır (Memduhoğlu, 2012).

Okul müdürünün etik olarak temel etkenleri şunlardır:

1. *Kaynakları en etkili zaman diliminde kullanmaları için yol gösterir.*
2. *Kendi yönetim becerilerinden yararlanarak tekli ve çoklu ilişkilede öngörülen sonuçları okul ortamına aktarmaya yardımcı olur.*
3. *Okul müdürü, okulda ki öğretmenleri motive etme özelliğine sahiptir.*

4. *Okul müdürü, öğretmenlerin yararlandığı kaynakların özelliklerinin güçlü ve ya zayıf olma hususundaki bilgilerden haberdardır (Erdem, 2006).*

2.5. Öğrenci Gelişiminin ve Denetlenmesinin İzlemesi

Okulun temel görevi, öğrencilerin daha iyi öğrenim görmelerinde faydalı olmaktır. Yönetimsel program, gerekli etkinlikleri oluşturan (öğretmenler) öğrenci ile öğrenci ilişkilerini kurum kurallarına uygun düzeyde uyarlayarak çalışması, yönlendirilmesi güçlü bir “eğitim öncülüğü” gerektirir. Okul müdürünün ilk görevi eğitim kurumu çevresinde disiplinli kurallı bir eğitim ortamını sağlamak ve bu ortamı sağlarken bunları makamında değil, sınıf içerisinde öğrencilere yakın olarak yapması gerekir. Bu yönde daha verimli sonuçların elde edileceğinin bilinmesi gerekmektedir. Okul kurallarının belirlenmesi, eğitim ve öğretim yönetmeliklerinde okul topluluğuyla işbirliği içinde olumlu bir öğrenme ortamı yaratmanın davranış ve görevlerini sağlar.

Tanrıverdi'ye (2000) göre, öğrenci gelişimi, çalışmanın amaç için uygun olup olmadığını görmenin en iyi göstergesidir. Bunu başarmak için, öğrenci performansını belirlemek, özel beklentiler yaratmak, öğrenci gelişimini izlemek ve elde edilen verileri öğretmenlerle düzenli olarak değerlendirmek gerekmektedir (Ünal, 2013).

Aşağıdaki başlıklar altında öğrenci gelişimini değerlendirilmiştir:

- Öğrenme sürecinin denetlenmesi ve değerlendirilmesi,
- Öğrencilerle yakın iletişim,
- Öğrenci gelişimi ve başarısının sürekli izlenmesi,
- Öğrenciler için standartlar oluşturmak,
- Öğrencilerin durumlarını statik olarak tutmak,
- Okulu başarı hakkında bilgilendirmek,
- Öğrenci başarısının tanınması ve ödüllendirilmesi (Şişman, 2014)

2.6. Okulda Öğrenci

Okulu okul yapan en önemli etken öğrencidir. Öğrenciler, okulda yapılan bütün etkinliklerin orta noktalarıdır (Çakıcı, 2010). Yapılacak olan her bir etkinlik öğrencilere yönelik olacağından ötürü onlara uygun düzeyde planlanmaları gerekmektedir. Yapılan her etkinlik onların gelişimleri sosyal hayatlarına etkili bir

aktivite olacağı için etkinlik konuları için onlardan bilgi alınır ne tür etkinlik olacağının belirlenmesinde önemli rol alırlar (Özen, 2011).

- Okul amaç, etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde öğrencilerin rol alması sağlanır,
- Okula ve derslere zamanında gelirler,
- Derslerde geçirilen zamanın büyük kısmı öğrencilerin öğrenmesi üzerine dayanır,
- Öğrencilerin gelişmesi için yapılan sınavlar verilen ödevler onlara daha yararlı olduğu görülür,
- Öğrenciler kendi aralarında iş birliği yaparak öğrenim görülür,
- Öğrenciler öğretmenlerinin ve ailelerinin onlardan ne beklenti içinde olduğunun farkındadırlar.
- Öğrenciler okul ve sınıf içinde verilen görevlere katılarak sorumluluk sahibi olurlar,
- Öğrencilere verilecek tüm sorumlulukları kabul etme potansiyeline sahiptirler
- Okulda ve sınıfta herkesin eşit olduğunun bilincindedirler.

Başarılı öğrenci Ürettiği fikirlerde okula ve arkadaşlarına ve topluma yönelik uygun ve duyarlı olan kişidir (İlğan, 2014). Başarılı öğrenciler yaptıkları araştırmalarda hata payı aramadan her fırsatta kendi düşüncelerinin ön planda olmasını, kendi kararlarında bağımsız , kendine fazlasıyla güvenen her şeyi kendi başına öğrenmeye çalışan , her şeye istekli ve hırslı olan bireysel kişilerdir (Özmen ve Kömürlü, 2011).

2.7. Ders Denetimi

Denetimin en genel amacı, öğrencilere sunulacak olan bilgilerin ne düzeyde olduğunu takip etmek gerekli yerlerde müdahalede bulunmak, öğretmen ve öğrencilerin derslerdeki performanslarına dikkat çekmek esas alınır. Öğretmenin ders anlatırken sınıfa hakimliğine bakılır (Dewitt ve Slade, 2014). Öğretmenin eksik olduğu anlarda müdahale ederek eksik yönlerini gidermek amaçlanır. Ders denetiminin amaçları Taymaz (2010) tarafından aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır:

- Öğretmen ders esnasında denetlenerek ders anlatma durumuna dikkat çekilir.

- Öğretmenin özellikleri dikkatlice incelenir.
- Öğretmenin eksik yönleri var ya da yok kontrol edilir
- Öğretmenleri mesleklerine daha da çok özveri göstermesinde yardımcı olunur.
- Öğretim için gereken araç ve gereçleri temin ederken yardımcı olunur.

Kurum müdürleri görev ve yetkilerinden ötürü eğitim öğretim düzeyde basamağın en üst kısmı olduğu için tüm ve yetki sorumluluklar kendilerindedir. Bunun yanı sıra okul içinde öğretmen ve öğrencileri denetleme hakkına sahip olmaktadır (Pickeral, 2009). Okul müdürü okulun çevresini kültürünü en iyi düzene getirmek için gereken bütün hak ve sorumluluklarını kullanan kişidir. Okul müdürü gerektiğin de okul personeli olan öğretmenleri denetlemeye hakkı olan kişidir gerektiği yer ve zaman dilimi içerisinde derslere girerek öğretmen ve öğrencilerini denetleyebilir. Müdürlerin bu haklarından, müdür olurlarken gereken eğitimi almadıklarından ötürü öğretmenler tarafından pek hoş görülmemektedir (Dönmez ve Özer, 2009).

Sonuç itibarı ile okullar ister müdür, istersede müfettişler tarafından denetlensin ortak amaç okul içinde gereken refah ve huzur ortamını sağlamaktır. Denetimin öğrenci için önemi ve sağlıklı ve huzurla gelebileceği eğitim yuvalarının nasıl olması gerektiği üzerine yapılan çalışmadır (Biesta, 2016).

2.8. Okulların Güvenlik Önlemleri-Yöntemleri

Her aile gerek okul ortamı gerek dış ortamlara bakarak çocuklarının en iyi ortamlarda güvenli, kötü alışkanlıklardan korunan, şiddet ortamı olmayan, kaygı duymaksızın içi ferah bir şekilde yavrularının yetişmesini ister. Yaşam koşulları ve geçim her aile için kolay olmadığından çoğu öğrenciler derslere dalgın ve uykusuz gelmektedir (Mohanty, 2008).

- Okullarımızı nasıl güvenli yapıyoruz?
- Okullar öğrencinin sadece ders öğrenme yeri olmadığını, öğrenciye okulu sevdirdiğimiz yuva olması için her türlü fedakarlığı yapıyoruz.
- Öğrencilerimize ders sonu aktivitelerle okulu daha çok sevdirebiliriz.
- Sosyal aktiviteler ile organizasyonlar yapıp geziler, piknikler yarışlar düzenlenmektedir.

- Aile, ne şartta okula gönderirse göndersin tüm öğrencilerimizi birbirinden ayırmayıp eşit davranıyoruz.
- Öğretmen, muavin, müdür mertebesinin öğrenci için kabus değil her zaman kapısını çalacağı kişiler durumuna getiriyoruz.
- Öğrencilere şiddetin, suçun, saldırganlığın kötü alışkanlığın nasıl sonuçlar doğuracağını anlatarak en iyi eğitimi ve disiplini sunuyoruz.

Tomal vd.'ne (2015) göre okullarda güvenlik ortamının özellikleri şu şekildedir:

- Okul iklimine olumlu ve destekleyici destek
- Son teknoloji ile sunulan akademik destek
- Okulda öğrenciler için verilen planlı ve sağlıklı eğitim müfredatına aileden destek
- Kaygı, güven,zorlama olmaksızın eğitime destek
- Kötü alışkanlıklar,şiddet ve üzüntü verici durumlardan uzak tutulan ve hızla gelişen öğrenci denetimi
- Okul ve çevre güvenliğini sağlamak
- Okul güvenliğini sağlamak ve şiddeti önlemeye yönelik yazılı müdahale planlarının olması.

Yer alan maddelerde belirtilmek üzere okul ikliminde ve öğrenci denetiminde çok kapsamlı konular davranışlar bulunmaktadır. Bu maddelerle eşitlik sağlanan okullarda öğrenci denetimi ve sosyal aktiviteler okula bağlılık daha da ileri düzeye gelmiştir (Memduhoğlu ve Zengin, 2012).

2.9. Güvenli Okul Ortamının Oluşturulmasında Okul İklimi

Kurumun gerçekçi eğitim standartlarına uygun ve doğru bir iklime sahip olmasıyla okulun güvenliği arasında doğrusal bir ilişki olduğunu kabul edilmektedir. Bu bağlamda, kurumunun yeterli standartlara uygun olması o kurumun güvenilirliğini son derece etkilemektedir. Okul iklimi sadece okuldaki olumsuz davranışları tanımlamakla ilgili bir konu kapsamında değerlendirilmemektedir (Oktar, 2010).

Okul iklimi, okul şiddeti ve okul koşullarının mevcudiyeti veya engelleri okulda şiddet ve okul iklimini gerekli araştırmada ortaya çıktığı bilinmektedir. Bu araştırmacılar incelendiğinde okul başarısının artacağı düşünülmektedir (Yıldırım ve Demirtaş, 2012).

(Yıldırım ve Demirtaş, 2012) okul iklimine yönelik ve kurum emniyetini kötü yönde tesir eden biçimler aşağıdaki şekilde ele almaktadır:

1. Öğrenci eylemlerinde tutarsızlık veya dolaylı reaksiyonlar;
2. Yanlış davranışa başvurarak öğretmen ve yöneticilerle anlaşmazlığa düşmek ve yanlış davranışların göz ardı edilmesi.
3. Öğrenciler kuralların okulda geçerli olduğuna inanırlar.

Bunlara ilave olarak okul iklimini olumsuz etkileyerek, okulda güvensiz bir ortam oluşmasına neden olan diğer bazı faktörler; okulun büyüklüğü, öğretim kaynaklarının yetersizliği; öğretmen ve okul yöneticileri arasında işbirliğinin yetersiz olması ve aktif olmayan okul yöneticileridir (Welsh, 2000).

Güvenli bir okulun en gelişmiş özelliği de; olumlu bir karaktere sahip olmasıdır. Okul ikliminin olumlu özelliklerinin, öğrencilerin zorbalık düzeyindeki azalmadan kaynaklandığı söylenebilmektedir. Araştırmalar, olumlu okul ortamlarının öğrencilerin zorbalık davranışlarını azalttığını göstermiştir.

Olumlu ve şiddetin olmadığı bir okul ortamının oluşturulması için dört adım önerilmektedir:

1. Okulun öz değerlerinin tanımlanması,
2. Değerlere bağlı olarak kurallar ve sonuçlar oluşturulması,
3. Değerleri modelleme
4. Bu değerlere ilişik olmayan durumların yok edilmesi.

Kentleşmiş çevrelerdeki kurumlarda bile gelişmekte olan, destekleyici ve toplum kültürleri olan okul iklimi, sınıf başarısını önemli ölçüde artırmaktadır. Okul iklimi, okuldaki tüm aktörlerle kabul edilebilir davranış etkenlerini kurum güvenine yönelik kişisel ve kurumsal sorumlulukları ele almaktadır. Bu durumda, okul ikliminin okuldaki şiddete bağlı olduğu konusunda güçlü bir fikir birliği olmaktadır. Okul iklimi gibi, diğer tüm paydaşları etkilediği gibi öğrenci yaşamını da etkilemekte ve son derece önem arz etmektedir.

2.10. Öğrenci Denetiminde Okul Kültürü

Kültürel öz, geleneksel düşünürden ve özellikle de puan bağımlı değerlerden. Kişiliğin anlamı ne olursa olsun, bir grup insan için kültür ne anlama gelmektedir. Başka bir düşünce, insanların davranışlarını şekillendiren ayrılmaz bir

parçası olan kültürdür. Örgüt kültürü, örgütsel inançlar, törenler, efsaneler, figürler, ideolojiler, normlar, kurumun üyeleriyle paylaşılarak sembollerin tamamlanamayacağına inanan beklenti biçimleridir Yıldırım ve Demirtaş, 2012). Bilinçli veya bilinçsizseniz ya da bir okulda yaşamınız konusunda bir fikriniz varsa, iyi bilinen, sadık ve marka adı verilen bir dizi okul kültürlerini bekler. Kültür okulunun davranışsal düzenlemelerini vurgular. Kültür teorisi, kuruluş hakkında yeni bir düşünme şekli ortaya koymaktadır (Aydın, 2014).

Bu yeni organizasyon ve yönetim biçimlerinin yaratılmasının büyüklüğüdür. Yenilik ve yenilikte bulunan bileşiklerin kültürlerini yer ve yeniliklerine paralel olarak değiştirmeyi teklif ederler (Çalık, 2016). Organizasyonda köklüdürler ve alışkanlık haline gelirler. Belirli bir organizasyon kültürünün oluşturulması sadece yeni sloganlar bulmak ya da yeni bir lidere sahip olmak değil, yeni bir yaşam tarzı yaratmaktır.

Okul kültürü, bireysel okulun zaman içinde inşa ettiği bir yaşam tarzı olarak görülebilir. Okulun tarihi ve gelenekleri; zaman içindeki etkileşimleri, okulun eşsiz bir kültür kesesi kültürü geliştirmesine neden olur.

Bu kültür, norm, inanç, tutum beklentisi, davranış ve eğilimlerden oluşmaktadır. Son olarak, personel arasında okulda neyin önemli olduğu, neyin değersiz olduğu ve nasıl hareket edileceği konusunda bir ortaklık vardır. Bu nedenle, okulun asıl işi olan ve üzerinde durulması gereken eğitim ve öğretimdeki öğrenci ve öğretmenden beklenenleri belirleyen okul kültürüdür (Çalık, 2016). Etkili bir okulda, bu kültür bireysel öğrenme ve geliştirme çabalarını eğitim ve öğretimi destekleyecek şekilde teşvik eder.. Sonuç olarak, okulun resmi ve gayri resmi boyutu entegre edilmiştir.

Bu paylaşılan duygular, okul paydaşları arasında düzen ve uyum sağlar. Tesirli bir kurum kültürünün esas unsurlarını şöyle sıralamaktadır (Pawlas, 1997).

- Paylaşılan Değerler: Bu değerler kurumun ortaklık ve organizasyonunun dahil olduğu her faaliyete dağıtılır. Değerler işe yaramaz, ancak okulun çalıştığı raporlarda görünür.
- Mizah: Okul neşeli, mutlu ve güçlü bir kültür ortamıdır.
- Anlatı Hikayesi: Anlatılan hikayeler kültürde bulunur.

- İletişim Ağı: Her kurum ve kültür, “Kurumda neler oluyor?” Sorusunu yaymak için bir iletişim sistemine sahiptir. Sistem bazı yönlerden okunamaz durumda. Buradaki görev, sistemi uygun şekilde yaymanın yollarını bilmek.
- Ritüel ve Törenler: Bir okul ritüeli bugünün okul etkinlikleridir. Ayrıca törenler okul kültürlerini ortaya çıkarmaktadır.
- Meslektaşlar arasındaki ilişkiler: Meslektaşları ile olumlu diyalog içinde olan öğretmenler, uzman görüşlerini paylaşır. Okul ortamında sıcak ilişkilerin başarısı da bir başarıdır. Örgüt kültürü örgütsel yapının, örgütsel bir tanımıdır. Bu alıcı doğrudan etkilenir.

Kültür, değerler, normlar ve inançlar, bireylerin kültürü, değerleri, normları ve inançları ile bütünlük sağlayabiliriz (Aydın, 2014).

2.11. Öğrencilerin Okul İkliminde İletişim Becerilerinin Geliştirilmesi

İletişim, günümüzün en popüler yönetim dönemidir. İletişim insan vücudunu çevreler. İnsan yaşamının özelliği olan ifade eylemlerinin sunulmasıdır. Okuldaki iletişimin başlatıcısı, enerjinin enerjisi ve ruh halidir (Özen, 2011). Okuldaki grupların beklentilerine ve baskılarına odaklanan bir organizasyondur (Taş, 2007). Üyeler, müşteriler, çevre ve değişken dinamikler tarafından oluşturulan ortamlardır. Bu gayri resmi olarak görülebilir. Bu tür okullar, astlar ve kıdemli öğretmenler ve müdürler arasında metamorfozlara yol açmıştır (Akbaba Altun, Memişoğlu, 2008).

Aşağıdaki üç şekilde etkili iletişim gösterilebilir:

1. Tek bir ilişki ile,
2. Küçük gruplar halinde,
3. Büyük gruplar ile.

Okul yöneticisi etkili dinleme, grup içi ilişkileri anlama ve okulu etkileyen çevresel etkileri tanıma konusunda uzman olmalıdır (Yıldırım ve Demirtaş, 2012). Okul yöneticisinin bir iletişimci olarak rolleri şunlardır:

- Eğitim lideri iki yönlü iletişim kurar ve öğretmenleri gerçekçi bir şekilde değerlendirir.
- Öğretici lider, açık ve net bir şekilde konuşur ve yazar. Örgütsel iletişim, iyi konuşma ve yazma becerilerine sahiptir.

- Eğitici lider, çatışma yönetimi stratejilerini uygulamaya çalışır. Çatışma durumlarına açıklık getirir ve çatışmaları etkin bir şekilde yönetir.
- Eğitim lideri problem çözme tekniklerini öğrenir ve grubun hareket yönünü seçmesini kolaylaştırır.
- Öğretim lideri, ebeveyn ve öğretmen arasında güçlü bir etkileşim sağlayarak grup sürecini yönetir.
- Öğretim lideri bir grup üyesi gibi çalışır.

2.12. Ailelerin Eğitim Sürecinde Öğrenci Denetimine Katılmasının Önemi

KKTC'de ailelerin eğitim programlarına uyum sağlamaları gerekmektedir. Ebeveynlerinin eğitimleri ve çocukları hakkında eğitilmesi son derece önemli olup ancak, bazı durumlarda yanlış şeyler veya olumsuz sonuçlar olabilir (Özdemir, 2012). Bu bakımdan okul yöneticileri aşağıdaki yardımı dile getirmektedir:

- Aileler eğitim seviyesi ve eğitim hakkı hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Katılım, velinin konferanslar, biyolojik eğitime yöneliktir. Bu işe dahil olmak güzel değil, ama öğretmenin müdahale etmesi hoş değil.
- Bir okul inşa etmek için, aile evinde takviye edilmelidir. Ailelerin bu ortamda genel olarak aktif olmaları gerekmektedir.
- Ebeveynlerin uygun şekilde bilgilendirildiğinden veya ebeveynlerinin bilgilendirilmediğinden emin olunması gerekmektedir.
- Velinin aktivitesi ilkokuldur. Çünkü çocuk bilinçli bir birey ve ebeveynlerin katılımı fazla değildir. Okulda çalışan ailelerin çocukları ve sorumlulukları vardır.
- Kanatlı hayvan aktivitesi alması gereken ebeveynler bu aktiviteyi sınırlamalıdır. Ailenin eğitim katmanı, kendi gerçeklerini uygulamadığı ve neyi ve nedenini bildiği anlamına gelir. Ebeveynler herhangi bir konuda yardım etmemeli, haklarını ve sorumluluklarını bilmelidirler.

Çocuklar evde okul eğitiminin yansımalarını ve okuldaki başarılarını evde gösterir. Velinin okul süreçlerine katılımı, çocuğun okula uyumunu kolaylaştırır ve çocuğun takibini kolaylaştırır (Dewitt ve Slade, 2014; Erdem, 2006). Sonuç olarak, ebeveynlerin çocukları için daha fazla sorumluluğu vardır. Aile katılımı da çocuğun

kendine olan güvenini artırır ve çocuk kendini akademik olarak hisseder. Buna ek olarak, öğretmenlere göre, ebeveynlerin okulda belirli aralıklarla ziyaret etmeleri, çocuklarına evde yardımcı olmaları, öğrencinin sosyal yönlerinin gelişmesine ve öğrencinin başarısına katkıda bulunmaları da önemlidir (Khoury-Kassabri, 2009). Öte yandan, aile sınırlarının nerede ve nerede başlayacağını bilseler de aile katılımı önemlidir. Aksi halde, ebeveyn her duruma müdahale eder (Hoy, Smith, ve Sweetland, 2002).

2.13. Ailelerin Öğretmenler, Muavinler ve Müdürlerle İletişimi ve Okul Birliği

Wilson vd.'ne (2011) göre Ebeveynlerin okulla ne sıklıkla olması yada okula gelmelerine ne sıklıkla yardımcı olabileceklerini bu konuda şöyle ifade etmek mümkündür:

- Çocuğun eğitimiyle ilgilenen aileler zaten sürekli olarak geliyor ve bilgi alışverişi yapıyorlar.
- Öğrencinin hatası bir öğrenci ise, ebeveyn birkaç kez tekrarlamak ister. Öğrencilerin başarı düzeyi azaldıkça, ebeveynlerin gelme sıklığı azalır.
- Şu anda yaklaşık 40 kişi düşünürsek, onlardan 10'unu düşünmeye başlarız ve hemen hemen her gün öğretmenleriyle bilgi alışverişinde bulunurlar. 20 kişi aileyi arıyor ya da sadece ailenin toplantısına geliyor. 10 kişilik aile hiç gelmiyor, yazılmıyor.
- Her iki ebeveyn de mümkün olduğunca çok daha heveslidir. Haftada birkaç kez. Çocuk büyüdükçe, hem ihtiyaç hem de vasi görüyor. Değerlendirmek için yönetici notlarını değerlendirirsiniz. Bazılarınız düşünebilir. Ancak, okullarla ve öğretmenlerle sürekli iletişim kurmak mümkündür. Öğretmenlerin görüşlerine göre, ebeveynlerin okula gelme sıklığı okuldan okula değişmektedir.

Genel olarak öğretmen görüşleri, velilerin okula rutin veli toplantılarında geldiklerini bunun dışında okula gelmediklerini belirtmektedir (Kılıç, Aslanargun ve Arseven, 2013; Özmen ve Kömürlü, 2011). Ailelerin okul ile iletişim sıklığına ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir:

- Ebeveynler arasında veya davet edildiklerinde bir problemle karşılaşırlar.
- Okulla iletişim sıklığı ağları vardır. Çalışan ebeveynlerin gelip okula gitmeleri daha zordur.

Ebeveynlerinden boşanmış aile fertleri zaman ayıramamaktadır. Öğretmenler ayrıca yöneticilerin görüşlerine de paraleldir. Eğitimciler ebeveynlerini sık sık, ziyaret eden ve asla gelmeyen ebeveynler şeklinde sınıflandırır. Birinci basamaktakiler okulda sık görülür ve öğretmenlerle her zaman geç kalmaktadır. Bu grupta bazı insanlar var. Galler'in büyük çoğunluğunun yer aldığı bir gruptur. Üçüncü grup, okula hiç gitmeyen ebeveynlerdir.

Okullara ebeveyn ziyaretleri ile ilgili önemli bir konu, ailelerin, öğretmenlerin görüşmelerinden uzak olmaları koşuluyla, istedikleri zaman bir araya gelmeleri gerektiğidir. Bu nedenle, ailelerin öğretmenler veya yöneticilerle görüşmek üzere bir randevu sistemine sahip oldukları ve ailelerinin de dahil olduğu görülmektedir (Soydan, 2016).

2.14. Ebeveynlerin Eğitim Sürecine Katılım Düzeyleri

Ailelerin eğitim sürecine katılım düzeylerinin bulgu ve yorumları altı basamakta ele alınmış olup bunlar; çocuk bakımı, iletişim, gönüllülük, ev ödevi, karar verme ve Epstein tarafından topluluk işbirliğidir. Eğitim sürecinde ebeveyn katılımının düzeyini belirlemek için okul-aile etkinliklerinin veya uygulamalarının bir kısmının okulun uygun olup olmadığı sorulmuştur (Soydan, 2016). Çocuk bakımı, ebeveynlerin çocuklarına uygun bir ev ortamı hazırlaması, öğrenim seviyelerini çocuklara kazandırması ve aile gibi sağlık, beslenme ve yaş gibi eğitim faaliyetleri için destek sağlaması için yapılan faaliyetleri içermektedir (Özmen ve Kömürlü, 2011).

Bununla birlikte, bu uygulama, ebeveynlerin kararlara katılımının, okulda alınan kararların veya sahiplik duyurularının ebeveynleri tarafından yapılmasını sağlamalıdır. Bazı yöneticilerin harekete geçtiğini, toplantıya katılmamalarını ve fikirlerini açıklamalarını beyan ediyorum. Okul yöneticileri için genel görüşlerini ifade ederler. Bu konuda öğretmenin paralel özellikleri yöneticilerin görüşleridir (Tatlılıoğlu, 2012).

Toplumla işbirliği; Bu programda okul programlarını, okul programlarını ve kaynak programlarını ve kaynaklarını tanımlamak ve katkıda bulunmaktır (Işık, 2008). Bu bağlamda, eğitim okullarının sivil toplum örgütleri olduğu, bazı işbirliği yaptığı, aileleri veya seminerleri düzenlediği, okullarda dersler olduğu görülmektedir. Öğretmenler de kaynak ve hizmetlerin sömürülmesi seviyesinde olup

okulda belediyeler, hayır kurumları ve hayırseverler için sosyal yardımlar sağlamaktadır (Özen, 2011).

2.15. Ailelerin Eğitim Müfredatına Desteklemesinin Önündeki Engeller

Ailelerin eğitim sınıflarının önündeki engeller, en yaygın engellere göre başlıklar altında tartışılmakta, engeller "diğer engeller" başlığı altında toplanmakta ve yorumlanmaktadır. Bu olumsuz tutumlar, ebeveynlerin eğitiminin hazırlanmasıdır (Gümüşeli, 1996). Ailelerin, katılmalarına dikkat etmesi, okulun niteliğine göre sadece maddi yardım araçlarını görmesi önemli bir engeldir (Korkmaz, 2005).

2.16. Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımını Artırmak İçin Yapılan Çalışmalar

Ailelerin eğitim sürecine katılımı önleyici engellerin ortadan kaldırılması, yöneticilerin pozisyona eğitime katılabilmelerini kolaylaştırmaktadır. Ailelerin katılımı ile birlikte aile ziyaretleri ve aile ile işbirliği yapmak için olduğu belirtilmektedir. Fakat normalde çok düşük seviyededir (Gümüşeli, 1996). Bunun dışında, çarşılar okula gitmek üzere düzenlenmiş, ailelerin okuma festivali, aile haftası gibi etkinliklere davet edildiği belirtilmektedir. Bu konu bir öz eleştiri olarak yapılmıştır. Öğretmenler ailelerini eğitmek için gerekenler, görüşmeler için uygun randevular ve davetler için özel davetler için daha fazla toplantı yaparlar (Epstein, 2002).

Yöneticiler ve öğretmenler için değerlendirme yeterlidir. Bu noktada etkinliklerin bir arada olduğu ve bu konuda bir istekliliğin olduğu görülmektedir.

2.17. Ebeveynlerden Eğitim Sürecine Katılmalarında Beklenenler

Ebeveynlerin sürece katılım durumları genel olarak incelendiğinde, okul yöneticileri öncelikle çocukların isteklerini, öğrencilere ve eğitimlerine özen vermek, onlara zaman kazandırmak, çocuklarını yeteneklerine yönlendirmek ve iletişime karşı daha duyarlı olmak zorundadır. Bazı yöneticiler, ailelere okulda neler olup bittiğine dair bilgi almak ve katkıda bulunmak için cesur ve girişimci olmamasını, ancak bunu yaparken nezaket ve saygının ölçütleri içinde kalmasını önermektedir (Temel, Aksoy ve Kurtulmuş, 2010). Ebeveynlerin eğitim sürecine gönüllü olarak katılmalı ve yöneticilerin okul ve eğitimcilerle işbirliği yapmaları için başka beklentileri olmalıdır. Müdürler ev ortamını eğitim ortamına dönüştürmeyi beklediklerini belirtmiştir (Erdoğan ve Zelyurt, 2016).

Öğretmenler, aileleri okula sık sık gelmelerini düzeni takip etmelerini çocuklarını öğrenmelerini ve çocukların eğitim sürecine katılımları ile ilgili olarak ebeveyn toplantılarına katılmalarını istemektedir (Argon ve Kıyıcı, 2012). Ancak, öğretmenlerin şu anda uygulanmakta olan metotlar dışında onları yerine getirmek için alternatif teklifler sunamayacağı görülmektedir. Bahsedilen öneriler halihazırda var olan ancak uygulamadaki sorunlardan dolayı verim sağlayamayan faaliyetlerdir. Bu noktada alternatif ve alternatif yaklaşımlara ihtiyaç olduğu açıktır (Berger, 2007).

2.18. Liselerde Müdürler ve Muavinler

Okul yöneticisi kaynak kondisyonu, planlama, koordinasyon, rehberlik, liderlik gibi rolleri ve pozları vardır. Etkili bir okul binasına sahip olmak, okul yöneticisini yönetmek, liderlik yapmak, büyük olasılıkla bir kongrede yer almaktır (Argon ve Kıyıcı, 2012).

Etkili okullarda okul yöneticisi:

- Eğitim ve öğretim alanında bir lider,
- Okul için vizyon ve misyon,
- Güçlü yazılı ve sözlü iletişim becerilerine sahiptir.
- Okulun tüm üyeleri tarafından okulun amacını, misyonunu ve vizyonunu paylaşmak,
- Öğretmenleri öğretmenler açısından değerlendirir ve ödüllendirir,
- Açık okul kuralları vardır ve uygulanabilir,
- Öğrenci başarısı ile ilgili bu beklentileri okulunuzun tüm üyelerine iletin,
- Okul yöneticileri olan öğretmenler
- Tüm kaynakları, öğretim ve öğrenim için uygun ortamları hazırlayın,
- Okul programlarının değerlendirilmesi ve korunması yasaktır.
- Öğrenci gelişim ve başarısının sıkça değerlendirilmesini sağlamak,
- Okulda ve sınıfta geçirilen sürenin etkin kullanımını sağlar,
- Okulla ilgili her türlü bilgi ve başarı paylaşılır.

Etkili liderler, öğretmenlere derslerini etkili bir şekilde planlamaları için gereksinim duydukları bilgileri sağlarlar ve program geliştirmeyi etkin bir şekilde desteklemektedirler (Bayrakçı ve Dizbay, 2013). Öğretim liderliği çok boyutlu bir yapıdır. Yönetici ve öğretmenler sadece öğrenme deneyimleri ve öğrenci

başarılarıyla ilgilenmezler, aynı zamanda okuldaki çalışmalarını düzenlemek ve eşgüdümlemekle de görevlidirler. Sınıfta günlük çalışmaların çoğunda öğretimsel problemler ve çözümlerle ilgili olarak öğretmenlerle birlikte çalışırlar.

Yöneticiler, öğretmenlere derslerini etkili bir şekilde planlamak ve program geliştirmeyi etkili bir şekilde desteklemek için ihtiyaç duydukları bilgileri sağlar. Öğretim liderliği çok boyutlu bir yapıdır. Yöneticiler ve öğretmenler sadece öğrenme deneyimleri ve öğrenci başarıları ile ilgilenmekle kalmaz, aynı zamanda okuldaki işlerin organize edilmesinden ve koordine edilmesinden de sorumludur. Günlük çalışmaların çoğunda eğitim problemleri ve çözümleriyle ilgili öğretmenlerle birlikte çalışırlar.

Bir kararın, gerçeklerden ödün vermek yerine, çelişkili düşüncelere dayanan bir yargıya dayandığını biliyorlar. Etkili bir yönetici, tekniğin ne zaman ve nasıl kullanılacağını bilen kişidir (Bayrakçı ve Dizbay, 2013). İnsanın neden ve yollarını anlayan bir yönetici, insan kaynağını organizasyon amaçları için daha iyi bir şekilde yönetir.

Etkin yönetici, çevreyle ilgili kapsamlı ve ansiklopedik bilgi sahibi olma ihtiyacının farkında olmalıdır. Bilgi ve veriler, güç yapısı, kültürel gruplar, ekonomik durum, politik yapı, tarihsel ve dinamik nitelikler açısından toplanmalıdır (Temel, Aksoy ve Kurtulmuş, 2012). Okul yöneticisinin öğretmenin başı olduğu okullar da etkili okullardır. Bu okullarda öğretime özel önem verilmektedir.

2.19. Liselerde Öğretmen Davranışı

Öğretmen davranışının, okullarda önemli bir yeri bulunmaktadır. Okullarda öğretmenlere büyük sorumluluk ve görevler düşmektedir. Bu görevleri de yerine getirirken özenli ve özverili biçimde uygulamaya çalışır. Öğretmenler okulda ders anlatırken anlattıkları bilgilerden çok zamanı daha iyi kullanmaya özen gösterirler. Zaman öğrenci için önemli bir durumdur. En kısa zaman dilimi içinde daha çok bilgi aktarmaya çabası içindedirler. Okullarda öğretmenlerin davranışlarını şöyle sıralayabiliriz;

- Öğretmenler arında anlayışlı ve dostça bir yaklaşım vardır.
- Sürekli olarak kendilerini geliştirmek için yeni yollara aramaya çalışırlar.

- Öğrencilere daha iyi eğitim göstermek için farklı materyaller uygulamaya çalışırlar
- Sınıflarını en iyi şekilde yönetirler
- Öğrencilerin aileleriyle iletişim halindedirler.
- Öğrencilere örnek olurlar

Sınıf içerisinde öğretmenin hedefi, öğrencilerin gelişmeleri için elinden geleni yaparak onlara gerekli bilgileri aşılmasıdır.

Öğretmen, sınıf içi yapılan eğitimlerle bizzat ilgilenecek öğrencilerin etkili oldukları alanlara yönelterek onların gelişmelerine yardımcı olur. Öğrencilerin sorunlarını dinleyerek sorumluluklarını üzerine alır. Onları hangi alanlarda daha iyi işler o alanlara yönlendirerek öğrencilerin ileriki hayatlarının yönlerini çizmelerinde rol alırlar.

Öğretmen sınıf ilişkisi, öğrencinin duygusal, düşünsel gelişimine uygun model izlenimi sergilemektedir (Temel, Aksoy ve Kurtulmuş, 2012). Eğitimin merkezinde öncelikle öğrenci bulunur. Sınıfta uyulması gereken kuralları vardır. Bu kuralları dersin akışını bozmama derslere zamanında gelme sınıfı huzursuz edici davranışların olmamasıdır. Öğretmen öğrenciler için rehberlik danışmanlığı da yaparlar. Öğretmenler öğrenciler için olumlu ve olumsuz yönlerini belirterek onları aydınlatırlar (Tezel-Şahin ve Özyürek, 2010).

Öğretmenlerin, eğitim ve müfredat programları konularında kendilerini geliştirmeleri gerekir. Öğrencileri ayırtmaksızın eşit ve adaletli davranması gerektiğini bilmelidir (Aydoğan, 2012). Görevine yeni gelmiş öğretmenlerin sosyalleşmesi gerekir. Öğrencilerle daha çok iletişim halinde bulunarak sosyalleşmeyi gerçekleştirebilirler. Modern okul sistemlerinin kurulmasında öğretmenlerin oynadıkları rollerin önemi artmaktadır. Öğretmenlerin yüksek seviyede profesyonel bilgilere ihtiyacı vardır.

Etkili öğretmen, öğrencilerin eğitim öğretim etkinliklerine ilişkin düşünce ve tutumlarını denemelerine olanak sağlar ve performanslarını artırabilecek düşünce ve davranışlarının oluşumunu özendirir (Can, 2004). Etkili bir öğretmen çevreye ve içinde yaşadığı topluma karşı sorumludur. Onun içindir ki, hizmet verdiği çevrede meydana gelecek değişimleri yakından takip etmek, bu değişimleri toplumun

anlayacağı şekilde anlatıp yorumlayabilmek, toplumun olumlu yönde değişme ve ilerlemesine yardımcı olmak durumundadır.

2.2. Öğretmen Yeterliklerinin Arttırılması

Türkiye'deki öğretmenlerin niteliklerinin genel çerçevesini belirlemek için, Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 45. Maddesi “öğretmenlerin genel kültürü, özel eğitim alanı ve pedagojik eğitim açısından aranacak nitelikler Bakanlık tarafından belirlenir. Genel bilgi, özel eğitim alanı ve pedagojik formasyonun öğretmen yeterlikleri için ortak bir bilgi tabanı oluşturacağı ve öğretmen yetiştirme kurumlarının programlarının ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip öğretmenler yetiştireceği varsayılmaktadır (Çağdaş, Özel ve Konca, 2016).

Bu alanların her birini temsil eden kurslar inşaat ve uygulama alanlarında birbirinden bağımsız olarak ele alınmaktadır (Şahin ve Kalburan, 2009).

Bu çalışmada öğretmen yetkinlikleri 1739 sayılı yasada tanımlanmıştır.

- Eğitim-öğretim yeterlilikleri,
- Genel kültür bilgisi ve becerileri ve
- Belirli alan bilgi ve beceri başlıkları altında toplanır.

Bu çalışmayı uygulamadan, 2002 yılında uygulamaya konulan Temel Eğitim Destek Projesi kapsamındaki öğretmen yeterliklerini belirlemek için ikinci bir çalışma başlatılmıştır. Sorunlu olduğu söylenen bürokratik otoriteler tarafından nitelikleri belirleme uygulamasının uygulandığı görülmektedir (Çalışkan ve Ayık, 2015).

Öğretmenlik yetkinliklerinin genel kültür, özel alan bilgisi ve öğretmenlik mesleği bilgisi gibi birbirinden bağımsız olarak ele alınması, hem kavramsal hem de pratik olarak ciddi sorunlar yaratmaktadır. Öğretmenin alan bilgisine hakim olması ve öğretmenlik mesleği bilgisine sahip olması beklenmektedir. Bu beklenti doğrultusunda saha bilgisi ve mesleki bilgi ayrı ayrı ele alınmaktadır (Çalışkan ve Ayık, 2015).

Öğretmen yeterlikleri, ulusal eğitim hedefleri ve eğitim politikaları ile ilgili olarak anlaşılabilir bir şekilde açıklanmalıdır. Öğretme yeterliliklerinin, bu çalışmayı yapacak öğretmenin yapısını ve çocuklara ve gençlere milli eğitimin amaç ve politikalarını öğretmek için nasıl yapılacağını gösteren yapı taşlarını oluşturanları tanımladığı unutulmamalıdır (Atakan, 2010).

- Öğretmen nitelikleri hizmet öncesi öğretmen eğitimi ve stajyer mesleki gelişim ile nasıl ilişkilendirilecektir?
- Hizmet öncesi öğretmenlerin öğretim yeterliklerinin edinilmesi ve uygulanması, staj dönemi ve sonrasında sürekli gelişim ve uygunluk ile organizasyonel ve yönetsel bir yapı ve düzenleme ile gerçekleştirilebilir mi? Hangi stratejiler kullanılacak?
- Niteliklere ulaşmak için hangi kurumlar, lisanslar veya denetimler hangi kurum tarafından, hangi yöntemle ve hangi stratejilerle yapılır
- Öğretmenlerin niteliklerine ulaşılabilsen, metodoloji ve stratejiler ne olacak?
- Öğretmen yeterliklerinin önemli bir kısmının testlerle ölçülebilmemesi gerçeğine göre, nasıl ve nasıl ölçüyorlar?
- Yetkinliklere sahip olmamanız veya asgari bir standartta kalifiye olmanızın sonuçları ve yaptırımları nelerdir?

Niteliklerin bu soruları sürekli olarak cevapladığı düşünülmez ve geçici cevapların çoğunun yaratılmamış olması, tasarlanan yeterliliklerin oluşturulmasına uygun hale getirilir.

2.23. İlgili Araştırmalar

Okul iklimi ile ilgili öncül ve önemli çalışmalardan birisi Halpin ve Croft (1963) tarafından yürütülmüştür. Bu çalışmada araştırmacılar ilkokullar için Örgütsel İklim Betimleme Ölçeği'ni geliştirmiştir. ABD'de 1.151 öğretmenden toplanan verilerle analizler yapılarak, ölçeğin 64 madde ve 8 boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Bu 42 boyutlardan kopukluk, engelleme, motivasyon, içtenlik öğretmen davranışlarını; üretim vurgusu, güven, dikkate alma, ilgisizlik müdür davranışlarını belirtmektedir.

Hayes (1973), bu ölçeğin faktör yapısını doğrulamak için ABD'de 12.125 öğretmen ve okul müdürü ile araştırma yürütmüştür. Araştırmanın sonunda ölçeğin 9 faktörlü bir yapıya sahip olduğu bulunmuştur. Bazı araştırmacılar, okul iklimini kuramsal düzeyde incelemiştir. Anderson (1982) yaptığı meta değerlendirmede yaklaşık 200 çalışmadan yararlanmıştır. Bu araştırma kapsamında okul ikliminin tarihini, okul iklimi için geliştirilen ölçme araçlarını, okul iklimi modellerini ve okul iklimi ile ilgili değişkenleri incelemiştir.

Hoy vd. (1998) araştırmasında okul iklimi ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın örneklemini ABD'deki 2.741 öğretmen oluşturmaktadır. Yapılan regresyon analizi sonucunda okul ikliminin öğrenci başarısında anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur.

Tableman (2004) araştırmasında okul iklimi, okul kültürü ve öğrenme kavramlarını detaylı bir şekilde ele almıştır.

Dipaola ve Tschannen-Moran (2001) araştırmasında örgütsel vatandaşlık davranışının okul iklimi ile olan ilişkisini incelemiştir. Araştırmada Hoy vd. (1998) tarafından geliştirilen Örgütsel İklim Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre örgütsel vatandaşlık davranışları ile okul iklimi arasında yüksek düzeyde ilişkiler bulunmuştur.

Cohen vd. (2009) araştırmasında, okul iklimi ile ilgili araştırma sonuçlarını ve okul politikaları, okul gelişimi ve öğretmen eğitimi konularını incelemiştir. Araştırmada doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre olumlu okul iklimi; akademik başarı, okul başarısı, şiddetin önlenmesi, öğrencilerin sağlıklı gelişimi ve öğretmenlerin devamlılığının belirleyicisidir.

Kasapoğlu (2009) “Yönetici ve öğretmen görüşlerine göre yönetsel etkililik açısından okul yöneticilerinin kendilerini geliştirme düzeyinin değerlendirilmesi” adlı çalışması sonucunda; okul yöneticileri ile öğretmenlerin, yöneticilerin kendilerini geliştirme ve 47 yönetsel etkililik düzeylerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu, okul yöneticilerinin kendilerini bu konuda daha başarılı bulduğunu ortaya koymuştur. Okul yöneticilerinin, yönetsel etkililik ve kendini geliştirme işlevine ilişkin görüşleri cinsiyete göre fark oluşturmazken, eğitim durumu ve kıdem arttıkça bu işlevlerde olumlu yönde arttığı gözükmektedir. Öğretmenlerin, okul yöneticilerinin yönetsel etkililik ve kendini geliştirme düzeylerine ilişkin görüşleri onların cinsiyetlerine, eğitim durumuna ve kıdemlerine göre anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre, yöneticilerin kendini geliştirme düzeyini arttırdıkça, yönetsel etkililik işlevlerinde de pozitif ve orta düzeyde anlamlı bir artış meydana gelirken; öğretmenlerin görüşlerine göre, pozitif ve yüksek düzeyde anlamlı bir artış meydana gelmektedir. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin görüşlerine göre, yöneticilerin kendilerini geliştirme işlevi, onların yönetsel etkililiklerinin anlamlı bir yordayıcısıdır.

Scallion (2010) " The voice of elementary school principals on school climate" adlı çalışmasında araştırmaya dahil olan okul müdürlerinin bir çoğunun okul ikliminin önemine dair güçlü bir kavrayışının olduğunu tespit etmiştir. Birçok durumda okul müdürleri derslerle ilgili, okulu geliştirmeye odaklı ve okul iklimiyle ilgili literatürü takipte istekli gözükmeakteler. Aynı zamanda okulun iklimine dair güçlü bir kavrayışa sahip olan müdürlerin iklimi değiştirme isteklerinde olduğu ortaya çıkmıştır. Okul iklimine dair kavramsal bir bilgisi olmayan müdürlerin ise liderlik davranışları sayesinde rastlantısal olarak okul iklimine etki ettikleri görülmektedir. Okuldaki tüm öğrencilere yarayacak şekilde, tüm müdürlerinin okul iklimi ve bu iklimin iyileştirilmesine dair eğitimden geçirilmesi gerekmektedir.

Toprak, (2011), ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okul etkililiğine ilişkin görüşleri adlı çalışmasında ilköğretim okullarının etkililiğinin yönetici, öğretmen ve okul ortamı boyutunda orta seviyede, öğrenci ve veliler boyutunda geliştirilmesi gereken seviyesinde olduğu tespit edilmiştir.

Gültekin (2012) Okul yöneticilerinin liderlik stillerinin okul iklimi üzerine etkisi isimli çalışmasında, öğretmenlerin algılarına göre okul müdürleri en çok dönüşümcü liderlik davranışı sergilediği görülmektedir ve okul ikliminde moral ve anlayış gösterme davranışları yüksek değerlere sahipken çözümlenme ve uzak durma ise düşüktür. Elde edilen bulgulara göre ilköğretim okullarında iklim tiplerinden "açık iklim" hâkimdir. Ayrıca araştırmanın bulgularına göre okul müdürlerinin liderlik davranışları ile okul iklimi arasında anlamlı ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır.

Duff (2013) "Differences in an assessments of organizational school climate between teachers and administrators" isimli çalışmasını yürüttüğü dört okuldan sadece birinde müdürlerin okul iklimi algılarıyla öğretmenlerin okul iklimi algılarının benzeştiği sonucuna varmıştır. Araştırmanın yapıldığı dört okulda da müdürler okulun iklimini öğretmenlere göre daha olumlu bulmuştur. Bu çalışmanın sonuçları öğretmenler ve yöneticiler için olduğu kadar Eğitim-öğretim alanındaki yetkililere de bazı konularda fikir vermektedir: Bir okulun okul iklimini belirlemek için yalnızca okul müdürlerinin görüşleri değil aynı zamanda öğretmenlerin de görüşlerine başvurulmalıdır.

Bahçetepe (2013) ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile algıladıkları okul iklimi arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Araştırmanın sonuçlarına

göre, okul ikliminin destekleyici öğretmen davranışları ve başarı odaklılık boyutları ile akademik başarı arasında olumlu yönde güçlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Okul ikliminin güvenli öğrenme ortamı ve olumlu akran iletişimi boyutu ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Kız öğrencilerin akademik başarıları ve algıladıkları okul ikliminin, erkek öğrencilerin akademik başarıları ve algıladıkları okul ikliminden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Küçük okullardaki öğrencilerin akademik başarıları ile algıladıkları okul ikliminin, büyük okullardaki öğrencilere göre daha olumlu olduğu bulunmuştur. Dershaneye giden öğrencilerin akademik başarılarının, dershaneye gitmeyen öğrencilerin akademik başarılarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Destekleyici öğretmen davranışları ve başarı odaklılık boyutlarında okul dershanesine giden öğrencilerin, güvenli öğrenme ortamı ve olumlu akran ilişkileri boyutunda ise dershaneye gitmeyen öğrencilerin algıladıkları okul ikliminin anlamlı düzeyde daha olumlu olduğu bulunmuştur.

Kubilay (2013) "Okul iklimi ile öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık düzeyleri arasındaki ilişki" isimli çalışması sonucunda; öğretmenlerin okul iklimi algılarının orta düzeyde olduğu ve öğretmenlerin yüksek düzeyde örgütsel vatandaşlık davranışlarına sahip olduklarını tespit etmiştir. Öğretmenlerin okul iklimi algıları ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasında anlamlı ilişkilerin olduğu belirlenmiştir.

Okul İklimi ve Okul Etkililiği Konuları ile İlgili Araştırmalar Okul İklimine İlişkin Yapılan Çalışmalar Aka (2014) "Okul iklimi ile öğretmen öz yeterliği ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri " isimli çalışmasında öğretmenlerin öz-yeterlikleri ile okul iklimini algılama düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin özyeterlik algılarının yüksek olduğu görülmektedir. Okul iklimini algılama düzeyleri karşılaştırılmış, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre okul iklimini algılama düzeylerinin daha yüksek olduğu ve aralarında anlamlı bir farklılığın olduğu 44 görülmektedir. Okul iklimini algılama düzeyi öğretmenlerin cinsiyet, mezun oldukları okul türü, kıdemleri, görev yaptıkları okuldaki çalışma yılları, görev yaptıkları okuldaki öğretmen sayısı, görev yaptıktan okuldaki öğrenci sayısı değişkenlerine göre de anlamlı farklılık göstermektedir. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin görüşlerine göre oluşan okul iklimi ölçeği puanları ile öz-yeterlik ölçeği puanları arasında pozitif yönde orta seviyede ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Dixon (2014) "Leadership practice differences in positive climate school" adlı çalışmasında çalışmanın katılımcıları okul büyüklüğü, sosyo-ekonomik durum ve cinsiyetlerine göre gruplandırıldığında; olumlu okul ikliminin liderlik davranışına etki eden faktörlerden biri olmadığı sonucuna varmıştır.

Kahraman- Bağçeli vd (2017) "Okul öncesi eğitimde ve ilkokulda aile katılım çalışmaları" başlıklı araştırmalarında okulda aile katılımı ve işbirliğinin önemini vurgulayarak aile katılımı okul ile aile işbirliğinin sağlanması için telefon görüşmeleri, sınıf içi etkinliklere katılım, haber bültenleri ve veli toplantıları gibi etkinliklerinin kapsadığı sonucuna varmışlardır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, araştırmada kullanılan görüşme formu ve veri toplama sürecinin nasıl yapıldığı ve nelere dikkat edildiği ile ilgili ayrıntılı bilgiler içermektedir.

3.1 Araştırma Deseni ve Yaklaşımı

Çalışma, desneni nitel araştırma tasarımlarından biri olan bir durum çalışması olarak belirlenmiştir. Nitel araştırma, belirli bir fenomen hakkında derinlemesine bilgi sahibi olacak ve kapsamlı anlatı ve görsel verileri toplama, analiz etme ve yorumlama sürecini içeren bir araştırma türüdür (Gay, Mills ve Airasian, 2012). Nitel kelime, genel olarak betimsel veriler üreten araştırmanın bütünü temsil eder (Taylor, Bogdan ve DeVault, 2016). Nitel yaklaşımı benimseyen araştırmalar genellikle zengin ve ayrıntılı sonuçlar verir ve araştırılan olgu ya da kavram hakkında ayrıntılı bilgi verir (Macdonald ve Headlam, 2009). Ek olarak, nitel araştırma yaklaşımı insanların dünyayı, toplumlarını ve kurumlarını anlamalarına yardımcı olur ve sosyal problemlere ya da sorunlara ışık tutmaktadır (Tracy, 2013). Nitel araştırma yaklaşımı uzman olarak kabul edilir, çünkü araştırmaya katılan katılımcıların deneyimleri veri olarak kullanılır. Bu bağlamda, veri toplama ve analizi sırasında, katılımcılar, yardımcı araştırmacı ve ortak olarak rol sahibidir. Katılımcılar kendi deneyimlerini anlatabilecek ve onlara araştırma konusu hakkında derinlemesine bir bakış açısı sunabileceklerdir.

Ayrıca, bazı durumlarda, katılımcılar araştırmacının bulgularını anlamlandırmaktadır (Tavakoli, 2012). Bu duruma ek olarak; Nitel araştırmalarda araştırmacı araştırmayı anlamlı kılan ve sosyal hayatın bir bölümünü anlamlandırma girişiminde bulunan kişidir (Rossman ve Rallis, 2010). Kalitatif araştırmalar, istatistiksel özetler veya analizler ve çalışmalar sayılabilir. Kalitatif araştırmalar genellikle resmi ölçüm araçlarından ziyade mülakatları ve gözlemleri içerir (Marczyk, DeMatteo ve Festinger, 2005). Genel anlayışın aksine, niceliksel yaklaşımlar gibi niteliksel yaklaşımlar, salt veri toplama teknikleri değil, daha çok bu tekniklerdir. Kalitatif metodoloji için sekiz farklı durumdan söz edilebilir (Taylor, Bogdan ve DeVault, 2016):

1. Nitel yaklaşımı benimseyen araştırmacılar, insanların hayatlarındaki olgulara ekledikleri anlamlar ile ilgilenirler.
2. Nitel araştırmalar tümevarımsaldır.
3. Nitel metodolojide araştırmacı olay ve olguları bütünsel olarak ele alır.
4. Nitel araştırma yaklaşımını benimseyen araştırmacılar bireylerin günlük yaşamlarında nasıl düşünüp davrandıkları ile ilgilenirler.
5. Nitel araştırma yaklaşımını benimseyen araştırmacılar için tüm bakış açıları çalışmaya değerdir.
6. Nitel araştırma yaklaşımını benimseyen araştırmacılar kendi araştırmalarının anlamlılığının farkındadırlar.
7. Nitel araştırmacılar için tüm ortam ve gruplarda öğrenilecek bir şeyler vardır.
8. Nitel araştırma bir zanaattır.

Durum çalışması bilimsel soruların bir farklılaşması ve bir cevabı olarak bilinir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016). Durum tasarımında, durum sınırlı bir sistemdir (kişi, grup, organizasyon, eylem veya olay). Tanımlama sistemi, kurucu unsurların ilişkilerini bütünsel bir şekilde temsil etmektedir (Christensen, Johnson ve Turner, 2015). Durum analizleri sayısal analizlerin mümkün olmadığı durumlarda ve / veya derinlemesine bir araştırmanın istendiği durumlarda kullanılır (Cohen, Manion ve Morrison, 2005). Nicel modellerin aksine, vaka çalışmaları daha küçük çalışma grupları ile çalışır. Ancak araştırmacı, durum hakkında daha derinlemesine bilgi edinebilmektedir (Perecman ve Gurran, 2006). Buradaki 'durum' aslında araştırmanın amacıdır (Vaus, 2001). Başka bir değişiklik çalışması çalışmasında amaç, durumu mümkün olduğunca doğru ve kesin olarak tanımlamaktır (Marczyk, DeMatteo, ve Festinger, 2005).

Durum çalışması deseni ayırt edici ve bilimsel sorulara cevap arayan bir desendir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2016). Durum çalışması deseninde durum sınırlandırılmış bir sistemdir (kişi, grup, örgüt, eylem veya olayı). Tanımdaki sistem ise bütünsel şekilde durumu oluşturan unsurların ilişkisini temsil etmektedir (Christensen, Johnson, ve Turner, 2015). Durum çalışmaları sayısal analizlerin mümkün olmadığı ve/veya olguların derinlemesine araştırılmak istendiği durumlarda kullanılmaktadır (Cohen, Manion ve Morrison, 2005). Durum çalışmaları nicel desenlerin aksine daha küçük çalışma grubu ile çalışır. Buna rağmen araştırmacı durum hakkında daha fazla derinlemesine bilgi elde edebilmektedir

(Perecman & Gurrán, 2006). Buradaki ‘durum’ aslında araştırmanın amacıdır (Vaus, 2001). Başka bir değişle durum araştırmalarında amaç, durumu mümkün olduğunca doğru ve tam bir şekilde tanımlayabilmektir (Marczyk, DeMatteo, ve Festinger, 2005).

3.2 Çalışma Grubu

Seçilen katılımcılar kartopu örneğini kullanarak seçilmiştir. Kartopu örneğinin seçiminde araştırmacı ilk küçük katılımcı grubuyla yola çıkmıştır (Cohen, Manion ve Morrison, 2005) ve katılımcılardan çeşitli özellikleri olan olası katılımcıları belirlemelerini istemiştir (Christensen, Johnson, ve Turner, 2015). Tanımlanan yeni katılımcıların benzer şekilde yeni katılımcıları tanımlamaları istenir (Newby, 2014). Bir kartopu örneğini seçerken araştırmacı, yeni katılımcı adaylarını belirlemek isterken katılımcıların çeşitli özelliklerini kullanır (Newby, 2014). Kartopu örneklem seçiminde araştırmacı, katılımcılardan yeni katılımcı adaylarını tanımlamalarını isterken çeşitli karakteristik özelliklerden yararlanır (Tavakoli, 2012). Yapılan araştırmada ise bu karakteristik özellikler; Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı orta öğretim düzeyindeki okullarda müdür, müdür muavini, öğretmen ve veli olarak belirlenmiştir. Seçilen karakteristik özellikler şehir bağlamında sınırlandırılmış ve Gazi Mağusa ve İskele bölgelerinde orta öğretimde görev yapan müdür, müdür muavini, öğretmen ve bu okul paydaşlarının öğrenci velilerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Veri toplama sürecinde belirlenen kriterlere uygun 285 katılımcı ile görüşülmüştür.

Araştırmanın çalışma grubu KKTC Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Gazi Mağusa ve İskele bölgelerinde orta öğretim düzeyindeki okullarda öğrencisi bulunan katılımcı velilerin demografik özellikleri ise, ilkokul, orta okul, lise ve Lisans veya Meslek Yüksek Okulu olarak belirlenmiş olup yaş aralıkları 25-55 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan velilerin çoğu lise düzeyinde ve en azı Lisans veya Meslek Yüksek Okulu eğitim durumuna sahip olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden Aşağıda araştırmaya katılan veli, öğretmen, müdür ve müdür muavinlerine ait demografik özellikler verilmiştir.

Tablo 3.2.1.

Katılımcı Velilerin Demografik Özellikleri

	Sayı (n)	Yüzde (%)
<i>Velilerin eğitim durumu</i>		
İlkokul	6	% 12
Orta okul	11	% 22
Lise	28	% 56
Lisans veya Meslek Yüksek okulu	5	% 10
<i>Yaş</i>		
25-35	31	% 62
35-45	12	% 24
45-55	7	% 14

Tablo 3.2.1 incelendiğinde, araştırmaya katılan velilerin % 12'si ilk okul % 22'si orta okul, %56'sı lise, % 10'u ise lisans veya meslek yüksek okulu mezunu olduğu ayrıca velilerin % 62'si 25-35, % 24'ü 35-45, % 14'ü ise 45-55 yaş aralığında olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Elde edilen bu bulgular araştırmaya katılan velilerin çoğunluğunun lise mezunu ve 25-35 yaş aralığında olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.2.2
Katılımcı öğretmenlerin, müdür ve müdür muavinlerinin demografik özellikleri

<i>Cinsiyet</i>	<i>öğretmen</i>	<i>Sayı (n)</i>		<i>Yüzde (%)</i>		
		<i>müdür / müdür m. (ö)</i>	<i>(m)</i>	<i>(mm)</i>		
Kadın	92	3	13	% 46	%27,3	% 54,2
Erkek	108	8	11	% 54	% 72,7	% 45,8
<i>Yaş</i>						
18-24	46	1		% 23		%4,1
25-34	51	2		% 25,5		%8,3
35-44	35	6		% 17,5		% 25
45-54	42	7	12	% 21	% 63,6	% 50
54 ve üzeri	26	4	3	% 13	% 36,4	%12,5
<i>Mesleki Kıdem</i>						
1-10	59				%29,5	
11-20	63	4		% 31,5		% 16,7
21-25	49	1	8	% 24,5	% 9,1	% 33,3
26 ve üzeri	29	10	12	% 14,5	% 90,9	%50
Toplam	200	11	24	%100	%100	% 100

Tablo 3.2.2 incelendiğinde araştırma kapsamına alınan 200 öğretmen, 11 okul müdürü ve 24 müdür muavini demografik özelliklerine ilişkin dağılımları verilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 46'sını kadın öğretmenler oluştururken % 54'ü erkek öğretmenler; okul müdürleri ve muavinlerinin %27,3'ü kadın yöneticiler oluştururken %72,7'sini erkek yöneticiler oluşturmaktadır. Buna göre ele alınan üç çalışma grununda da erkek öğretmen ve yöneticilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin % 23'ü 18-24, % 25,5'i 25-34, % 17,5'i 35-44, %21'i 45-54, % 13'ü ise 54 yaş ve üzerini oluşturmaktadır. Bu sonuca göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun 25 ile 34 yaş aralığındaki bireyler olduğunu göstermektedir. Araştırmaya katılan müdürlerin % 63,6'sı ve % 36,4'ü 54 ve üzeri olduğu belirlenmiştir. Müdür muavinlerinin ise, %4,1'i 18-24, % 8,3'ü 25-34, % 25'i 35-44 ve %50'i 45-54 yaş aralığını oluşturmaktadır. Buna göre araştırmaya katılan müdür ve müdür muavinlerinin çoğunun yaş aralığı 45-54 olduğu

görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin mesleki kıdem durumlarına bakıldığında % 29,5' i 1-10, % 31,5'i 11-20, % 24,5'i 12-25 ve %14,5'i 26 ve üzeri yıl kıdeme sahip olup; okul müdür muavzilerinin ,% 16,7'i 11-20, % 33,3'ü 21-25 ve 50'si 26 ve üzeri yıl kıdeme sahiptirler ve okul müdürlerinin % 9,1'i 21-25, % 90,9'u 26 yıl ve üzeri kıdeme sahip olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

3.3 Veri Toplama Teknikleri

Araştırmada kullanılan görüşme formu araştırmacı tarafından geliştirilmiş ve veri toplamak amacı ile araştırmaya katılan katılımcılar ile görüşmeler yapılmıştır. Durum çalışmalarında veri toplanması genelde mülakatlar ile yapılmakta (Creswell, 2016) ve araştırmacı sorduğu sorular ile katılımcıların deneyimledikleri deneyimlerini anlatması yolu ile veri toplamaktadır (Christensen, Johnson, & Turner, 2015).

Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formunda yarı yapılandırılmış görüşme stratejisine uygun olarak tasarlanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular motivasyon, yönetici liderlik özellikleri ve performans kavramlarını kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca görüşme formu yarı yapılandırılmış görüşme stratejisine uygun olarak düzenlendiğinden, yöneticilerin liderlik özelliklerinin çalışan motivasyon ve performansına dolaylı yoldan etki eden örgütsel bağlılık ve örgüt iklimi ile ilgili verilere de ulaşılması beklenmektedir.

Veriler toplanmadan önce araştırmanın bilim etiğine uygun olması için çeşitli etik ilkeler benimsenmiş ve veri toplama aşamasında uygulanmıştır. Bu etik ilkeler özerklik, anonimlik ve adalettir (Orb, Eisenhauer, & Wynaden, 2001). Ayrıca Creswell'in (2016) nitel araştırmacılara verdiği tavsiyelere uyulmuştur. Bu tavsiyeler (Creswell, 2016):

- *Çalışılan bölgeye saygı duyulması*
- *Tüm katılımcıların yarar sağlaması*
- *Katılımcıların aldatılmasından kaçınma*
- *Güç dengesizliklerine saygı gösterilmesi*
- *Katılımcıların istismar edilmesinden kaçınma*
- *Gizli kalması gereken bilgilerin toplanmaması*

Veri toplama aşaması öncesinde belirlenen prensip ve tavsiyelere ek olarak görüşme sürecinde uyulması gereken çeşitli prensipler belirlenmiştir. Bu prensipler (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2016) şu şekildedir:

- Görüşmecinin tutarlılığı için tasarım
- Görüşmenin önceden hazırlanıp denenmesi
- Gizliliğin temin edilmesi ve görüşmenin kesintiye uğramamasının sağlanması
- Görüşme yapılan kişinin rahatlığının sağlanması
- Görüşme yapılan kişi ile dostça ilişkilerin kurulması
- Görüşme sırasında kontrolün araştırmacıda olması
- Kişisel yönlendirmelerden kaçınma
- Araştırmacının yansız olması
- Her soru için mümkün olan en iyi cevabın alınması
- Duyarlı olunması

Belirlenen bu ilke ve yöntemler ile araştırmacının veri toplama bölümünün bilimsel etiğe uygun bir şekilde tamamlanması sağlanmıştır. Ayrıca araştırmacının geçerlilik ve güvenilirliğine etki edecek olası durumlardan kaçınılması sağlanmıştır.

Yapılan araştırmada verilerin toplanması için araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formları kullanılmıştır. Görüşme bir veri toplama yöntemi olup araştırmacı katılımcının düşünce, fikir, bakış açısı veya çeşitli deneyimlerini tarif etmesini isteyebilir (Tavakoli, 2012). Araştırmada kullanılan görüşme formu yarı yapılandırılmış görüşme stratejisinin kullanılabileceği şekilde düzenlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme stratejisi sabit seçenekli ve araştırma konusu hakkında derinlemesine gidebilmeyi gerektiren sorular içermektedir. Bu bağlamda yarı yapılandırılmış görüşme; yapılandırılmış görüşme stratejisinin ve yapılandırılmamış görüşme stratejisinin avantaj ve dezavantajlarını içermektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, ve Demirel, 2016). Yarı yapılandırılmış görüşme ayrıca bireyin serbest şekilde cevap verebilmesine ve böylelikle doğrudan ölçülemeyen duygu ve düşüncelerin bilimsel veri olarak toplanmasına olanak tanımaktadır (Erkuş, 2013).

Görüşme bir bireyin diğer bireyden bilgi aldığı, amaçlı bir etkileşimdir (Gay, Mills, ve Airasian, 2012). Görüşmeler çeşitli kural ve prosedürleri içermektedir. Araştırmacı katılımcı ile temasa geçip iletişim kuran, katılımcı (görüşülen) ise

gönüllü olan kişidir. Görüşmelerde katılımcının gönüllü olması esastır. Araştırmacı ve katılımcı görüşme sırasında konuşulacak konu hakkında genel bilgi sahibi olmalıdır. Araştırmacı görüşmelerde veri toplanması amacıyla soru soran, katılımcı ise cevaplamak için gönüllü olmalıdır (Tavakoli, 2012). Bu kurallara ve prosedürlere yapılan görüşmelerde uyulmuştur.

3.4 Veri Toplama Tekniği ve Aracı

Okul yöneticisi, Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Denetlenmesinin Okul İklimine Olan Etkisinin Değerlendirilmesi Görüşme Formu

Çalışmaya ilişkin eğitim paydaşlarına göre, “Okul yöneticisi, Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Öğrencinin Denetlenmesinin Okul İklimine Olan Etkisinin Değerlendirilmesi” konulu ayrı ayrı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından geliştirilmiş olup öğretmenlere sunulan görüşme formu EK 2’de verilmekte ve 5 bölüm 43 sorudan oluşmakta velilere sunulan görüşme formu EK 3’te verilmekte ve 12 maddeden oluşmakta, ve müdür ile müdür muavinlerine sunulan yarı yapılandırılmış görüşme formu EK 4’te verilmekte 8 maddeden oluşmaktadır. Araştırmanın problemi olan okul yöneticisi, öğretmen ve veli görüşlerine göre denetlenmesinin okul iklimine olan etkilerinin değerlendirilmesi için literatürdeki çeşitli araştırmalar ve kuramlar taranmış ve okul payadaşlarının görüşlerine göre denetlemenin okul iklimine yönelik etki eden faktörler ve olgular belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı bu kapsam içerisinde geliştirilmiş ve bilimsel nitelikteki soruları içermektedir.

Veri toplama aracının uygulandığı katılımcılar ile yapılan görüşmelere önce katılımcının bilgilendirilmesi ile başlanmıştır. Bilgilendirme aşamasında katılımcılara veri toplama sürecini istedikleri an bırakabilecekleri ve araştırmaya katılımın tamamen gönüllülük esasına dayandığının ve gönüllü olunmaması durumunda gerek katılımcıyı tavsiye eden diğer katılımcının gerekse herhangi bir kuruma karşı zor duruma düşmeyeceği bilgisi verilmiştir. Ayrıca görüşme sonrasında katılımcıların araştırma ile ilgili bilgi almak istemeleri durumunda araştırmacı kendine ulaşılabileceği gerekli iletişim bilgilerini katılımcılara vermiştir.

Katılımcının bilgilendirilmesinin ardından görüşmelere başlanmıştır. Görüşmeler sırasında, bu konu hakkında araştırmacılara gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan veri toplama tekniği ise görüşme tekniği olarak belirlenmiştir. Görüşme tekniğinde araştırmacı katılımcıya önceden planlanıp yapılandırılmış veya bir konu hakkında konuşmasını sağlayacak planlanmamış sorular sorar. Görüşmeler yüz yüze olacağı gibi telefon vb. anlık haberleşme araçları ile de yapılabilir. Görüşme tekniğinin güçlü yanları kısaca; tutumları ölçülebilir kılması, araştırmacının konu ile ilgili derinlemesine bilgi toplayabileceği anlık sorular yöneltebilmesi, derinlemesine bilgi verme ve teknolojik imkanlardan faydalanma olarak sıralanabilir (Christensen, Johnson, ve Turner, 2015). Görüşme tekniğinin derinlemesine bilgi vermesinden dolayı çeşitli araştırmacılar tarafından sık kullanılmasına neden olmuştur. Sosyal alanlarda yapılan araştırmalarda gerekli olan esneklik ve dinamiklik nitel görüşmeler ile sağlanabilmektedir (Taylor, Bogdan, ve DeVault, 2016).

Bir başka deyişle görüşme, bir bireyin diğer bireyden bilgi aldığı amaçlı olarak yapılan etkileşim olarak nitelenebilir. Görüşme tekniği, araştırmacının gözlem yolu ile katılımcılardan toplayamayacağı verileri toplamasına yardımcı olmaktadır. Çeşitli görüşme tekniği desenlerinde araştırmacı, katılımcıların verdiği cevaplara göre sorular sorup, araştırma konusu hakkında daha fazla bilgi edinmeye çalışırken çeşitli desenler ise önceden yapılandırılmış sorular ile görüşme yapılan katılımcılardan veri toplamaktadır. Yapılan görüşmeler ile araştırmacı, katılımcıların tutum, ilgi, duygu, endişe, ve benimsedikleri değerler gibi konular hakkında veriler toplayabilmektedir (Gay, Mills, ve Airasian, 2012).

Yapılan araştırmada görüşme deseni yapılandırılmış görüşme olarak belirlenmiştir. Yapılandırılmış görüşme deseninde araştırmacı tarafından önceden hazırlanan sorular katılımcılara yöneltilmektedir. Yapılandırılmış görüşme desenindeki zorluk ise sorular hazırlanırken istenilen bilgiye ulaşmaya yardımcı olacak soruların sorulmasıdır (Creswell, 2016; Christensen, Johnson, & Turner, 2015). Ayrıca katılımcıların demografik dağılımlarının belirlenebilmesi amacıyla görüşme formunun doldurulmasına başlanmadan önce demografik sorular katılımcılara yöneltilmiştir.

Görüşme formundaki sorular hazırlanırken, velilerin, öğretmenlerin ve okul müdürü ile muavinlerinin algılanan denetleme ve okul iklimine olan

değerlendirmenin anlaşılmasına yardımcı olup, derinlemesine bilgi verebilecek sorular sorulmuştur.

3.5. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması aşamasında öncelikle katılımcılara bir önceki bölüm

de bahsedilen bilgilendirilmeler yapılmıştır. Bilgilendirmenin ardından ise veri toplama sürecine başlanmıştır. Veri toplama sürecinde kullanılan mekânın iklimlendirilmesinin mevsim şartlarına uygun olmasına, gürültünün ve rahatsız edici diğer uyaranların az olduğu ve katılımcının soruları çekinmeden yanıtlayabilmesi için araştırmacı ve katılımcı öğretmenin yalnız olacağı mekanların seçimine dikkat edilmiştir.

Görüşme sırasında, taranan çeşitli kaynakların önerdiği görüşme sırasında dikkat edilmesi gereken davranışlar (Christensen, Johnson, & Turner, 2015; Creswell, 2016; Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2016) göz önünde bulundurulmuş ve bilimsel etiğin benimsenmiştir. Araştırma verilerinin toplanması amacıyla yapılan görüşmeler ortalama olarak 25-30 dakika sürmektedir.

3.6. Veri Analizi

Yıldırım ve Şimşek'in (2006) ifadesi olarak, veri analizinin yürütülmesi sırasında içerik analizi dört aşamadan geçmiştir.

I. Verilerin kodlanması;

İçerik analizinde, ilk aşamada yapılmış ve araştırmaya katılan her öğretmen numaralandırılmış ve konuşma sırasında alınan ses kayıtları bilgisayardaki kelime programında metne dönüştürülmüştür. Görüşmelerden elde edilen veriler birçok kez okunmuş ve aralarındaki anlam birliğini oluşturan anlam açısından katılımcı öğretmen görüşleri açısından görüşler tartışılmıştır. Öğretmenlerden elde edilen veriler araştırmada analiz edilmiş ve anlamlı kısımlara ayrılmış ve kavramsal olarak karakterize edilmiş ve kodlanmıştır. Kodun kısmı, anlamı veya durumu en iyi açıklamak için belirlenir. Kodların çoğu, problemin analizinde veri seti kullanılarak oluşturulmuştur. Ayrıca tüm katılımcıların ilgili sorulara verdikleri cevaplar dikkatlice okundu ve ilgili cümlelerin altını çizdi. Daha sonra, söz konusu anlamlı veri birimleri belirlenir ve adlandırılır. Kodlama sırasında, kod listesi, verilerin

düzenlenmesinde anahtar liste fonksiyonunu gördü. Araştırma soruları dışında, farklı bir anlamı yansıtan veriler kodlama dışında tutulur.

ii. Temaları Bulma;

Toplanan verilerin kodlanması ve bu kodlara göre sınıflandırılmasından sonra oluşturulacak kodlardan ayrı olarak kategorize edilen temalar, ayrı temalar olarak oluşturulmuş ve değerlendirilmiştir. Kodlar kodlandıktan sonra temalar ayrılır. Bunun için önceden belirlenmiş kodlar bir araya getirildi ve anlamlı bir bütün oluşturmaya çalıştı. Ortak kodlar birleştirildi ve kategoriler oluşturuldu. Daha sonra temalar, kodların ortak noktalarından alınan kategorilerden derlenmiştir. Temalar verileri genel düzeyde açıklar. Soruların analizinde, katılımcı öğretmen görüşlerinden elde edilen verilerden temalar belirlenmiştir. Her temanın, diğer temadan farklı bir görünümü vardır ve onunla birlikte, temaların anlamlı bir şekilde açıklanabilmesi için aralarında anlamlı bir bütün oluşturur. Temalar belirlendiğinde verinin önemli bir kısmının dışarıda kalmamasını sağlamak için özen gösterilmiştir.

iii. Verileri kodlara ve temalara göre sistematik olarak organize etmek ve tanımlamak;

Konuya ilgiyi ilginç bir şekilde yansıtabilmek için öğretmen görüşlerinden doğrudan alıntı yapılmıştır. Her bir tema tek tek tırnak içinde bir teklif olarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Bu aşamada, cevaplar hakkındaki veriler iletilmiş, temalar ve görüşler bildirilmiş ve kişisel ifadelerden kaçınılmıştır. Tabloda yer alan anketlerle ilgili olarak belirlenen temaların sayıları, bu konuya kaç öğretmenin cevap verdiği ve katılımcıların öğretmen görüşlerinden bireysel alıntılar yaparak sunulan temaların sıklığı örnekleri verilmiştir. Bu aşamada, kısaca hazırlanan tablolar dinsiz ve ilişkisel olarak tasvir edilmiş ve veriler doğrudan verilmiştir. Bu aşamada, katılımcılardan görüş ve sorulara verdikleri cevapları okuyucuların anlayabileceği basit ve anlaşılır bir şekilde vermeleri istenmiştir. Tablolar ayrıca bilgiyi sistematik olarak sunmak için de kullanılacaktır. Katılımcının görüşme notları, italik ve tırnak içinde ve katılımcının konuşmasının ait olduğu tırnaklarda gösterilir.

iv. Bulguların yorumlanması;

Detaylı incelemeler araştırmacı tarafından yorumlanmış ve sonuçlara ulaştırılmıştır. Elde edilen veriler ışığında nitel araştırma aşamalarından geçirilmiş ve bu bağlamda

bazı sonuçlara ulaşılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Yorumlar, katılımcıların görüşleri, ifade ettikleri kavramlar ve araştırmanın teorik çerçevesi dikkate alınarak yapılmıştır. Bulguları yorumlarken, araştırmacı önceki kavramlarla aynı şekilde çalışmaya özen gösterdi. Toplanan verileri anlamlı bir şekilde açıklamak için neden sonuç ilişkisini de vurguladı. Çalışmanın bir sonraki aşamasında, verilerden de bazı sonuçlar elde etmiş ve bu sonuçların önemini ortaya koymuştur. Bu çalışmada toplanan kalitatif verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Elde edilen veriler, görüşme sürecinde kullanılan sorulara özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Görüşmeler Anketlere verilen cevaplar belirlenmiş ve tekrarlama sıklığı belirlenmiştir. Bu aşamalardan sonra araştırmacı verileri inceler ve çalışmanın bulgularını oluşturur. Gizlilik ilkesine dayandığı için, araştırmaya katılan veliler V1, V2, V3... öğretmenler Ö1, Ö2, Ö3... ve yöneticiler Y1 Y2, Y3... olarak kodlanmakta ve bu kodlar bulgular bölümünde kullanılmaktadır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Veli Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.1.1.

Velilerin öğrencilerin eğitimine katkı sağlama durumlarına yönelik görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Sorumluluklarım fazla olduğundan katkı sağlayamıyorum	3	% 6
Zaman zaman katkı sağlayabiliyorum	43	% 86
Genellikle katkı sağlamaya özen gösteriyorum	4	% 8

Tablo 4.1.1. incelendiğinde, velilerin öğrencilerin eğitimine katkı sağlama durumlarına yönelik görüşlerinde velilerin % 3'ü sorumluluklarının fazla olmasından dolayı öğrencinin eğitimine katkı sağlayamadığını % 86'si zaman zaman katkı sağlayabildiği, %8'i ise genellikle katkı sağlamaya özen gösterdiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Elde edilen bulgular eğitimin en önemli paydaşlarından olan velilerin öğrencilerin eğitimlerine yeterince katkı sağlamadıklarını ortaya koymaktadır. Velilerin öğrencilerin eğitimine katkı sağlamayaları yönünde yapılan çalışmaya ilişkin görüşlerden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 12 "İş yüküm çok olduğu için ben çocuğumun eğitimiyle ilgili hiçbir sorumluluğunu üstüme alamıyorum. Dolayısıyla eğitimine katkıda bulunamıyorum."

V 3 "Her zaman olmasa da vakit buldukça eğitimiyle ilgileniyorum."

V 7 "Düzenli olarak eğitimiyle ödevleriyle ve okuldaki problemleriyle ilgilenmeye gayret gösteriyorum."

Tablo 4.1.2.

Velilerin öğrencilerin öğretmeniyle iletişim durumlarını (bugün okulda öğretmenine ne sordun vb.) sorgulamalarına yönelik görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Bunu sorgulmanın gereksiz olduğunu düşünüyorum	10	% 20
Bazı zamanlarda sorarım	21	% 42
Daima bu soruyu sorarım bu çocuğum için önemlidir	19	% 38

Tablo 4.1.2. incelendiğinde, velilerin öğrencilerin öğretmeniyle olan ilişkilerini sorgulama durumlarına yönelik % 20'si öğrencinin öğretmenine gün içerisinde sorduğu soruların ve iletişim durumlarını sorgulamanın gereksiz olduğunu düşündüğünü, %42'si bazı zamanlar sorduğunu, % 38'i ise çocuğa daima okulda öğretmenine ne sorduğunu sorguladığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Buna göre elde edilen bulgular velilerin öğrencilerin öğretmeniyle olan iletişimini yeterince sorgulamadıkları sonucunu ortaya koymaktadır. Velilerin çocuklarına bugün okulda öğretmenine ne sordun şeklinde soru sormalarına yönelik bildirdikleri görüşlerden bazı ifadeler aşağıda sunulmuştur.

V 18 “ Çocuğumun herkesle iletişimi iyidir ve öğretmenine dersle ilgili soru sormaktan çekinmeyeceği için bu durumu sürekli sorgulaya gerek duymuyorum.”

V 24 “ Hergün sormam eğer bir sorun varsa çocuğum bize anlatır fakat bazı zamanlarda okulda ne yaptıklarını sorarım”

V 40 “ Her zaman okulda ne yaptıklarını, hangi konuları işlediklerini ve ödevinin olup olmadığını sorar ve kontrol ederim.”

Tablo 4.1.3.

Velilerin okul yönetimine maddi yönde katkı verme durumlarına yönelik görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Katkı sağlamamız istendiğinde katkı sağlıyorum	11	% 22
Yeterince maddi katkı sağlıyorum	39	% 88

Tablo 4.1.3. İncelendiğinde, velilerin okul yönetimine yönelik katkı verme durumlarında velilerin % 22'si katkı sağlamamız istendiğinde katkı sağlıyorum, % 88'i yeterince katkı sağladığını yönünde görüş bildirmişlerdir. Buna göre velilerin çoğu okul yönetimine yeterince katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Velilerin okul yönetimine katkıda bulunmaları yönünde bildirdikleri görüşlerden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 21 “ Eğer okul yönetiminden yardımda bulunacağımız bir konu varsa ve bize iletirlerse katkıda bulunuyoruz tabi ki.”

V 9 “Bir velinin üzerine düşen neyse yeteri kadar katkı sağlıyorum.”

Tablo 4.1.4.

Öğrencinin okul yönetimine katkı verme (çevre temizliği, idari işlerde yardım vb.) durumuna yönelik veli görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çocuğumun okulla ilgisi olmadığı için katkı vermiyor	6	% 12
Gerektiğinde katkı veriyor	31	% 62
Yeterince katkı veriyor	13	% 26

Tablo 4.2.4 incelendiğinde veli görüşlerine göre öğrencinin okul yönetimine katkı verme durumuna yönelik velilerin %6'sı çocuğun okulla ilgisi olmadığı için katkı sağlamadığını %62'si çocuğun yönetime gerektiğinde katkı verdiğini ve %26'sı öğrencinin okul yönetimine yeterince katkı verdiği şeklinde görüş bildirmişlerdir. Elde edilen bulgular velilere göre öğrencilerin çoğu okul yönetimine gerektiği durumlarda katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Öğrencinin okul yönetimin katkı

sağlamasında yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 2 “ Çocuğumun okulla hiçbir ilgisi olmadığı için herhangi bir konuda katkı sağlama gibi bir durumu da yok maalesef”

V 8 “Okul yönetimi tarafından bir yardım istenirse katkı veriyor.”

V 22 “Her zaman okul şartlarının daha iyi olması için katkı sağlıyor.”

Tablo 4.1.5.

Öğrencinin ahlaki değerleri yerine getirme durumuna yönelik veli görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Ahlaki değerleri yeterince yerine getiriyor	50	% 100

Tablo 4.1.5. incelendiğinde veli görüşlerine göre öğrencilerin %100’ü ahlaki değerleri yerine getirdiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Elde edilen bulgular araştırmaya katılan velilerin öğrencilerinin tümünün ahlaki değerlerini yerine getirdiklerini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin ahlaki değerlerini yerine getirmeleri yönünde görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

N 37 “Çocuğum okulda da evde de gerekli ahlaki değerlerini yerine getirmektedir.”

N 21 “ Ahlaki değerlere aile olarak her zaman önem verir yerine getiririz”

N 29 “ Daima ahlaki kurallara uyar”

Tablo 4.1.6.

Öğrencinin eğitiminde sorumluluklarını (başarı, ödev ve okul/sınıf düzenine uyma vb.) yerine getirme durumuna yönelik veli görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Sorumluluklarını yerine getirmiyor	21	% 42
Bazen yerine getiriyor	16	% 32
Her zaman yerine getiriyor	13	% 26

Tablo 4.1.6. incelendiğinde öğrencinin eğitiminde sorumluluklarını yerine getirme durumuna yönelik veli görüşlerinden % 42'si öğrencinin eğitime yönelik sorumluluklarını umursamadığını, %32'si bazen yerine getirdiğini ve % 26'sı her zaman yerine getirdiğini ifade etmişlerdir. Buna göre öğrencilerin çoğu eğitiminde sorumluluklarını yerine getirmede konusunda yetersiz oldukları sonucuma ulaşılmaktadır. Ayrıca öğrencinin eğitimde sorumluluklarını yerine getirme durumlarına ilişkin velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 31 “Okulla ilgili hiçbir şey umrunda değildir”

V 26 “ Sorumluluğu olarak ödevlerini bazen yapar genellikle isteksizdir”

V 48 “ Okulunu asla aksatmaz ödevlerini özenle yapar gerekli sorumluluklarını her zaman yerine getirmeye gayret eder.”

Tablo 4.1.7.

Okul-veli arasında iletişim kurma durumlarına yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Zaman zaman iletişim kurulabilmekte	4	% 8
İhtiyaç doğrultusunda iletişim kurabilmekte	27	% 52
Her zaman iletişim kurulabilmekte	19	% 38

Tablo 4.1.7. incelendiğinde velilerin % 8'i okul-veli arasında iletişimin zaman zaman kurulduğunu, % 52'si ihtiyaç durumunda iletişim kurulduğunu ve %38'i her zaman iletişim kurulabildiğini ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular okul-veli arasındaki iletişimin ihtiyaç doğrultusunda iletişim kurulduğunu ortaya koymaktadır. Okul veli arasında iletişim kurmaya yönelik görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 9 “ Bazı zamanlarda yani veli toplantısı gibi zamanlarda iletişim kurabiliyoruz.”

V 43 “İhtiyaç duyduğumda telefoniye yada okula giderek gerekli görüşmeleri yapabiliyorum.”

V 33 “ *istediğim her zaman okul müdürüyle de çocuğum ders öğretmenleriyle de iletişim kurarım.*”

Tablo 4.1.8.

Okul yönetimi ve okul aile birliğinin veli ev ziyaretleri yapma durumlarına yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Ev ziyaretleri hiç yapılmıyor	8	% 13
Çok nadir olarak ev ziyaretleri yapılmakta	25	% 62
Gerekli durumlarda ev ziyareti yapılmakta	17	% 38

Tablo 4.1.8. incelendiğinde okul yönetimi ve okul aile birliğinin veli ev ziyaretleri yapma durumlarına yönelik veli görüşlerinde % 62'si çok nadir olarak ev ziyaretleri yapıldığını ve % 38'i gerekli durumlarda ev ziyaretleri yapıldığını ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular okul yönetiminin veli ev ziyaretlerini çok nadir olarak yaptıklarını ve yeterince ev ziyaretlerinin yapılmadığını ortaya koymaktadır. Okul yönetimin ve okul aile birliğinin veli ev ziyaretlerini yapma durumlarına yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

V 45 “*Bunca zaman hiç ev ziyareti yapıldığını görmedim.*”

V 28 “*okul nadir olarak ev ziyaretleri yapar.*”

V 6 “*Genelde okulda bir sorun varsa ev ziyaretleri yapılıyor*”

Tablo 4.1.9.

Okul yönetiminin sorunları çözme yeterliklerine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Okul yönetimi genellikle sorunlara karşı ilgisizdir	7	% 14
Bazen sorunları çözmede yeterlidir	28	% 56
Daima sorunları çözmede yeterlidir	15	% 30

Tablo 4.1.9 incelendiğinde velilerin % 14'ü okul yönetiminin sorunları çözmeye genellikle sorunlara karşı ilgisiz ve yetersiz olduğunu, % 56'si bazen sorunları çözmeye yeterli olduğunu ve %30'u daima yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Buna göre elde edilen bulgular okul yönetimin sorunları çözmeye bazen yeterli olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Okul yönetiminin sorunları çözümedeki yeterlik durumlarına göre görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 3 “Okul yönetiminin karşılaşılan sorunlara ilgisiz ve yetersiz olduğunu düşünüyorum.”

V 11 “Yönetim sorunlara bazı zamanlarda duruma göre sorunları çözüyor.”

V 43 “Okul yönetimi her zaman sorunları çözme konusunda yeterlidir.”

Tablo 4.1.10.

Okullardaki rehberlik desteğine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yetersizdir	29	% 58
Bazı durumlarda yeterlidir	7	% 14
Genellikle yeterlidir	4	% 8

Tablo 4.1.10 incelendiğinde veli görüşlerine göre % 58'i okullardaki rehberlik desteğinin yetersiz olduğunu, % 14'ü bazı durumlarda yeterli olduğunu ve %8'i genellikle yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular okullardaki rehberlik desteğinin yetersiz olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Okullardaki rehberlik desteğine yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları şu şekildedir.

V 17 “Rehberlik servisi ne çocukların kişisel sorunlarıyla ne de okulla ilgili sorunlarla ilgilenir.”

V 26 “Okulun her konuda öğrenciyle ilgilenip destek olması gerekirken her zaman her konuyla ilgilendiğini düşünmüyorum.”

V 42 “Okul genellikle öğrencinin sorunlarına, derslerine rehberlik etmektedir.

Tablo 4.1.11.

Öğrenci kulüplerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hiç desteklenmemektedir	32	% 64
Biraz desteklenmektedir	11	% 22
Desteklenmektedir	7	% 14

Tablo 4.1.11 incelendiğinde öğrenci kulüplerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik veli görüşlerinde %64’ü hiç desteklenmediğini %28’si biraz desteklendiğini ve % 14’ü desteklendiğini ifade etmişlerdir. Buna göre elde edilen bulgular öğrenci kulüplerinin okul yönetimi tarafından yeterince desteklenmediği sonucunu ortaya koymaktadır. Öğrenci kulüplerinin okul yönetimi tarafından desteklenmesi durumuna yönelik görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 5 “Okul yönetimi öğrenci kulüpleri ile ilgili hiçbir etkinlik yapmaz.”

V 32 “ Öğrenci kulüpleri bazen faaliyet gösteriyor”

V 49 “ Öğrenci kulüpleri düzenli olarak desteklenir.”

Tablo 4.1.12.

Sosyal etkinlikler okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hiç desteklenmemektedir	30	% 60
Biraz desteklenmektedir	11	% 22
Çoğu zaman desteklenmektedir	9	% 18

Tablo 4.1.12. incelendiğinde sosyal etkinlikler okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik veli görüşlerinde % 60'ı hiç desteklenmediğini %22'si biraz desteklediğini ve %18'i çoğu zaman desteklendiğini ifade etmişlerdir. Buna göre elde edilen bulgular okul yönetiminin sosyal etkinlikleri yeterli düzeyde desteklemediğini ortaya koymaktadır. Okul yönetiminin sosyal etkinlikleri destekleme durumlarına göre görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 27 “ Sosyal etkinlikler hiç desteklenmiyor hiçbir etkinliğe yer verilmiyor.”

V 46 “ Sosyal etkinlikler biraz destekleniyor.”

V 30 “Okul yönetimi çoğu zaman sosyal etkinler düzenlemekte ve desteklemektedir.”

Tablo 4.1.13.

Spor etkinliklerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hiç desteklenmiyor	31	% 62
Zaman zaman destekleniyor	19	% 38

Tablo 4.1.13. incelendiğinde spor etkinliklerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik veli görüşlerinde % 62'si az hiç desteklenmediğini ve %38'i zaman zaman desteklendiğini ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular okul yönetiminin spor etkinliklerini hiç desteklemediği sonucunu ortaya koymaktadır. Okul yönetiminin spor etkinliklerini destekleme durumlarına yönelik görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 40 “Spor etkinlikler beden eğitimi dersinde bile desteklenmiyor.”

V 36 “Sporla ilgili gösteri yada benzer bir şey olursa etkinlikler yapılıyor.”

Tablo 4.1.14.

Sanat etkinliklerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Desteklenmemektedir	37	% 74
Biraz desteklenmektedir	13	% 26

Tablo 4.1.14. incelendiğinde sanat etkinliklerinin okul yönetimi tarafından desteklenme durumuna yönelik veli görüşlerinde %74'ü desteklenmediğini ve % 26'sı ise biraz desteklendiğini ifade etmişlerdir. Buna göre sanat etkinliklerinin okul yönetimi tarafından yeterince desteklenmediği sonucunu ortaya koymaktadır. Okul yönetiminin sanat etkinliklerini destekleme durumlarına yönelik görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 13 “ Sanat üzerine hiçbir şey yapılmıyor.”

V 8 “ Resim, el işi gibi sanat dallarında yetenekli öğrenciler desteklenir.”

Tablo 4.1.15.

Öğrencilerin birlik ve beraberliğini oluşturacak geleneklerin yer verilmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Zaman zaman oluşturulmaktadır	28	% 56
Çoğu zaman oluşturulmaktadır	22	% 44

Tablo 4.1.15 incelendiğinde öğrencilerin birlik ve beraberliğini oluşturacak geleneklerin oluşturulmasına yönelik veli görüşlerinde %56'sı zaman zaman oluşturulduğunu ve %44'ü çoğu zaman oluşturulduğunu ifade etmiştir. Elde edilen bulgular okul yönetiminin öğrencilerin birlik ve beraberliğini oluşturacak geleneklerin oluşturulmasında yeterli düzeyde olmadığı fakat zaman zaman bu tür

geleneklerin oluşturulduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Okul yönetiminin öğrencilerin birlik ve beraberliğini oluşturacak geleneklere yer verilmesine yönelik görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 12 “ Çok fazla özen gösterilmese de birlik ve beraberliği sağlayacak gelenek ve etkinlikler düzeniyor.”

V 19 “ öğrencilerin birlik ve beraberliğini artırmak için kermesler, piknik ve geziler, çeşitli şeylere yer veriliyor.”

Tablo 4.1.16.

Okul geleneklerinin yeni gelen öğretmen ve idareciler tarafından korunmasına yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çoğu zaman korunmamaktadır	37	% 74
Geleneklerde değişiklik olmamaktadır	9	% 26

Tablo 4.1.16 incelendiğinde okul geleneklerinin yeni gelen öğretmen ve idareciler tarafından korunmasına yönelik veli görüşlerinde %74’ü çoğu zaman korunmadığını ve % 26’sı, geleneklerde herhangi bir değişikliğin ifade etmişleridir. Elde edilen bulgular okul geleneklerinin yeni gelen öğretmen ve idareciler tarafında yeterince korunmadığı sonucunu orta koymaktadır. Okul geleneklerinin yeni gelen idareci ve öğretmenler tarafından korunmasına yönelik görüş bildiren velilerin bazı ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 4 “ Her gelen kendi kurallarını uygulamaya çalışır.”

V 29 “ Yeni gelen öğretmen ve yönetici eğer okul gelenekleri uygun durumdaysa genelli bir değişiklik yapmamaktadır.”

Tablo 4.1.17.

Öğrenci taleplerinin dikkate alınma durumlarına yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Zaman zaman dikkate alınır	31	% 62
Genellikle dikkate alınır	19	% 38

Tablo 4.1.17 incelendiğinde velilerin %62’i öğrenci taleplerinin zaman zaman dikkate alındığını, % 38’i genellikle dikkate alındığını ifade etmişlerdir. Bu bulgulara göre öğrenci taleplerinin zaman zaman dikkate alınmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Okul yönetiminin öğrenci taleplerini dikkate alma durumlarına göre görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 3 “ Öğrencilerin talepleri yönetim tarafından zaman zaman dikkate alınıyor.”

V 16 “Okul yönetimi genellikle öğrenci taleplerini dikkate alır.”

Tablo 4.1.18.

Öğrenci başkanının idarede söz sahibi olma durumuna yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Söz sahibidir	28	% 56
Söz sahibi değildir	22	% 44

Tablo 4.1.18. incelendiğinde velilerin %56’sı öğrenci başkanının idarede söz sahibi olduğunu ve %44 söz sahibi olmadığını ifade etmişlerdir. Buna göre elde edilen bulgulardan öğrenci başkanının idarede yeterinde söz sahibi olduğunu göstermektedir. Ancak öğrenci başkanının idarede söz sahibi olmasıyla ilgili bildirilen görüşlerde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Öğrenci başkanının idarede söz sahibi olma durumuna yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 21 “Öğrenci başkanının sınıf ve okulla ilgili düşünceleri daima alınır.”

V 46 “Okul müdürü bildiğini yapar öğrenci başkanına söz hakkı verilse bile müdürün dediği olur.”

Tablo 4.1.19.

Yönetimin öğrencilerin bir üst eğitim kurumuna hazırlanmaları konusunda çalışma yapılma durumuna yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Zaman zaman hazırlık çalışması yapılmaktadır	21	% 42
Genellikle hazırlık çalışması yapılmaktadır	29	% 58

Tablo 4.1.19. incelendiğinde yönetimin öğrencilerin bir üst eğitim kurumuna hazırlanmaları konusunda çalışma yapılma durumuna yönelik veli görüşlerinde % 42'si zaman zaman hazırlık çalışması yapıldığını ve %58'i ise genellikle hazırlık çalışması yapıldığını ifade etmişlerdir. Buna göre öğrencilerin bir üst eğitim kurumuna hazırlanmaları konusunda genellikle bir üst kuruma yönelik hazırlık çalışmasının yapıldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Yönetimin öğrencilerin bir üst kuruma hazırlanma çalışmaları yapma durumuna göre görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 29 “ Çok sık olmasa da bazı zamanlarda hazırlık çalışmaları yapıldığını biliyorum.”

V 45 “ genellikle dönem içinde deneme sınavları gibi yönlendirici çalışmalar yapılıyor.”

Tablo 4.1.20.

Okul, öğrenci ve veli sorunlarına çözüm bulmada okul yönetiminin zamanında çalışma yapma durumuna yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Sorunların farkında değildirler	7	% 14
Bazen yapılmaktadır	20	% 40
Genellikle yapılmaktadır	23	% 46

Tablo 4.1.20. incelendiğinde okul, öğrenci ve veli sorunlarına çözüm bulmada okul yönetiminin zamanında çalışma yapma durumuna yönelik veli görüşlerinde % 14'ü okul yönetimin sorunların farkında olmadığını, %40'ı sorunlara bazen çözüm

bulmada çalışmalar yapıldığını ve %46'sı genellikle çalışmalar yapıldığını ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgulara göre okulun çözüm bulma durumu genellikle zamanında yapıldığı olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

V 17 “Okul yönetiminin çoğu zaman öğrenci veli sorununda haberi olmaz karışmaz.”

V 43 “Okul yönetimi eğer öğrenci veli arasındaki sorun ciddiye bazen sorunlara zamanında çözüm bulur.”

V 46” Okul yönetimi öğrenci veli ilişkisiyle yakından ilgilidir ve bir problem olursa zamanında müdahale eder.”

Tablo 4.1.21.

Okul kütüphanesinin yeterliğine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kesinlikle yeterli değildir	27	% 54
Kısmen yeterlidir	21	% 42
Yeteri kadar yeterlidir	2	% 4

Tablo 4.2.22. incelendiğinde velilerin %54'ü okul kütüphanesinin kesinlikle yeterli olmadığını, % 42'si kısmen yeterli olduğunu ve %4'ü yeteri kadar yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgulara göre okul kütüphanesinin yeterli düzeyde olmadığı sonucuna varılmaktadır. Okul kütüphanesinin yeterliğine yönelik görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 24 “ Okul kütüphanesi kesinlikle yeterli değildir ihtiyaç olan hiçbir kitabı bulamıyoruz.”

V 9 “ Aradığımız kitapları bazı zamanlarda bulabiliyoruz.”

V 17 “ Yeterlidir.”

Tablo 4.1.22.

Okul fizik, kimya labratuvarlarının yeterliğine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yetersizdir	7	% 14
Biraz yeterlidir	29	% 58
Genel olarak yeterlidir	14	% 28

Tablo 4.1.22. incelendiğinde incelendiğinde velilerin %14'ü okul fizik, kimya labratuvarlarının yetersiz olduğunu, %58'i biraz yeterli olduğunu ve % 28'i genel olarak yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Buna göre okul fizik, kimya labratuvarlarının biraz yeterli olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Okul fizik, kimya labratuvarlarının yeterliğine yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 44 “ Fizik, kimya gibi bilimi ilgilendiren labratuvarlar oldukça yetersizdir.”

V 32 “ çocukların fen derslerini yapabilecekleri kadar yeterlidir”

V 14 “ Genel olarak labratuvarların yeterli olduğunu söylemek mümkündür.”

Tablo 4.1.23.

Okul labratuvarlar ekipmanlarının işlevselliğine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
İşlevsel değildir	33	% 74
İşlevseldir	17	% 26

Tablo 4.1.23. incelendiğinde velilerin %74'ü okul labratuvar ekipmanlarının işlevsel olmadığını ve %26'sı işlevsel olduğunu ifade etmişlerdir. Buna göre okul labratuvar ekipmanlarının işlevsel olmadığı sonucunu ortaya koymaktadır. Okul labratuvar ekipmanlarının işlevselliğine yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 2 “ Okuldaki labratuvar yeterli olmadığı için ekipmanları da çok eksiktir.”

V 19 “Öğrencilerin derslerini yapabileceği ekipmanlar yeterlidir ve işlevseldir.”

Tablo 4.1.24.

Öğrenciler için serbest kullanım alanlarının yeterliğine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çoğunlukla yeterlidir	23	% 46
Biraz yeterlidir	14	% 28
Yetersizdir	13	% 26

Tablo 4.1.24 incelendiğinde velilerin %46’sı öğrenciler için serbest kullanım alanlarının çoğunlukla yeterli olduğu % 28’i biraz yeterli olduğunu ve %26’sı yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Buna göre bulgular öğrenciler için serbest kullanım alanlarının yeterli olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Öğrenciler için serbest kullanım alanlarının yeterliğine yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 8 “ öğrenciler için serbest kullanım alanları gayet yeterlidir.”

V 15 “ Serbest kullanım alanları yapılacak her etkinliğe uygun olmasa da yine de yeterlidir.”

V 27 “ serbest kullanım alanları öğrenciler için kısıtlıdır ve yeterli düzeyde değildir.”

Tablo 4.1.27.

Okulda milli ve manevi değerlerin yeterince öğretilmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Biraz kazandırılmaktadır	16	% 32
Yeterince kazandırılmaktadır	34	% 68

Tablo 4.1.27. incelendiğinde velilerin %32'si okulda milli ve manevi değerlerin orta derecede kazandırıldığını % 68'i yeterince kazandırıldığını ifade etmişlerdir. Buna göre bulgular öğrencilerin okulda milli ve manevi değerlerin yeterince kazandırılığını ortaya koymaktadır. Okulda milli ve manevi değerlerin yeterince öğretilmesine yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 50. "Milli ve manevi değerler daha yoğun işlenmesi gerekenler daha az işleniyor ve öğretiliyor."

V 17. "Gerek okul kitapları gerekse öğretmenlerin tutumu milli ve manevi değerlerin kazandırılmasında yeterince etkilidir."

Tablo 4.1.28.

Okula başlayan öğrencilerde olumlu değişiklikler görülmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Bazı davranışlarında olumlu değişiklikler görülmektedir	12	% 24
Çoğunlukla olumlu davranışlar görülmektedir	38	% 76

Tablo 4.1.28. incelendiğinde velilerin %24'ü okula başlayan öğrencilerde olumlu değişiklikler bazı davranışlarda görüldüğünü %76'sı çoğunlukla olumlu davranışlar kazandırıldığını ifade etmişlerdir. Buna göre bulgular çoğunlukla okula başlayan öğrencilerde olumlu değişikliklerin yeterli derecede olduğunu ortaya koymaktadır. Okula başlayan öğrencilerde olumlu değişiklikler görülmesine yönelik görüş bildiren velilerin görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 28 "Okula başladıktan sonra arkadaş çevresinden etkilenip aksi davranışları olduğu gibi olumlu davranışları da kazandı."

V 13 "Çocuğum okula başladıktan sonra daha sorumlu ve ilimli davranışlar göstermeye başladı."

Tablo 4.1.29.

İbadet bilinci şuurunun yeterince verilmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Detaylı olarak verilmemekte	17	% 34
Gerektiği kadar veriliyor	33	% 66

Tablo 4.1.29. incelendiğinde velilerin %34'ü ibadet bilinci şuurunun detaylı olarak verilmediği %66'sı ise gerektiği kadar verildiğini ifade etmiştir. Elde edilen bulgular okullarda ibadet bilinci şuurunun yeterince verildiği sonucunu ortaya koymaktadır. İbadet bilinci şuurunun yeterince verilmesine yönelik görüş bildiren velilerden bazılarının ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 32 “ Din ve ibadetle ilgili bilgiler genellikle boş ve yüzeysel işleniyor.”

V 7 “ Öğrencilerin bilmesi gerektiği kadar ibadet bilinci şuurunu veriliyor.”

Tablo 4.1.30.

Meslek öğretmenlerinin dini konulardaki danışmanlığına yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yeterli değildir	4	% 8
Çok yeterli değildir	12	% 24
Yeterlidir	34	% 68

Tablo 4.1.30. incelendiğinde meslek öğretmenlerinin dini konulardaki danışmanlığını velilerin % 8'i yeterli olmadığını %24'ü çok yeterli olmadığını ve %76'sı yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Buna göre elde edilen sonuçlar meslek öğretmenlerinin dini konulardaki danışmanlığının yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Meslek öğretmenlerinin dini konulardaki danışmanlığına yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 3 “ Meslek öğretmenleri dini konularda yeterli değildir.”

V 19 “ Bilgileri vardır ama çok yeterli oldukları söylenemez.”

V 34 “ Meslek öğretmenleri dini konularda genellikle yeterlidirler.”

Tablo 4.1.31.

Meslek öğretmenlerinin inanç ve şuur konularındaki rehberliğine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Biraz yeterlidir	14	% 28
Gerektiği kadar yeterlidir	36	% 72

Tablo 4.1.31. incelendiğinde meslek öğretmenlerinin inanç ve şuur konularındaki rehberliğine velilerin %28'i biraz yeterli olduğunu ve %72'si gerektiği kadar yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Buna göre elde edilen sonuçlar meslek öğretmenlerinin inanç ve şuur konularındaki danışmanlığının yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Meslek öğretmenlerinin inanç ve şuur konularındaki rehberliğine yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 16 “ Meslek öğretmenleri öğrencilere inanç ve şuurla ilgili çok fazla rehberlik etmez.”

V 33 “ Meslek öğretmenleri öğrenci için gerekli olan inanç ve şuur konusunda rehberlik edecek düzeydedir.”

Tablo 4.1.32.

Öğrencilerin ileriye dönük hayatlarına dair öğretmenlerin danışmanlığına ilişkin görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Biraz etkilidir	19	% 38
Genellikle olumlu yönde etkilidir	31	% 62

Tablo 4.1.32. incelendiğinde öğrencilerin ileriye yönelik hayatlarına dair öğretmenlerin danışmanlığının yeterliği velilerin görüşlerine göre %38'i biraz etkili olduğunu ve %62'si genellikle olumlu yönde olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular öğretmenlerin öğrencilerin ileriye yönelik hayatlarına dair danışmanlığının yeterli derecede olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Öğrencilerin ileriye dönük hayatlarına ilişkin görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

V 48 “öğretmenlerin öğrencilerin ileriki yaşantularına yönelik yaptığı danışmanlık öğrenci-öğretmen ilişkisine bağlıdır ve çoğu zaman biraz etkilemektedir.”

V 31 “ öğrencilerin hayatlarında öğretmenlerin önemli bir yere sahip olduğunu düşünüyorum ve öğrencilerin ileriye dönük hayatlarını kesinlikle etkileyeceğini düşünüyorum.”

Tablo 4.1.33.

Öğretmenlerin yoğun çalışma saatleri nedeniyle verim kaybı yaşamalarına yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Biraz yaşamaktadırlar	16	% 36
Hiç yaşamamaktadırlar	34	% 64

Tablo 4.1.33. incelendiğinde Öğretmenlerin yoğun çalışma saatleri nedeniyle verim kaybı yaşamalarına yönelik velilerin görüşlerine göre %24’ü orta derecede yaşamakta olduklarını ve %24’ü hiç verim kaybı yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular öğretmenlerin yoğun çalışma saatleri nedeniyle verim kaybı yaşamadıkları sonucunu ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin yoğun çalışma saatleri nedeniyle verim kaybı yaşamalarına yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

V 19 “ öğretmenlerin pek iş yükü olmadığı için belki biraz verim kaybı yaşıyor olabilirler.”

V 37 “ Öğretmenler yoğun iş saatlerine sahip değildirler bu yüzden verim kaybı yaşamıyorlar.”

Tablo 4.1.34.

Öğrencileri okula ek olarak herhangi bir kurs/ etüt merkezine göndermeye ihtiyaç duyma durumlarına yönelik veli görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Fazla hissediyorum	16	% 32
Biraz hissediyorum	28	% 56
Hiç hissetmiyorum	6	% 12

Tablo 4.1.34. incelendiğinde öğrencileri okula ek olarak herhangi bir kurs/ etüt merkezine göndermeye ihtiyaç duyma durumlarına yönelik veli görüşlerine göre %32'si fazla hissettiğini, % 56'sı biraz hissettiğini ve % 6'sı hiç hissetmediğini ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular velilerin öğrencileri okula ek olarak herhangi bir kurs/ etüt merkezine göndermeye orta derecede ihtiyaç duydukları sonucunu ortaya koymaktadır. Öğrencileri okula ek olarak herhangi bir kurs yada etüt merkezine göndermeye ihtiyaç duyma durumlarına göre görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 9 “ Çocuğum derslerinde başarılı olmadığı için ve biz de çok yardımcı olmadığımız için bir kursa dershaneye ihtiyaç duyuyoruz.”

V 22 “ öğrencinin daha çok başarılı olabilmesi için gerekli olabilir.”

V 35 “ Çocuğum başarılı olduğu için gerek görmüyorum okuldaki eğitim şuan da yeterlidir.”

Tablo 4.1.35.

Okul harici kursların başarıya etkisine inanma durumlarına yönelik veli görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kesinlikle inanıyorum	37	% 74
İnanmıyorum	13	% 26

Tablo 4.1.35. Okul harici kursların başarıya etkisine inanma durumlarına yönelik veli görüşlerine göre %74'ü fazla inandığını ve %26'sı orta derecede inandığını ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular velilerin okul harici kursların başarıya etkisine fazla derecede inandıkları sonucunu ortaya koymaktadır. Okul harici kursların başarıya etkisine inanma durumlarına yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 4 “ Derslerine takviye yapıldığında çocuk için bilgiler daha çok pekişir.”

V 23 “ Eğer öğrenci dersi derste öğrenemiyorsa kursların hiçbir faydası olmaz.”

Tablo 4.1.36.

Okul kurslarında ders programı ve takibinin yapılmasına yönelik veli görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Bazen yapılmaktadır	19	% 38
Genellikle yapılmaktadır	31	% 62

Tablo 4.1.36. Okul kurslarında ders programı ve takibinin yapılmasına yönelik veli görüşlerine göre % 38'i bazen yapıldığını ve % 68'si genellikle yapıldığını ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular velilerin okul harici kursların başarıya etkisine fazla derecede inandıkları sonucunu ortaya koymaktadır. Okul kurslarında ders programı ve takibinin yapılmasına yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 6 “ Okul kurslarında konular ya çok önden ya da çok geriden gitmektedir.”

V 18 “ Okul kursları okul müfredatına göre gider ders saatinde gördüklerini kursta pekiştiriyorlar.”

Tablo 4.1.37.

Okul kurslarında önerilen kitaplar, işlenen konulara göre seçilmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Zaman zaman işlenen konulara yöneliktir	11	% 22
Okulda kullanılan kitapların aynısıdır	39	% 78

Tablo 4.1.37. okul kurslarında önerilen kitaplar, işlenen konulara göre seçilmesine yönelik veli görüşlerine göre %22'si zaman zaman işlenen konulara yöneliktir ve %78'i okulda kullanılan kitapların aynısı olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular velilerin okul kurslarında önerilen kitapların, işlenen konulara göre yeterince uygun seçildiğini ve okulda kullanılan kitaplarla tutarlılık gösterdiği sonucunu ortaya koymaktadır. Okul kurslarında önerilen kitapların işlenen konulara uygunluğuna yönelik görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 28 “ Okullarda verilen kurslarda önerilerin kitaplar zaman zaman işlenen konulara göre uygundur.”

V 47 “ Okul kurslarında önerilerin ve kullanılan kitaplar derslerde işlenen kitapların aynısıdır ve genellikle işlenen konulara her zaman uygundur.”

Tablo 4.1.38.

Dersler öğrenci seviyesine uygun olarak işlenmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Dersler öğrencilerin seviyelerine göre ağırdır	17	% 34
Dersler öğrencilerin seviyesi göz önünde bulundurularak işlenir	33	% 66

Tablo 4.1.38. incelendiğinde derslerin öğrenci seviyesine uygun olarak işlenmesine yönelik veli görüşlerine göre %34'ü derslerin öğrenci seviyesine uygun olmadığını ve ağır olduğunu %66'sı derslerin öğrencilerin seviyesi göz önünde bulundurularak işlendiğini ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular veliler dersler öğrenci seviyesine yeterince uygun olarak işlendiğini ve öğrenci seviyelerinin göz önünde bulundurulduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Derslerin öğrenci seviyesine

uygun olarak işlenmesine yönelik görüş bildiren velilerin ifaeleri aşağıda sunulmuştur.

V 4 “ Dersler öğrenci seviyesine göre işlenmez müfredat ne koyduysa o öğretilir bazı konular öğrencilere çok ağır geliyor.”

V 42 “Öğretmenler öğrencileri iyi tanıdıkları için seviyelerine göre basit ya da zor olarak anlatmaktadır genel olarak seviyeleri göz önünde bulundurularak işlenir.”

Tablo 4.1.39.

Bilimsel olimpiyatlara yapılan hazırlıkların yeterliğine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Bilimsel olimpiyatlara ilgili çalışmalar yapılmıyor	32	% 64
Bilimsel olimpiyatlara ilgi zaman zaman çalışmalar yapılıyor	18	% 36

Tablo 4.1.40. incelendiğinde Bilimsel olimpiyatlara yapılan hazırlıkların yeterliğine yönelik veli görüşlerine göre %64’ü bilimsel olimpiyatlara ilgili çalışmaların yapılmadığını ve %36’sı ise bilimsel olimpiyatlara ilgili zaman zaman çalışmalar yapıldığını ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular bilimsel olimpiyatlara yapılan hazırlıkların yetersiz olduğunu ve çoğunluk olarak zaman zaman çalışmalar yapıldığı sonucunu ortaya koymaktadır. Bilimsel olimpiyatlara yönelik yapılan hazırlık çalışmalarının yeterliğine ilişkin görüş bildiren velilerden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 33 “ Bilimsel hiçbir etkinlik düzenlenmediği gibi olimpiyatlara için de herhangi bir hazırlık çalışması yapılmıyor.”

V 21 “ bilimsel olimpiyatlara ilgili çalışmalara zaman zaman yer veriliyor.”

Tablo 4.1.40.

Okulda bilimsel yayınların incelenmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Bilimsel yayınların incelendiğini düşünmüyorum	29	% 58
Belki gerekli durumlarda inceleniyordur	11	% 22
Yönetim kendini geliştirmek için inceler	10	% 20

Tablo 4.1.40. incelendiğinde okulda bilimsel yayınların incelenmesine yönelik veli görüşlerine göre % 58'i bilimsel yayınların incelendiğini düşündüğünü %22'si belki gerekli durumlarda incelenebileceğini düşündüğünü ve %20'si yönetimin kendini geliştirmek için bilimsel yayınları inceleyebileceğini düşündüğünü ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular okulda bilimsel yayınların incelenmesinin yetersiz olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Okulda bilimsel yayınların incelenmesine yönelik görüş bildiren velilerin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

V 26 “ Okulda kimsenin bilimsel yayınları incelediğini ve buna merak duyduğunu düşünmüyorum.”

V 41 “Okul belki bir sorun olduğunda bilimsel yayınları inceliyordur.”

V 24 “Yönetim kendini geliştirmek için bilimsel yayınları çoğu zaman inceliyordur.”

Tablo 4.1.41.

Okul müfredatının bilim üretmeye, sorgulamaya ve düşünmeye yönelik durumuna ilişkin görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Az yöneliktir	13	% 26
Biraz yöneliktir	28	% 56
Fazlasıyla yöneliktir	9	% 18

Tablo 4.1.41. incelendiğinde okul müfredatının bilim üretmeye, sorgulamaya ve düşünmeye yönelik durumuna ilişkin veli görüşlerine göre %26'sı az derecede

yönelik olduğunu %56'sı biraz yönelik olduğunu ve % 9'unun fazlasıyla yönelik olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular okul müfredatının bilim üretmeye, sorgulamaya ve düşünmeye biraz yönelik olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. müfredatının bilim üretmeye, sorgulamaya ve düşünmeye yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 29 “Okul müfredatı çocukların gelişim ve kazanımlarında yetersiz değildir ama azdır.”

V 43 “ müfredat öğrencilerin üretmesi ve sorgulamasındaki gelişimleri biraz etkiler”

V 9 “ okul müfredatları eğitimde kullanılan yaklaşımlara göre öğrencilerin bilim üretme sorgulama gibi becerilere sahip olmalarında fazlaca yeterlidir.

Tablo 4.1. 42.

Okul müfredatının öğrenciyi not kaygısından uzaklaştırarak, hayatı anlamaya ve kendini geliştirmeye yönelik olma durumuna ilişkin görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Az yöneliktir	31	% 62
Biraz yöneliktir	8	% 16
Çoğunlukla yöneliktir	11	% 11

Tablo 4.1.42 incelendiğinde okul müfredatının öğrenciyi not kaygısından uzaklaştırarak, hayatı anlamaya ve kendini geliştirmeye yönelik olma durumuna ilişkin veli görüşlerine göre % 62'si az derecede, %16'sının biraz ymnelik ve %11'inin yeterince yönelik olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular okul müfredatının öğrenciyi not kaygısından uzaklaştırarak, hayatı anlamaya ve kendini geliştirmeye yetersiz olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Okul müfredatının öğrenciyi not kaygısından uzaklaştırarak, hayatı anlamaya ve kendini geliştirmeye yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 12 “ Öğrenciler dersleri ve ödevleri konusunda çok sıkıştırılıp bunaltılıyor hayatı öğrenmelerinde müfredat hiç yok denecek nitelikte bir şeyler kazandırmaktadır.”

V 27 “ Çocuklar okullarda dersten ve ezberden başka bir şey yapmadıkları için hayata dair kazanımları biraz öğrenebiliyorlar.”

V 44 “ Öğrencilere genellikle serbest çalışma zamanlarında sosyal yaşama yönelik bilgiler verilmektedir.

Tablo 4.1.43.

İspat, ikna ve geliştirme odaklı analitik eğitim verilmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Bazen verilmektedir	36	% 72
Her fırsatta verilmektedir	14	% 28

Tablo 4.1.43 incelendiğinde ispat, ikna ve geliştirme odaklı analitik eğitim verilmesine yönelik veli görüşlerine göre %72’si bazen verilmekte, %28’i ise her fırsatta verilmemekte olduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular ispat, ikna ve geliştirme odaklı analitik eğitim verilmesinin yetersiz olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. İspat, ikna ve geliştirme odaklı analitik eğitim verilmesine yönelik görüş bildiren velilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

V 39 “ Öğrencilerin kişisel gelişimlerini ele alan çalışmalar bazı zamanlarda dikkate alınıp eğitim veriliyor.”

V 31 “ Öğrencilerin ispat ikna ve geliştirmeye odaklı analitik eğitim başarıyı etkileyeceği için her fırsatta verilir.”

4.2.1. Öğretmen Görüşleri

Tablo 4.2.1.

Öğretmenlerin okulda eğitim vermekten keyif alma durumlarına yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Okulu ve öğrencileri sevdiğim için keyif alıyorum	127	63,5
Yönetimin baskısından dolayı çok keyif almıyorum	73	36,5

Tablo 4.2.1. incelendiğinde okulu ve öğrencileri sevdiği için ders vermekten keyif aldığı görüşünü bildiren öğretmenler %63,5 ve okul yönetiminin baskısından dolayı çok keyif almadığını ifade edenler ise %36,5 oranında olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun okulda eğitim vermekten keyif aldığı sonucunu ortaya koymakta ve sebebinin okulu ve öğrencileri sevmek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Buna göre öğretmenlerin vereceği eğitim kalitesi ve etkililiği göz önüne bulundurulduğunda öğretmenlerin mesleğini severek yapmalarının ve bu duruma öğrenci ve yönetimin tutumunun çok önemli olduğu düşünülmektedir. Okulda eğitim vermekten zevk alma durumlarına yönelik görüş bildiren öğretmen ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

Ö 52 “ Okula ve öğrencilere olan bağlılığım okula da olumlu olarak yansır.”

Ö 84 “ Öğrencilere olan sevgim ve onlardaki öğrenme isteği dersleri verimli ve keyifli işlememe neden oluyor.”

Ö 107 “ Okul yönetiminin çeşitli baskı ve huysuz davranışları beni okula karşı ittiği için dersleri keyfim yerinde işlemekte zorluk çekiyorum.”

Tablo 4.2.2.

Öğretmenlerin derslerinde kaynak bulma durumlarına ilişkin görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çok zor	14	%7
Zaman zaman zor	77	% 38,5
İnternet kolaylaştırıyor	109	% 54,5

Tablo 4.2.2. incelendiğinde derslerinde kaynak bulmakta çok zorlandığını ifade eden öğretmenler % 7, zaman zaman zorlandığını ifade edenler % 38,5 ve hiç zorlanmadığını internetin kaynak bulmayı kolaylaştırdığını ifade edenlerin sayısı ise %54,5 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular öğretmenlerin derslerinde çoğunluk olarak kaynak bulmakta zorlanmadıkları sonucunu ortaya koymaktadır.

Ö 17 “Güncel kaynaklara ulaşmak çok zordur burada istediğimiz anda asla bulamayız.”

Ö 46 “ Bazı zamanlarda zordur çünkü istediğimiz kaynaklar istediğimiz zaman kütüphanede ya da kırtasiyelerde olmayabiliyor zaman zaman zorluk yaşıyorum.”

Ö 142 “ Eğer bir kaynağa ulaşmak istiyorsam internetten araştır bulurum hiçbir zaman kaynak sıkıntısı çekmedim.”

Tablo 4.2.3.

Okullarda öğretmenlerin işbirliği kurma durumlarına ilişkin görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Öğretmenler işbirliği içindedir	85	% 42,5
Bazen işbirliği içindedir	121	% 60,5
İşbirliği içinde değildirler	4	% 2

Tablo 4.2.3. incelendiğinde öğretmenler çalıştıkları okullarda işbirliği içinde olma durumlarını % 42,5’i işbirliği içinde olduklarını, %60,5 bazen işbirliği içine olduklarını ve %2 işbirliği içinde olmadığını ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular öğretmenlerin bazen işbirliği içerisinde çalıştıkları sonucunu ortaya koymuştur.

Ö 23 “ Okulumuzda herks işbirliği içinde uyumla çalışır.”

Ö 102 “ Bazen bazı durumlarda işbirliği yapılır.”

Ö 45 “ Hiçbir zaman işbirliği içinde olunmadı.”

Tablo 4.2.4.

Okullarda eğitim verirken öğretmenlerin kendilerini güvende hissetme durumlarına ilişkin görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çok güvende hissediyorum	187	% 93,5
Biraz güvende hissediyorum	13	% 6,5

Tablo 4.1.4. incelendiğinde eğitim verirken kendini çok güvende hissettiğini ifade eden öğretmenler %93,5 biraz güvende hissettiği görüşünü bildirenler ise %6,5 olarak belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu çalıştıkları okullarda kendilerini güvende hissetmektedirler. Okullarda eğitim verirken öğretmenlerin kendilerini güvende hissetme durumlarına ilişkin görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 51 “ okulumuzda hiçbir sorun yoktur herkes çok güvendedir”

Ö 129 “ Bazen yönetimin ne diyeceği ne yapacağı hangi kararı alacağı belli olmuyor.”

Tablo 4.2.5.

Velilerin öğretmenleri destekleme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Her zaman destekliyor	72	% 36
Biraz destekliyor	118	% 59
Hiç desteklemiyor	10	% 5

Tablo 4.2.5. incelendiğinde velilerin öğretmenleri her zaman desteklediğini ifade eden öğretmenlerin sayısı % 36, biraz desteklediğini ifade edenlerin sayısı %59 ve desteklemediğini ifade edenlerin sayısı ise %5 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular velilerin öğretmenleri biraz desteklediği sonucunu ortaya koymaktadır. Velilerin öğretmenleri destekleme durumlarına ilişkin görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 98 “ Veliler bize çocukların daha iyi eğitilmesinde her zaman destek çıkmaktadırlar.”

Ö 110 “ Bazı veliler çocuklarını okula gönderip durumlarını hiç sormuyor öyle zamanlarda pek destek olmadıkları görüyoruz.”

Ö 183 “ Veliler öğrencileri bize emanet edip hiçbir durumla ilgilenmiyor ve destek olmuyorlar.”

Tablo 4.2.6.

Velilerin çocukların notlarını değiştirme konusunda baskı yapma durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çok sık baskı yapıyorlar	37	% 18,5
Zaman zaman baskı yapıyorlar	132	% 66
Hiç baskı ile karşılaşmadım	39	% 19,5

Tablo 4.2.6. incelendiğinde velilerin çocuklarının notlarına yönelik öğretmene baskı yapma durumlarına bakıldığında çok sık baskı yapıldığını ifade edenlerin sayısı %18,5, bazen baskı yapıldığını ifade edenler %66 ve hiç baskı yapılmadığı görüşünü bildirenler ise %19,5 olduğu görülmektedir. Elde edilen bulguya göre velilerin not konusunda öğretmene bazen baskı yaptıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durum eğitim literatürü içerisinde etik olmayan davranışlar başlığı altında yer aldığı görülmektedir. Velilerin çocuklarının notlarına yönelik öğretmene baskı yapma durumlarına yönelik görüş bildiren öğretmen görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 46 “ Özellikle karne dönemlerinde not değiştirilmesi ve yükseltilmesiyle ilgi çok baskı görüyorum.”

Ö 54 “Bazı zamanlarda iyi bir öğrenci düşük not aldıysa telafi edilesi yükseltilmesi yönünde taleplerle karşılaşıyorum.”

Ö 99 “ Bunca zaman not konusuyula ilgili taviz vermedim de herhangi bir baskıya maruz kalmadım da.”

Tablo 4.2.7.

Yöneticilerin öğretmenleri destekleme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Her zaman destekliyor	56	% 28
Bazen destekliyor	128	% 64
Hiç desteklemiyor	16	% 8

Tablo 4.2.7. incelendiğinde yöneticilerin öğretmenleri her zaman desteklediğini ifade edenler %28, bazen desteklediğini ifade edenler %64 ve hiç desteklemediğini ifade edenler %8'dir. Elde edilen bulgular öğretmenlerin bazı zamanlarda yöneticiler tarafından desteklendiği sonucuna ulaşılmaktadır. Yöneticilerin öğretmenleri destekleme durumlarına ilişkin görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 3 “ Okul yöneticimiz öğretmenleri her zaman her konuda destekler.”

Ö 61 “ Her zaman olmasa da bazı durumlarda bizi destekler.”

Tablo 4.2.8.

Yöneticilerin öğretmenlere sağladığı geribildirimlerin fayda durumuna ilişkin öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çok faydalı	27	% 13,5
Biraz faydalı	162	% 81
Hiç faydalı değil	11	% 5,5

Tablo 4.2.8. incelendiğinde yöneticilerin öğretmenlere sağladığı geribildirimlerin çok faydalı olduğu yönünde görüş bildirenler %13,5, orta derecede

faydalı olduğunu ifade edenler %81 ve hiç fayda sağlamadığını ifade edenler %5,5 olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular yöneticilerin öğretmenlere sağladığı geribildirimler orta düzeyde faydalı olduğu belirlenmiştir. Yöneticilerin öğretmenlere sağladığı geribildirimlerin fayda durumuna ilişkin görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 78 “ Eksik taraflarımızı bilmek açısından yöneticimizin yaptığı geribildirimlerin çok fayda sağladığını söylemek mümkündür.”

Ö 35 “ Okul yöneticimiz yeteri kadar dönütler sağlamadığı için bazı zamanlarda biraz fayda sağlıyor.”

Ö 134 “ yöneticimiz gerekli geribildirimleri yapmadığı için hiç faydasını görmüyoruz.”

Tablo 4.2.10.

Yönetimin öğretmenlere yönelik beklentilerin ne kadar makul olduğuna yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çok makul	65	% 32,5
Biraz makul	110	% 55
Hiç makul değil	25	% 12,5

Tablo 4.2.10. incelendiğinde öğretmenlere yönelik beklentilerin çok makul olduğu görüşünü bildirenler %32,5, biraz makul olduğunu ifade edenler % 55 ve hiç makul olmadığı görüşünü bildirenler ise %12,5 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular yönetim tarafından öğretmenlerden beklenenler orta düzeyde makul olarak saptanmıştır Yönetimin öğretmenlere yönelik beklentilerin ne kadar makul olduğuna ilişkin görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 77 “ Okul yönetimi bizden yapabileceğimiz şeylerin dışında bir beklenti de bulunmadığı için beklentiler gayet makul düzeydedir.”

Ö 123 “ Bazı zamanlarda sorumlulukları ve görevleri artırsa da genel olarak bizden beklenenler orta derecede biraz makuldür diyebiliriz.”

Ö 87 “ Yönetim her işi bize atıp tavır aldığı için beklentiler çok yüksektir ve makul değildir.”

Tablo 4.2.11.

Okulun standartlaştırılmış sınavlara gösterdiği dikkate yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Çok dikkatli	78	% 39
Gerektiği kadar dikkatli	87	% 43,5
Az dikkatli	35	% 17,5

Tablo 4.2.11. incelendiğinde okulun standartlaştırılmış sınavlara yönelik çok dikkati olduğunu ifade edenler % 39, gerektiği kadar dikkatli olduğunu ifade edenler %43,5 ve az dikkatli olduğunu ifade edenler % 17,5 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular okulun standartlaşmış sınavlara karşı biraz dikkatli olduğunu göstermektedir. Okulun standartlaştırılmış sınavlara gösterdiği dikkate yönelik görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 81 “ Okul standartlaştırılmış sınavlara karşı çok dikkatli ve özenlidir bu sınavlara yönelik her zaman hazırlık çalışmaları yapılır.”

Ö 104 “ müfredata uygun düştüğünce gerektiği kadar dikkat ediliyor.”

Ö 176 “ Standartlaşmış sınavlara yönelik bir etkinlik vs yapılmıyor dikkate alınmıyor.”

Tablo 4.2.12.

Okulda öğretmenlerin profesyonel gelişimleri için ne kadar fırsat bulduklarına yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Her zaman fırsat bulurum	38	% 19
Zaman zaman fırsat bulurum	123	% 61,5
Fırsat bulamam	39	% 19,5

Tablo 4.2.12. incelendiğinde öğretmenlerin profesyonel gelişimleri için her zaman fırsat bulduğunu ifade edenler %19, zaman zaman fırsat bulduğunu ifade edenler %61,5 ve fırsat bulamadığını ifade edenler 19,5 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular öğretmenlerin profesyonel gelişimleri için çok fırsat bulamadıklarını ve çoğunluk olarak biraz yani yetersiz düzeyde fırsat buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Okulda öğretmenlerin profesyonel gelişimleri için ne kadar fırsat bulduklarına yönelik görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 105 “ Okulda profesyonel gelişimimi olumsuz etkileyecek bi durum yoktur her zaman kendimi geliştirmek için fırsat bulurum ve yaratırım.”

Ö 93 “ İşlerim çok yoğun olmazsa eğer bazı zamanlarda profesyoel gelişimin için fırsatlar bulurum.”

Ö 32 “ Okulun işleri ve bazı olumsuz durumlardan kendimi geliştiremem ve fırsatta bulamam.”

Tablo 4.2.13.

Öğretmenlerin profesyonel gelişim fırsatları için okulun destek sağlama durumlarına yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Her zaman destek sağlar	41	% 20,5
Bazen destek sağlar	133	% 66,5
Destek sağlamaz	26	% 13

Tablo 4.2.13. incelendiğinde öğretmenlerin profesyonel gelişimlerine okulun her zaman destek sağladığını ifade edenler %20,5, bazen destek sağladığını ifade edenler %66,5 ve destek sağlamadığını ifade edenler %13 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgulardan öğretmenlerin profesyonel gelişimlerine yönelik okulun bazen destek sağladığı sonucuna ulaşılmaktadır. Öğretmenlerin profesyonel gelişim fırsatları için okulun destek sağlama durumlarına yönelik görüş bildiren öğretmen ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Ö 63 “ Okul yönetimi gerek öğrencilerin gerekse bizim gelişimimiz için her zaman elinden geleni yapar ve destek olur.”

Ö 87 “ Okul yönetimi bazen bazı durumlarda destek sağlamaya çalışır.”

Ö 189 “ Yönetim sadece bildiğini yapar kimseye de faydası dokunmaz.

4.3. Müdür ve Müdür Muavini Görüşleri

4.3.1.

Denetimin müfredata etkisine yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Denetim müfredatın anlaşılır olmasını sağlamıyor	16	%45,7
Öğrenci başarısına fayda sağlamıyor	12	% 34,3
Okul ilişkilerini kısmen düzene koyuyor	7	%20

Tablo 4.3.1. incelendiğinde denetimin müfredatın anlaşılır olmasını sağlamadığını söyleyen müdür ve müdür muavinleri % 45,7, Öğrenci sayısına fayda sağlamadığını ifade edenler %34,3 ve okul ilişkilerini kısmen düzenlediğini söyleyenler ise % 20 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında denetimin müfredata olumu yönde bir etkisinin olmadığı ve müfredatta yenilikler sağlamadığı, başarıya bir etkisinin olmadığı yönünde sonuca ulaşılmıştır. Denetimin müfredata ekisine yönelik görüş bildiren müdür ve müdür muavinlerinin görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Y 12 “ Okul denetimlerinin okulun gelişimine ve müfredata yenilikler getirdiğini söylemek mümkün değildir.”

Y 20 “ Denetimlerin öğrenciyi hedef alması gerekirken başarıya hiçbir katkısı olmadığını düşünüyorum.”

Y 34 “denetimler zaman zaman okul ilişkilerini düzene koymakta.”

Tablo 4.3.2.

Denetimin okulun, sınıfın fiziki durumunda bir gelişmeye ve kurumlara bir dinamizm kazandırmasına yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yeni gelişim ve kazanımlar elde etmeye yardımcı değil	21	% 60
Zaman zaman olumlu yönde etkisi vardır	6	% 17,1
Hiçbir etkisi yoktur	8	% 22,9

Tablo 4.3.2. incelendiğinde denetim okulun, sınıfın fiziki durumunda bir gelişmeye ve kurumlara bir dinamizmin kazandırmasında yenilikler elde etmeye yardımcı olmadığını ifade edenler % 60, zaman zaman olumlu yöde etkisi olduğunu ifade edenler % 17,1 ve hiçbir etkisinin olmadığını ifade edenler % 22,9 olarak belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar denetimin yeni gelişim ve kazanımları elde etmeye yardımcı olmadığı sonucunu ortaya koymuştur. Denetimi okulun, sınıfın fiziki durumunda bir gelişmeye ve kurumlara bir dinamizmin kazandırmasına yönelik görüş bildiren müdür ve müdür muavini ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

Y 23 “Denetimler okulun gerekli gelişimi ve fiziki durumunun yapılandırılmasına yönelik hiçbir yardımda bulunmuyor.”

Y 1 “Denetimler okulun fizik ve diğer gelişimlerini yenilikçi yaklaşımla zaman zaman desteklemektedir.”

Y 11 “ denetimler gereğince yapılmadığı için hiç etki sağlamamaktadır.”

Tablo 4.3.3.

Okul denetimlerinin kimler tarafından nasıl yapılması gerektiğine yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Denetimler okul yöneticileri tarafından yapılmalıdır	17	% 48,6
Öğretmenlere rehber olacak şekilde yapılmalıdır	9	% 25,7
Okul yöneticileri denetimleri uzun dönemlere yayarak yapmalıdır	7	% 20,0
Denetimler ödülle desteklenerek yapılmalıdır	2	%5,7

Tablo 4.3.3. incelendiğinde okul denetimlerinin okul yöneticileri tarafından yapılması gerektiğini ifade edenler % 48,6, öğretmenlere rehber olacak şekilde yapılması gerektiğini söyleyenler %25,7, okul yöneticileri denetimleri uzun dönemlere yayarak yapmalıdır yönünde ifade edenler %20 ve denetimler ödülle desteklenerek yapılmalı şeklinde ifade edenler %5,7 olarak belirlenmiştir elde edilen bulgular okul denetimlerinin okul yöneticileri tarafından yapılmasının gerekliliğinin, ön plana çıkarırken diğer taraftan denetimlerin öğretmenlere rehber olacak şekilde yapılması gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır. Okul denetimlerinin kimler tarafından nasıl yapılması gerektiğine yönelik görüş bildiren müdür ve müdür muavini ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Y 5 “Denetimlerin okul yönetimi tarafından yapılması okul ve paydaşları için daha sağlıklı olacağını düşünüyorum.”

Y 17 “ Denetimler öğretmenlere rehberlik edecek şekilde yapılması gerekir.”

Y 36 “Okul yöneticileri denetimleri uzun dönemlere yayarak yapmalıdır.”

Y 40 “ Denetimlerin ödülle yapılması daha iyi olur diye düşünüyorum.”

Tablo 4.3.4.

Denetim yapılırken öncelik sıralamasının ilk basamağı ne olması gerektiğine yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Öğretmenlere verilen değer artırılması	8	% 22,9
Öğrencilerin başarı durumları	22	% 62,9
Okulun fiziki şartları	5	% 14,2

Tablo 4.3.4. incelendiğinde müdür ve müdür muavinlerinin denetim yapılırken öncelikli olarak öğretmenlere verilen değer artırılmasını ifade edenler %22,9, öncelikli olarak öğrencilerin başarısına yönelik denetim yapılmasını ifade edenler %62,9 ve okulun fiziki şartlarının denetlenmesi gerektiğini ifade edenler % 14,2 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular yöneticilerin yarısından çoğunun öncelikli olarak önceki ön plana çıkardığı ve başarı durumlarının denetlenmesi gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır. Denetim yapılırken öncelik sıralamasının ilk basamağında ne olması gerektiği yönünde görüş bildiren müdür ve müdür muavinlerinin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Y 39 “Denetimler yapılırken öğretmenlerin değerini artıracak çalışmalar da yapılması gerektiğini ve buna önem verilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Y 13 “ Öğrenci merkezli bir eğitim anlayışına sahipsek tabiki öğrencilerin başarı durumları dikkate alınmalı bu yönde denetimler yapılmalıdır.”

Y 2 “Okulun fiziki şartları sosyal etkinlik alanları denetlenmeli eksiklikler varsa giderimelidir çünkü eğitimin kaliteli olmasında bu çok önemlidir.”

Tablo 4.3.5.

Denetimlerin hangi sıklıkta olması gerektiğine ilişkin müdür ve müdür muavini görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Her dönemin başında ve sonunda olması gerekir	24	% 68,6
Sık sık olması gerekir	6	% 17,1
Zaman zaman olması gerekir	5	% 14,3

Tablo 4.3.5. incelendiğinde denetimlerin her dönemin başında ve sonunda olması gerektiğini ifade eden müdür ve müdür muavinleri % 68,6 sık sık olması gerektiğini ifade edenler %17,1 ve zaman zaman olması gerektiğini ifade edenler 14,3 olarak belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular denetimlerin her dönemin başında ve sonunda yapılması gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır. Denetimlerin hangi sıklıkta yapılması gerektiği konusunda görüş bildiren müdür ve müdür muavinlerinin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Y 9 “ Denetimler eğer dönemlerin başladığında ve bittiğinde yapılırsa eksikler ortaya daha kolay çıkar.”

Y 23 “ Denetimler sık sık olmalıdır ki çözülemeyen sorunlara derham müdehale edilebilinsin”

Y 40 “ Denetimleri çok sık yapmanın bir manası yoktur dönem içerisinde bazı zamanlarda kontrollerin yapılması düzeni sağlamada yeterli olacaktır.”

Tablo 4.3.6.

Okulda sıkça karşılaşılan sorunlara yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Öğretmenlerle yaşanan sorunlar	8	% 22,9
Okul bütçesi ile ilgili yaşanan sorunlar	18	% 51,4
Okul hizmetlileri ile ilgili yaşanan sorunlar	2	% 5,7
Çevre ve veli ile karşılaşılan sorunlar	7	% 20

Tablo 4.3.6. incelendiğinde okulda sıkça karşılaşılan sorunlara ilişkin müdür ve müdür muavini görüşlerinden öğretmenlerle yaşanan sorunların olduğunu ifade edenler %22,9, okul bütçesiyle ilgili yaşanan sorunlar olduğunu ifade edenler %51,4 okul hizmetlileri ile ilgili yaşanan sorunların %5,7 ve çevre ile veliyle yaşanan sorunların olduğunu ifade edenler %20 olarak belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular çoğunlukla okul bütçesiyle ilgili sorunlarla karşılaştıkları sonucunu ortaya koymuştur. Okulda karşılaşılan sorunlara yönelik görüş bildiren müdür ve müdür muavinlerinin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Y 22 “ Genelde öğretmenlerle sağlıklı iletişim kurulamıyor ve sonucunda bazı problemlerle karşılaşılıyor.”

Y 14 “ Okul bütçesi okulun ve eğitimin kalitesini artıran temel ögedir. Okul bütçemizin yetersiz olması bizi çok şeyden mahrum bırakmakta ve ciddi sorunlara yol açmaktadır.”

Y 3 “ Okulda yardımcı hizmetli görevlilerin sorumluluklarını titizlikle yerine getirmemesi gibi sorunlarla sıkça karşıtığım sorunlardandırç”

Y 37 “ öğrenci durumuyla ilgili bazı zamanlarda veli ile sorunlar yasıyoruz.”

Tablo 4.3.7.

Okul denetimlerinde eğitim paydaşlarıyla ilişkilerini değerlendirmelerini yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
İletişimim herkesle çok iyidir	21	% 60
Öğretmenlerle zaman zaman fikir ayrılıklarına düşerim	9	% 25,7
Nadir olarak velilerle iletişim kurmakta zorlanırım	5	% 14,3

Tablo 4.3.7. incelendiğinde okul denetimlerinde eğitim paydaşlarıyla ilişkilerini iletişimim herkesle iyidir yönünde ifade edenler %60 öğretmenlerle zaman zaman fikir ayrılıklarına düştüğünü ifade edenler %25,7 ve nadir de olsa velilerle iletişim kurmakta zorlandığını ifade edenler %14,3 olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular yöneticilerin okul denetimleri sırasında tüm eğitim paydaşlarıyla

iletişiminin iyi olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Bu sonuca yönelik görüş bildiren müdür ve müdür muavinlerinin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Y 31 “ Okulda iletişimin herkesle iyidir genellikle sorun yaşamam.”

Y 40 “Bazı kararlar alınırken zaman zaman öğretmenlerle fikir ayrılığına düşer onlarla tartıştığım olur.”

Y 5 “ Nadir olarak velilerle bir kararı yada sorunu açıklarken iletişim kurmakta zorlanırım.”

Tablo 4.3.8.

Denetim sonrasında görüşlerinizin öğretmen ve öğrenciler tarafından yeterince dikkate alındığına ilişkin müdür ve müdür muavini görüşleri

Tema	Sayı (n)	Yüzde (%)
Öğrenci ve öğretmenler kararlarımı daima dikkate alır	30	% 85,7
Bazı zamanlarda dikkate alınmadığı oluyor	5	% 14,3

Tablo 4.3.8. incelendiğinde denetim sonrasında müdür ve müdür muavinin öğretmen ve öğrenciler tarafından kararlarını daima dikkate aldığını ifade edenler %85,7 ve bazı zamanlarda dikkate alınmadığını ifade edenler %14,3 olarak belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular öğretmen ve öğrencilerin daima yöneticilerin görüşlerini dikkate aldığı sonucunu ortaya koymaktadır. Denetim sonrasında görüşlerin öğretmen ve öğrenci tarafından yeterince dikkate alınıp alınmadığı yönünde görüş bildiren yöneticilerin ifadelerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Y 7 “ Okul paydaşlarının en önemlilerinden olan öğretmen ve öğrencileri ister denetleme öncesi ister denetleme sonrası olsun daima kararlarımı saygu duyar ve dikkate alırlar.”

Y 1 “ Eğer bazı kararlar öğretmen ve öğrencilere ters düşerse reddedip görüşlerime karşı çıkabiliyorlar ve yeni fikirler ortaya atıyorlar.”

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA

Araştırmada yer alan öğretmenlerin ve yöneticilerin ebeveynlerin eğitim sürecine ebeveyn katılımının önemine ilişkin eğitim sürecine katılması gerektiği de kabul edilebilir. Bunun mantığı, eğitimin aile, aile ve okulun bir bütün olarak devam etmesi ve konuyla ilgili araştırmaların aile katılımını olumlu yönde etkilemesidir. Araştırmada, ebeveynler eğitim sürecine dahil edildiğinde, disiplin olaylarında azalma (Epstein ve Sheldon, 2002a), devamsızlıkta azalma (Epstein ve Sheldon, 2002b) ve akademik başarıda bir artış olduğu bulunmuştur (Epstein ve Sheldon, 2002b). Jeynes, 2007; Shaw, 2008; Sheldon, 2003). Ebeveynlerin eğitim sürecine katılımı en etkili okul özelliklerinden biri olarak görülmüştür (Balkar 2009). Ancak, okulların bu konuda yeterli ilerleme sağlayamadığı görülmektedir. Aile katılımının gerekliliğini savunan birçok öğretmenin ve yöneticinin pratikte aynı duyarlılığı göstermediği, konuyla ilgili yeterince çalışma yapmadığı ve zaman harcamadığı anlaşılmaktadır.

Öğretmenler, ebeveyn toplantılarının sayısını arttırmak ve aile ziyaretleri için ebeveynleri ziyaret etmek için öneri tarafından kısmen destekleniyor gibi görünmektedir; burada okul-aile işbirliğini geliştirmek için görüşme formunda sunulan tekliflerin büyük çoğunluğuna katılırlar. Gökçe (2000), araştırmanın bulgularına paralel olarak, öğretmenlerin okul-aile işbirliğini güçlendirmek için öğretmenlerin okul-aile birliğinin çalışmalarına katılması gerektiğine karar vermiştir. Öğrencinin eğitiminde sorumlularını (başarı, ödev, okul düzeni, uyum vb.) yerine getirme durumuna yönelik veli görüşleri incelendiğinde öğrencilerin çoğunun eğitiminde sorumlularını yerine getirmede yetersiz oldukları sonucunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmadan farklı olarak Aktepe (2015) öğrencilerinin “Sorumluluk” performans görevi süresince, ailedeki, okuldaki ve toplumdaki sorumluluklarıyla ilgili olumlu tutum ve davranışlar ortaya koydukları, verilen görevleri yaptıkları, performans görevi sonrasında da sorumluluklarını yerine getirmeye devam edecekleri söylenebilir.

Başka bir bulguya göre, rehberlik hizmetleri ebeveynlerin görüşlerine göre yetersiz kalmaktadır. Bu bulguya benzer şekilde, rehberlik hizmetlerinin orta

düzeyde ve yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir. Ortaöğretimdeki öğrencilerin okul psikolojik danışmanlarından aldıkları hizmetlerin, yapılan araştırmalarda yetersiz kaldıkları değerlendirilmiştir (Görkem, 1985, Güvendi, 1980, Hatunoğlu ve Hatunoğlu, 2006, Karagüven, 2001).

Ebeveyn görüşlerine dayanan bulgular, öğrenci kulüplerinin okul yönetimi tarafından yeterince desteklenmediğini göstermektedir. Bu bulguya paralel olarak, Gökyer ve Zincirli, 2011, Canbay, 2005; Keskin, 2005'e benzer sonuçlara ulaştı Özkaptan, 2007; Akar ve Nayir, 2015 sosyal kulüplerinin sonuca ve etkinliğine ulaştı.

Başka bir bulguya göre, okul kütüphaneleri ebeveynlerinin görüşlerine göre yeterlidir. Bu bulguya benzer şekilde, (Akbaşlı ve Kavak, 2008; Ceylan ve Akar, Croizer, 2011; Çelik, 2005) okul kütüphanelerinin araştırmalarındaki önemini bulmuş ve okul kütüphanelerinin genellikle yeterli olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Başka bir sonuca göre, okul fizik ve kimya laboratuvarlarının yeterli olmadığını ortaya koyuyor. Bu sonucun aksine, Nuhuğlu ve ark. (2015), fen laboratuvarlarının yeterli düzeyde olduğunu ve bu derslerin anlam kazanmasına yardımcı olduğunu bulmuşlardır.

Araştırmanın sonuçlarına göre; bilinç bilinci yeterli seviyede. Aynı şekilde (Topuz, 2016), üniversitenin çeşitli fakültelerde çalıştığı, dini inanç konusunda; bilinç ve bilinç yeterli seviyede. Lise öğrencilerinin farklı bir (Arslan, 2001) çalışması olarak, bilinç ve bilinç inancı ılımlı bir düzeye ulaşmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, okuldaki öğrencilerin milli ve ahlaki değerlerinin yeterli olduğu ortaya çıkmıştır. Turhan ve Arslan (2016) yaptıkları çalışmada, bu çalışmaya paralel olarak, ilköğretim öğretmenlerinin eğitim alanında uyguladıkları yöntemlerin ve aile ve çevrenin etkilerinin belirlenmesinde değerler önemli ve yeterli bulunmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre, çalışmaya başlayan öğrencilerin olumlu değişimlerinin tatmin edici olduğu bulunmuştur. Eprachean'da (2014) çalışmasında benzer bir sonuç elde etti. İlkokul ve ortaokul öğretmenleri ile yöneticilerinin 4 + 4 + 4 eğitim sistemi ile ilgili görüşlerini değerlendiren Epçacan, 60 aylık çocukların, okula erken başlamalarını ebeveynlerin olumlu desteği ile olumlu karşıladığını değerlendirmiştir. Ankete katılanların büyük çoğunluğu, 60 aylık çocukların erken başladığını tespit etti. 60 aylık çocukların ilkokulun başlangıcını tam olarak kabul

etmedikleri, özellikle çocukların tuvalet ihtiyaçlarını, fizyolojik eksikliklerini, yetersiz bilişsel gelişimlerini ve okul öncesi eğitim eksikliğini karşılayamadıkları gözlenmiştir. Erten (2012), okul çağındaki çocukların 5-6 yaş grubu ile ilgili değişkenlerdeki artışa ilişkin bir araştırmanın bulgularına göre, okul yılı uyum düzeyinin değiştiğini ortaya koymuştur. Bu sonuçta kooperatif katılım düzeyinin ilk ölçümden sonra biraz arttığı ve üçüncü ölçümdeki artışın devam ettiği, ancak dördüncü ölçümde çocukların ortak katılım düzeylerinin azaldığı görülmektedir. Her dört önlemede de öz-yönlülük seviyesi sürekli artmaktadır. Yaş ilerledikçe, kitaplara uyum seviyesinin arttığı söylenebilir. Hazırlık programları da hazır bulunuşluk üzerinde etkilidir.

Bulgular, okullarda bilinçli farkındalığa önem veren ibadet sonucunu ortaya koymaktadır. Aynı şekilde (Topuz, 2016), üniversite, fakültenin çeşitli fakültelerde incelediği güncel konu hakkında bir bilinç bilincine erişmiştir. Farklı olarak (Arslan, 2001), lise seviyesindeki öğrencilerin çalışmalarında ibadet bilincinin ılımlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre meslek öğretmenlerinin inanç ve bilinci konusunda danışmanlık yapmanın yeterli düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Paramatizm kılavuzunun (Atlas, 1999), İlahiyat Fakültesinin (Ay, 2000) ve İmam-Hatip Liseler'in (Bulut, 2002), 1997) mesleki öğretmenlerin sonuca vardığı sonucuna varılmıştır. inanç ve bilinç konusunda danışmanlık yeterli değildir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenlerin öğrencinin gelecekteki yaşamına dair danışmanlığının yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Benzer bir çalışmada, Bozkurt ve Aslanargun (2015), öğretmenlerin, öğrencilerin gelecekteki yaşamlarında başarılı bireyler olmaları için rehberlik hizmetlerinde önceliğe sahip olduklarını ve doğru kararları alabilmeleri sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenler yoğun çalışma saatleri nedeniyle verimliliği kaybetmemektedir. Öğretmen doğrudan ve dolaylı olarak ruh sağlığını, mesleğe bağlılığı, bilgi ve beceriyi, motivasyon düzeyini, eğitim ve öğretim faaliyetlerini etkiler. Bu nedenle, öğretmenlerin okuldaki performanslarını arttırmak ve öğretmenlerin verimliliğini en üst düzeye çıkarmak ve okulun kalitesini artıran etkenlerden biri de öğretmenlerin performanslarını arttırmaktır. Okulun amaçları doğrultusunda okuldaki materyal ve insan kaynaklarını etkin bir şekilde

kullanmaktan sorumlu olan okul yöneticisi, öğretmenin performans düzeyinden sorumludur. Okulun eğitim kalitesinin artırılmasında uygulamaya konulan uygulamalardan birinin, öğretmenlerin mesleki faaliyetlerdeki performansını arttırmak olduğu düşünülmektedir (Demir ve Oral, 2016).

Araştırmanın sonuçlarına göre, ebeveynlerin öğrencilerini okula ek olarak herhangi bir kursa / çalışma merkezine göndermeleri gerekmektedir. Çalışmanın aksine, Atlı (2016) öğretmenlerin grubunun tüm problem alanlarında çalıştıklarını ve ek derslere ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymuştur.

Yöneticilerin görüşlerine göre, denetimin müfredatı anlayamadığını belirtmişlerdir. Gündüz'ün (2012) araştırmasından elde edilen bulgular, bu çalışmanın bulgularına paralel olarak, denetim müfredatının yeni bir bakış açısı sağlamadığını ve daha anlaşılır hale getirdiğini ve öğretim yöntemlerine yeni bir bakış açısı getirmediğine dikkat çekmiştir. ve derslerde farklı yöntemler kullanır.

Denetimin, okulun fiziki durumunu ve kurumların dinamizmini geliştirmeye yönelik yönetsel görüşlerde yeni gelişmeler ve başarılar elde edilmesine yardımcı olmadığı sonucuna varılmıştır. Paralel çalışmalarda, Coşgun (2013), muhasebe eğitiminin, araç ve gereçler açısından fiziksel ve yetersiz olarak sınıf ve laboratuvarlarda yürütülemeyeceğini vurgulamaktadır. Özkurt (2001), bilgi ve iletişim teknolojilerini, eğitim ortamları üzerinde çalışma ve mekan olarak kullanmanın önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

Araştırmaya katılan yöneticiler, okul yöneticilerinin okulu denetlemelerini yapma zorunluluğunun ön planda yapıldığını, diğer taraftan yapılan denetimlerin öğretim rehberleri olarak yapılması gerektiğini göstermektedir. Aydın (2014) 'a göre, bu sonuca benzeyen çalışmalar, okul yöneticisinin performans değerlendirmesini, yöneticinin kuruluş içindeki mesleğin faaliyetlerinin analizini ve kişinin ne ölçüde gerçekleştiğine karar vermesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır. İstenilen gerçekleştirilir (Çalık, 2016; Stone, 2007).

Yöneticinin denetim yapılırken öncelik sırasının ilk adımı olması gerektiğine ilişkin görüşlerini incelerken, yöneticilerin yarısı ağırlıklı olarak öğrencilerdir ve başarı durumlarının sonuçları kontrol edilmelidir. Sonuç olarak Ekinci (2013) eğitim sürecinin ve okul yönetiminin öncelikli olarak denetlenmesi gerektiği ve öğrenci başarılarının benzer şekilde denetlenmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır (Bilir, 1993;

Yılmaz, 2009; Yeşil ve Kış, 2015; Ergen ve Eşyok, 2017). Yönetici görüşlerine göre denetimin müfredatı anlaşılır hale getirmediğini ifade etmişlerdir. Gündüz'ün (2012) araştırmasından elde ettiği bulguda eldeki çalışmanın bulgularına paralellik göstermekte ve denetimin müfredata yeni bir bakış açısı getirip daha anlaşılır olmasını sağlamadığını ve yeni bir bakış açısı getirip öğretim yöntemlerine yeni bir bakış açısı getirip derslerde değişik yöntemlerin kullanılmasına yardımcı olmadığını dile getirmiştir.

Denetimin, okulun fiziki durumunu ve kurumların dinamizmini geliştirmeye yönelik yönetsel görüşlerde yeni gelişmeler ve başarılar elde edilmesine yardımcı olmadığı sonucuna varılmıştır. Paralel çalışmalarda, Coşgun (2013), muhasebe eğitiminin, araç ve gereçler açısından fiziksel ve yetersiz olarak sınıf ve laboratuvarlarda yürütülemeyeceğini vurgulamaktadır. Özkurt (2001), bilgi ve iletişim teknolojilerini, eğitim ortamları üzerinde çalışma ve mekan olarak kullanmanın önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

Araştırmaya katılan yöneticiler, okul yöneticilerinin okulu denetlemelerini yapma zorunluluğunun ön planda yapıldığını, diğer taraftan yapılan denetimlerin öğretim rehberleri olarak yapılması gerektiğini göstermektedir. Aydın (2014) 'a göre, bu sonuca benzeyen çalışmalar, okul yöneticisinin performans değerlendirmesini, yöneticinin kuruluş içindeki mesleğin faaliyetlerinin analizini ve kişinin ne ölçüde gerçekleştiğine karar vermesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır. İstenilen gerçekleştirilir (Çalık, 2016; Stone, 2007).

Yönetici, denetim yapılırken öncelik sırasının ilk adımı olması gerektiğine ilişkin görüşlerini incelerken, yöneticilerin yarısı ağırlıklı olarak öğrencilerdir ve başarı durumlarının sonuçları kontrol edilmelidir. Sonuç olarak Ekinci (2013) eğitim sürecinin ve okul yönetiminin öncelikli olarak denetlenmesi gerektiği ve öğrenci başarılarının benzer şekilde denetlenmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır (Bilir, 1993; Yılmaz, 2009; Yeşil ve Kış, 2015; Ergen ve Eşyok, 2017).

Yöneticinin ve yöneticinin denetim sıklığı ile ilgili görüşlerini incelerken, bulgular bulguların her dönemin başında ve sonunda yapılması gerektiğini göstermektedir. Bu bulguya benzer şekilde Green ve Winter, 2015 yılında bir kez, Kamens ve ark., 2013 yılında bir kez Gentry'de, 2002'de birkaç kez ve 2009'da ayda bir kez olmak üzere, 2015 yılında bir sonuca ulaşmıştır.

Müdür ve müdür muavinlerinin okuldaki ortak sorunlara ilişkin görüşlerini incelerken, bulgular okul bütçesi bulgularının bulgularını ortaya çıkarmaktadır. Benzer şekilde, Çakıcı'ya (2010) göre, yöneticilerin liderliğine yönelik başlıca engeller, ekonomik yetersizlikler, bürokratik ve hukuki engeller, eğitim eksikliği ve kişilik özellikleri nedeniyle vizyon, kararlılık ve cesaret eksikliğidir.

Okul denetimleri sırasında eğitim paydaşları ile ilişkinin değerlendirilmesinde müdür ve personelin görüşlerinin incelenmesi, bulgu yöneticilerinin bulgularının, okul denetimleri sırasında tüm eğitim paydaşları ile iletişimde iyi olduğunu ortaya koymaktadır. Akdağ'da (2009) yaptığı araştırmada, okul müdürlerinin öğretim liderliğini ve iletişim gücünü paydaşlarla ölçmüştür. Sonuç, yöneticilerin okul ortamında ılımlı olmaları ve iletişimin tüm paydaşlar ile olumlu olmalarıdır. Denetimden sonra öğretmen ve öğrenciler tarafından görüşlerinizin yeterliliği hakkında müdür ve müdürün görüşlerini incelerken elde edilen bulgular, öğretmenlerin ve öğrencilerin her zaman yöneticilerin görüşlerini dikkate aldığını ortaya koymaktadır. Şahin (2013) Yöneticilerin iş tatmini ve yöneticilerin memnuniyeti ile ilgili kararları her zaman dikkate alınmış ve uygulanmıştır. Bu sonuç, eldeki çalışmanın sonucunu desteklemektedir.

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Bu bölümde bulgular özetlenip aşağıda sunulmuştur.

6.1.1. Araştırmanın Veli, Öğretmen ve Müdür- Müdür Muavini Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulguları değerlendirildiğinde, eğitimin en önemli paydaşları, ebeveynlerin öğrencilerin eğitimine yeterince katkıda bulunmadığını ortaya koymaktadır. Böylece, çocuklarının eğitimine aktif olarak katılan ailelerin oranı çok düşüktür. Bunun dışında, bazı aileler eğitim sürecine yeterince katılmıyor, bazı aileler katılıyor ve diğerlerinin bu süreçte etkisiz kaldığı düşünülüyor.

Okul yönetimine maddi katkının ılımlı olduğu, yani kısmen olumlu yönde katkıda bulunduğu ve eğitime katkıda bulunmak için finansal araçlar kullandıkları ölçüde mali destek sağlamak için çeşitli araçlar kullandıkları görüşünü ifade etmişlerdir. Son yer, ama bu yeterli değil. Ebeveynlerin, eğitimlerine iyi bir eğitim ortamında devam etmeleri için okula yardım etmeleri gerektiği düşünülmektedir.

Öğrencilerin okul yönetimine katkısı incelendiğinde, öğrencilerin ebeveynlerinin görüşlerine sahip olan öğrencilerin çoğunun, okul ortamının temizlik ve adaptasyonu gerektiğinde okul yönetimine katkıda bulunmaya istekli olmadığı görülmektedir. Elde edilen bulgular ankete katılan velilerin tüm öğrencilerin ahlaki değerlerini karşıladığını belirtmiştir. Bu duruma göre, öğrencilerin ahlaki başarı düzeyi yüksek bulunmuştur. Ahlaki değerlerin kazanılmasının aileden başlayıp okul hayatı ve yaşamı boyunca devam edeceği tartışılmazdır. Bu nedenle hem ebeveynlerin hem de okul paydaşlarının her zaman ahlaki değerlere önem verdikleri ve çocuklara hatırlatılması gerektiği düşünülmektedir.

Öğrencinin eğitiminde (başarı, ödev, okul düzeni, uyum vb.) Sorumluluklarının yerine getirilmesi ile ilgili velilerin görüşlerinin incelenmesi, öğrencilerin çoğunluğun eğitimindeki sorumluluklarını yerine getirmede yetersiz kaldıklarını ortaya koymaktadır.

Bazı ebeveynler çocuklarının okula karşı gösterdikleri isteksizlik ve ilgisizlikten bahsetti ve eğitim sürecinde sorumluluklarını yerine getirmediklerini belirtti. Buna göre, öğrencinin eğitim sürecindeki sorumlulukları önemli kabul edilirse, sorunun altında yatan nedenlerin araştırılması ve çözülmesi gerektiği düşünülmektedir.

Okul ile ebeveynlerin iletişim durumları hakkındaki görüşlerinde anne-babalar orta düzeyde iletişim kurmuşlardır. Bu okul ve ebeveynler arasında ılımlı bir iletişim düzeyi ile sonuçlanır. İletişim becerilerinin liderlik öğretmek için iyi olması gerektiği düşünülürse, öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri çok önemli olduğu söylenebilir. Öğretim liderleri okul başarısının öncüleri olmalı, öğretmenlerin ve velilerin ihtiyaç duyduğu kaynakların kalitesine öncelik vermeli, okuldaki eğitim faaliyetlerini izlemek ve okulda etkin iletişim sağlayabilir ve bu etkinliklere katılabilir.

Diğer bir bulgu ise okul yönetiminin ebeveynlerin evini yeterince ziyaret etmemesidir. Bu sonuca göre, ev ziyaretleri planlarının daha sistematik olduğu düşünüldüğünde ev ziyaretleri (hizmet içi eğitimler, kurslar, seminerler) hakkında öğretmenler bilgilendirilmekte ve sınıf mevcudiyeti yönetmelikteki önlemlerle sınırlandırılmaktadır.

Okul yönetiminin sorunun çözümüne ilişkin ebeveyn görüşleri, yönetimin problemleri kısmen çözüme etkili olduğunu göstermektedir. Bütün örgütlerde olduğu gibi, okullarda varoluş nedenlerinin ön planda desantralizasyon ve problem çözme de vardır. Bütün sosyal kurumlar gibi, okullar da hem olumlu hem de olumsuz olarak sosyal, ekonomik, kültürel, politik, bilimsel ve teknolojik gelişmelerden etkilenmektedir. Okul yönetimlerinin, okulları bu değişimlere ve gelişmelere uyarlama görevleri arasında olduğuna inanılmaktadır.

Başka bir bulguya göre, ebeveynlerin görüşleri okullarda rehberlik desteğinin yetersiz olduğunu göstermektedir. Rehberlik, bilimsel ve profesyonel bir yardımdır ve rehberlik hizmetinin dayandığı bilimsel ilke ve yöntemler vardır ve bu alanın profesyonel olarak eğitilmiş uzmanlara sunulması gerektiği söylenebilir. Okullara verilen rehberliğin büyük bir önem ve yeterli düzeyde olması gerektiğine inanılmaktadır, çünkü öğrencinin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Ebeveynlerin görünüşüne göre, dönüş yapan okul müdürü sosyal aktiviteyi yeterince desteklememektedir.

Sonuç, okulun spor aktivitelerini yeterince desteklemediğini göstermektedir. Ayrıca, spor yapmaktan ve spor yapmaktan kaçınmamız gerekiyor.

Bulgulara göre, sonuçlar sanat etkinliklerinin okul yönetimi tarafından yeterince desteklenmediğini göstermektedir. Sanat etkinliklerinin her biri, yaşam, bilişsel, duygusal ve eğlenceli ve çevresi gibi bakış açıları açısından yorumlanmaktadır. Bu tür sanatsal etkinliklerde yetişkin olarak psikolojik özelliklere sahip olduğuna inanıyor.

Araştırmanın sonuçlarına göre, okul geleneklerinin yeni öğretmenler ve yöneticiler tarafından yeterince korunmadığı yönünde bulgular elde edilmiştir. Genel anlamda, örgütün, kültürel gelenekler, anlatılar, dil ve fiziksel semboller olmak üzere dört aşamada kategorize edilebileceğine inanılmaktadır, böylece gelenek ve göreneklerin geçmiş adına gelenek ve geleneklerin korunması için yeterli bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin isteklerinin sonuçları genel olarak dikkate alınmamıştır. Öğrencilerin okula ilgilerini arttırmanın ve gerektiğinde daha elverişli bir okul ortamı yaratmak için öğrencilerin fikirlerini dikkatlice değerlendirmenin önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca okulda bir sorun varsa bunun problem çözme yönetimi olarak kullanılabilmesine inanılmaktadır.

Araştırma sonucuna göre elde edilen sonuçlara göre, öğrenci başkanının yönetimde yeterli sözü yoktur. Öğrenci başkanlarının, öğrencilerin başkanlarının öğrencilerin çoğunluğunun sözcülerinin yanı sıra talep alma gerekliliğinin yanı sıra problem çözme ve ifade etme becerileri olduğunu düşünmeleri halinde yönetimde söz sahibi olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, bulguların yönetiminin yeterli düzeyde öğrenci beslenmesini takip etmediği sonucuna varılmıştır. Beslenmenin insan sağlığı için çok önemli olduğu bilinmektedir. Ebeveynlerin ve okul yöneticilerinin öğrencilerine dikkat etmelerinin önemli olduğuna inanılmaktadır. Olumsuz bir durumda, yetersiz ve dengesiz öğrencilerin büyüme ve gelişme için yabancı olmadıkları, dikkat sürelerinin kısaldığı, algıların azaldığı ve öğrenme güçlüğüne azaldığı düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin bir yüksek öğrenim kurumu hazırlamak için orta düzey eğitime katıldığı görülmektedir. Öğrencilerin bir yüksek öğrenim kurumuna geçişte desteklenmesinin doğru seçimler ve adaptasyon açısından son derece önemli olduğuna inanılmaktadır.

Bulgulara göre okul çözümün ortasına ulaştı. Eğitim kurumunun başarı ve başarısının, belirlenen amaçlara ulaşma derecesine bağlı olarak okuldaki sorunlara çözüm bulmada yönetimin görevlerinden biri olduğu söylenebilir.

Bulgulara göre okul kütüphanesi yeterlidir. Böylece öğrenciler bilimsel olarak düşünecek, demokratik davranacak, alışkanlıkları okuyacak, yeni teknolojileri öğrenmek, araştırmak ve kullanmak isteyeceklerdir; hakları, görev ve sorumluluklarının bilincinde olarak; Okul kütüphanelerinin zaman dilimlerinden yararlanarak büyümelerine yardımcı olacak gerekli düzenlemeler, okulun ve kütüphaneciliğin temel ilkeleri olarak düşünülebilir.

Araştırmaya göre, okul fizik ve kimya laboratuvarlarının yeterli olmadığını ortaya koyuyor. Laboratuvar, öğrencinin kendisi yaparak, deneyerek veya göstererek bazı kavram ve konuların öğretildiği kontrollü ve kontrol edilebilir bir ortamdır. Bu ortamların, bilginin kullanıldığı, problemin tanımlandığı, el becerilerinin ve işlem yeteneklerinin geliştirildiği ortamlar olduğu düşünülmektedir.

Anket sonuçlarına göre, sonuçlar öğrencilerin serbest kullanım alanlarının yeterli olmadığını göstermektedir. Kişinin geliştiği dönemlerde özgürce serbestçe hareket edebileceği ortamın kişilik gelişiminde önemli bir rol oynayabileceği tartışılabilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre; bilinç bilinçli yeterlidir. İslam dini inançlara, dini inançlara ve dini inançlara dayanır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, okuldaki ulusal ve ahlaki değerlerin yeterli olduğu saptanmıştır. Sosyal hayatta sosyal ve sosyal başarılar teşvik edilir, sosyal ve sosyal refah artar, ahlak, dayanışma ve başarı çok önemlidir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, inanç ve bilinç konusunda profesyonel danışmanlık yeterli değildir. İnanç, dini inanç, dini inanç, dini inanç, dindar bir kişinin sahip olduğu inanç ve inançlar açısından da önemlidir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenlerin öğrencinin gelecekteki yaşamına dair danışmanlığının yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Rehberlik hizmetlerinin,

öğrencilerin yaşamlarındaki sorunları çözebilmeleri ve problemlerle nasıl başa çıkacaklarını bilmeleri için önemli olduğuna inanılmaktadır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenler yoğun çalışma saatleri nedeniyle verimliliği kaybetmemektedir. Öğretmen doğrudan ve dolaylı olarak ruh sağlığını, mesleğe bağlılığı, bilgi ve beceriyi, motivasyon düzeyini, eğitim ve öğretim faaliyetlerini etkiler. Bu nedenle, öğretmenlerin okuldaki performanslarını arttırmak ve öğretmenlerin verimliliğini en üst düzeye çıkarmak ve okulun kalitesini artıran etkenlerden biri de öğretmenlerin performanslarını arttırmaktır. Okulun amaçları doğrultusunda okuldaki materyal ve insan kaynaklarını etkin bir şekilde kullanmaktan sorumlu olan okul yöneticisi, öğretmenin performans düzeyinden sorumludur. Okulun eğitim kalitesinin uygulamalarından birinin, mesleki faaliyetlerde öğretmenlerin performansını arttırmak olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, ebeveynlerin öğrencilerini okula ek olarak herhangi bir kursa / çalışma merkezine göndermeleri gerekmektedir. Okuldaki bazı eksiklikler ve problemler nedeniyle öğrencilere yönelik destek ve eğitim kursları, bu açığı kapatmak açısından dikkate alınması gereken uygulamalar arasında yer alabilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, ebeveynlerin okul dışı derslerin başarı üzerinde olumlu bir etkisi olduğuna inanılmaktadır. Öğrenciler ihtiyaç duydukları konuları ve birbirlerini aldıklarında tekrar ettikleri zaman başarılı olabilirler.

Araştırmanın sonuçlarına göre, veliler tarafından okul derslerinde önerilen kitapların konulara göre yeterince seçildiği gösterilmiştir. Ders programında belirtilen öğrenme-öğretme sürecinin yürütülmesine aracılık edecek ders kitaplarının, müfredatın gerektirdiği özellikleri taşıması, programdan beklenen başarı düzeyini azaltması ve yeterli olması için önem vermesi gerektiğine inanılmaktadır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, bilimsel olimpiyatlara hazırlıklı olmanın yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin akademik başarıları, yüksek düzeyde bilgi ve ufuklara açık olmaları, disiplinli derslerin öğrenilmesi, farklı bakış açıları kazanmaları açısından Olimpiyatlara katılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Bulgular, okuldaki bilimsel yayınların incelenmesinin yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır. Bilimsel yayınlar izlenmeli, böylece okul yönetimi, öğretmenlerin olayları tanımlamaları ve sınıflandırmaları, ilişkiyi bulma, anlama ve açıklama,

tahmin etme, kontrol etme, içindeki ilişkiler, yeni bilgi elde etmek ve tutarlı sonuçlara ulaşmak için takip edilmelidir.

Bulgular, okul müfredatının orta dereceli bir şekilde bilim yapma, sorgulama ve düşünmeye yönelttiği sonucunu ortaya koymaktadır. Eğitime dayalı konstrüktivist yaklaşım; Yeni teknolojileri keşfetme, sorgulama, öğrenme, anlama, yeni teknolojileri anlama, kullanma ve geliştirme, kendi kendini yönetme, karar verme, karar verme sorumluluğunu üstlenmeyi ve problem çözme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Başarıyı olumlu yönde etkiler.

Bulgular, okul müfredatının öğrenciyi not kaygısından uzaklaştırarak hayatı ve kendini geliştirmeyi anlamaya yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır. Anksiyete genellikle olumsuz bir durum olarak kabul edilir, ama aslında hayatımıza devam etmemiz son derece gereklidir. Endişemiz yoksa, ne okuduğumuzu inceleyeceğiz. Kısacası, en küçük kayıp miktarı yaşamsaldır. Ancak, bir kişinin endişeleri devam ederse, kişi uyumsuz, başarısız olur ve işini imkansız hale getirir. Bu nedenle, müfredatın yaşamın anlamına yönlendirilmesi ve öğrencilerin kendi kendine yeterli olmalarını sağlayacak şekilde düzenlenmeleri önemlidir.

Bulgular kanıt, ikna ve gelişmeye odaklı analitik eğitimin yetersiz olduğunu göstermektedir. Öğrencilere bir teoremi kabul etmenin, resmi bir skolastik yeteneğin önemini ve önemini daha etkili bir şekilde vurgulayan bir sosyal süreç kazandırmanın öncelikle başarıyı ve kişisel gelişmeyi olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Öğretmen görüşlerine yönelik sonuçlar

Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin en çok algılanan boyutu meslek öğretmenliği davranışlarıdır. Mesleki öğretmen davranışları, okuldaki öğretmenlerin birbirlerine yardımcı olma, yeni öğretmenleri okulda destekleme, birbirlerinin hatalarını karşılıklı olarak karşılama ve görevlerini istekli bir şekilde yerine getirme gibi profesyonel öğretmen davranışının boyutunu oluşturan davranışlardır. Öğretmenlerin algılarına göre, öğretmenler güçlü iletişimde olmalı, birbirlerini desteklemeli, okul iklimini olumlu yapmalıdır. Elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin orta düzeyde bir işbirliği içinde oldukları bulunmuştur.

Başka bir sonuca göre, müdürlerin çeşitli evraklarda öğretmenler ile görüşmesi, çoğunlukla toplantılar ve konferanslar yapmak, öğretmenleri derslere ve akademik çalışmalara yoğunlaştırmak suretiyle bürokratik süreçleri yoğunlaştırmak ve okulun etkililiğini olumsuz yönde etkilemek gerektiği varsayılabılır. Öğretmen davranışları, destekleyici yönetici davranışları, samimi öğretmen davranışları ve yönerge yöneticisi davranışları, davranış boyutuyla pozitif ve orta derecede ilişkili görünmektedir.

Öğretmenler öğretmenin ne kadar zevk aldıklarını gördüklerinde, sonuçlar biraz keyif aldıklarını gösterir. Bu sonuca göre, mevcut durumun eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkileyeceği düşünüldüğünde, öğretmenlerin öğretme motivasyonunun yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Eğitimin en önemli malzemesi incelendiğinde, ders kaynaklarının elde edilmesinde, öğretmenlerin kolaylıkla zor bir fikir elde edemeyeceği görülmektedir. Yenilenen dünya, koşullardaki eğitimin kalitesini arttırmak için kaynakların kolayca erişilebilir ve desteklendiği gerçeği olarak yorumlanabilir.

Bir başka sonuca göre, öğretmenler mesleki gelişimleri için yeterince fırsat bulamadılar ve biraz fikir verdiler. Aynı zamanda okulun mesleki gelişimleri için öğretmenleri desteklemediği ve yetersiz destek sağladığı görülmektedir.

Müdür ve müdür muavinleri bulgularından elde edilen sonuçlar

Denetimin müfredata etkisine yönelik müdür ve müdür muavini görüşlerine bakıldığında elde edilen bulgulardan denetimin müfredata olumlu yönde bir etkisinin olmadığı ve müfredatta yenilikler sağlamadığı, başarıya bir etkisinin olmadığı yönünde sonuca ulaşılmıştır.

Denetimin okulun, sınıfın fiziki durumunda bir gelişmeye ve kurumlara bir dinamizm kazandırmasına yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri incelendiğinde sonuçlar denetimin yeni gelişim ve kazanımları elde etmeye yardımcı olmadığı sonucunu ortaya koymuştur.

Okul denetimlerinin kimler tarafından nasıl yapılması gerektiğine yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri incelendiğinde elde edilen bulgular okul denetimlerinin okul yöneticileri tarafından yapılmasının gerekliliğin, ön plana

çıkartırken diğere taraftan denetimlerin öğretime rehber olacak şekilde yapılması gerektiğı sonucunu ortaya koymaktadır.

Denetim yapılırken öncelik sıralamasının ilk basamağı ne olması gerektiğine yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri incelendiğinde bulgular yöneticilerin yarısından çoğunun öncelikli olarak öğrenciyi ön plana çıkardığı ve başarı durumlarının denetlenmesi gerektiğı sonucunu ortaya koymaktadır.

Denetimlerin hangi sıklıkta olması gerektiğine ilişkin müdür ve müdür muavini görüşleri incelendiğinde bulgular denetimlerin her dönemin başında ve sonunda yapılması gerektiğı sonucunu ortaya koymaktadır. Her örgüt gibi eğitim örgütleri de denetime ihtiyaç duymaktadır. Denetim sistemi işlemeyen bir eğitim örgütünün, amaçlarına ulaşması kuşku ile karşılanabilir. Çünkü eğitim örgütünün sorunlarının tespiti, sorunların çözümü için alınacak tedbirlerin belirlenebilmesi iyi bir denetim sonucunda elde edilen verilere bağı olacağı düşünülebilir.

Okulda sıkça karşılaşılan sorunlara yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri incelendiğinde bulgular çoğunluka okul bütçesiyle ilgili sorunlarla karşılaştıkları sonucunu ortaya koymuştur. Okullarda karşılaşılan sorunlar da toplumdaki gelişme ve değişmelere bağı olarak değişmekte ve çeşitlenmektedir. Okullarımızda yaşanan sorunların belirlenmesi, bunların neler olduğunun bilinmesi, çözümler üretebilmenin ilk koşuludur. Ayrıca bir okulda görevli personelin, okullarında hangi tür ve düzeyde sorunların yaşandığına ilişkin algıları, o okulun eğitim-öğretim ortamının önemli bir göstergesi olarak nitelendirilebilir.

Okul denetimlerinde eğitim paydaşlarıyla ilişkilerini değerlendirmelerini yönelik müdür ve müdür muavini görüşleri incelendiğinde bulgular yöneticilerin okul denetimleri sırasında tüm eğitim paydaşlarıyla iletişiminin iyi olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Eğitimin kalitesi ve başarısı, öğretmen ile birlikte okul yönetimi, öğrenci, veli, merkez ve yerel idarelerin birlikte uyumlu olmalarına bağıdır. Paydaşlar arasında uyumlu işbirliği ve hedef birliği yoksa ne yazık ki eğitimin başarısından bahsetmek çok zordur. Başarıyı da sadece ders başarısı olarak görmek en büyük yanlı olacağı düşünülmektedir.

Denetim sonrasında görüşlerinizin öğretmen ve öğrenciler tarafından yeterince dikkate alındığına ilişkin müdür ve müdür muavini görüşleri incelendiğinde elde edilen bulgular öğretmen ve öğrencilerin daima yöneticilerin görüşlerini dikkate

aldığı sonucunu ortaya koymaktadır. Yöneticilerin kendilerinden beklenen rolleri etkili bir şekilde sergilemeleri ve eğitim örgütünün amaçlarını tam olarak gerçekleştirmeleri için görüşlerinin dikkate alınmasının eğitim süreci içerisinde önemli olduğuna inanılmaktadır.

6.2. Öneriler

6.2.1. Araştırmacılara Öneriler

1. KKTC'de yapılan bu çalışmada, Gazi Mağusa ve İskele bölgesinde yer alan orta/liselerde öğrenci denetimi ve okul iklimi ile ilgili çalışma yapılmıştır. Diğer bölgelerde aynı çalışmalar yapılarak öğrenci denetimi incelenebilir.
2. Liselerde öğrenci denetimi ve güvenlik önlemlerine yönelik çalışma yapılabilir.
3. Liselerde müdürlerin denetlenmesi, öğrenci müdür iletişimi nasıl olması gerektiği ile çalışma yapılabilir.
4. Araştırmada, öğrenci gözetimine, okul iklimine öncelik verilmektedir. Araştırmacılar, okul çevresindeki kötü alışkanlıklardan nasıl korunacakları konusunda çalışabilirler.
5. Eğitim çağına gelmeden öğrencinin aile gelişimi, eğitimi, sosyal ve kültürel gelişimi için gerekli bağlantıları kurmada öğretmenlerin ve ailenin sorumluluklarını dikkate alarak çalışmalar yapılabilir.
6. Okul yönetiminin okul iklimi üzerindeki etkisi sorusu çeşitlendirilebilir ve farklı değişkenler incelenebilir.
7. Bu araştırma nitel yöntem kullanılarak tasarlanmıştır. Aynı araştırma, konuyla ilgili daha ayrıntılı sonuçlara ulaşmak için niteliksel yöntemle tasarlanabilir. Bulgular bu çalışmanın sonuçları ile karşılaştırılabilir.
8. Bu çalışma sadece Gazi Gazimağusa ve İskele bölgelerinde ortaöğretimde ve Mesleki Teknik Liselerinde görev yapan eğitim paydaşları ile gerçekleştirilmiştir. Sebepleri belirlemek için yeni araştırmalar tasarlanabilir. Benzer bir çalışma farklı değişkenler göz önünde bulundurularak yapılabilir.

2.2.6. Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler

1. Öğretmenlere okul aile iş birliği ile ilgili çeşitli eğitimler verilebilir.
2. Öğrencilerin eğitim durumunu takip eden ebeveyn sayısını artırmak için, okul yönetimi genellikle ebeveynler için toplantılar düzenleyebilir.

3. Kurum için okul ikliminin olumlu etkileri öğretmen yetiştirme kurumlarının eğitim programlarına dahil edilebilir.
4. Okul kümeleri için hizmet içi eğitim ve okul paydaşlarının izlenmesi ile eğitimin kalitesi artırılabilir.
5. Okullarda açık bir iklim oluşturmak için, okul müdürlerinin öğretmenlerin mesleki yeterliliğine saygı gösteren, öğretmenlerin yapıcı eleştirilerini geliştiren, güven ve samimiyet yaratan bir okul ortamı yaratmaları ve öğretmenlerin öğretime konsantre olmaları için rutin çalışmaları azaltmaları gerekmektedir.
6. Öğretmen performans değerlendirme sürecinde öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişimleri için bilimsel toplantılar, kongreler, öğretmenler tarafından yayınlanan makaleler ve performans notu dikkate alınmalıdır.
7. Müdürlerin sınavla atanmasından sonra KKTC Milli Eğitim bakanlığı tarafından ve/veya yurt dışında düzenlenen güncel liderlik konulu hizmetiçi kurs veya eğitim seminerlerine katılması değerlendirilmesi ve bunun her yıl bir veya iki defa güncellenmiş bir şekilde tekrarlanması, okul iklimine olumlu etkisini ve eğitimin kalitesini artırabilir.

KAYNAKÇA

- Aka, F. A. (2014). *Okul iklimi ile öğretmen öz yeterliliği ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Açıkalın, A. (1998). *Toplumsal, kurumsal ve teknik yönleriyle okul yöneticiliği*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Akar, İ. (2002). *Eğitim Yapıları ve Yönetimleri Açısından Çeşitli Ülkelere Bir Bakış*. Ankara: Pegem Akademi.
- Akdağ, M. ve Arklan, U. (2009). Toplam Kalite Yönetimi İlkelerine Halkla İlişkiler Penceresinden Bakış. *Humanities Sciences*, 4(2), 175-192.
- Akbaşlı, S. ve Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 1-22.
- Akgün, N. (2001). Öğrenci Davranışını Etkileyen Etmenler, Sınıf Yönetimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akgündüz, A. (2004). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Öğretimsel Liderliği*. Doktora Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akın, H. B. (2002). *Yönetim ve Mizah (Örgütler ve Bürokrasiye Mizahi Bakışlar)*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Aksoy, E. (2006). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğretimsel Liderlik Rollerini.
- Akyüz, Y. (2001). *Türk Eğitim Tarihi*. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Aydın, İ. (2008). *Öğretimde Denetim Durum Saptama Değerlendirme ve Geliştirme*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Aydın, M. (2005). Eğitim Yönetimi. Ankara: Hatiboğlu Yayınları.
- Aytaç, T. (2000). *Eğitim Yönetiminde Yeni Paradigmalar Okul Merkezli Yönetim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Bahçetepe, Ü. (2013). *İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile algıladıkları okul iklimi arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Balcı, A. (1993). *Etkili okul/okul geliştirme kuram uygulama ve araştırma*. Ankara: Erek Ofset Matbaası
- Balcı, A. (2003). *Örgütsel sosyalleşme kuram strateji ve taktikler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, İ. E. (1996a). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Başaran, İ. E. (1996b). *Türkiye eğitim sistemi*. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Başaran, İ. E. (2008). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Ekinoks Yayınevi.
- Balkar, B. (2009). Okul-aile işbirliği sürecine ilişkin veli ve öğretmen görüşleri üzerine nitel bir çalışma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 105-123.
- Binbaşıoğlu, C. (1978). *Eğitim Yöneticiliği*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bridge, B. (2006). *Eğitimde vizyonel liderlik ve etkin yöneticilik*. İstanbul: Beyza Yayınları.
- Bursalıoğlu, Z. (2000). *Eğitimde yönetimi anlamak sistemi çözümlmek*. Ankara: Pegem A Yayınevi.
- Bursalıoğlu, Z. (2005a). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bursalıoğlu, Z. (2005b). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ceylan, M. ve Akar, B. (2010). Ortaöğretimde okul-aile işbirliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 43-64.

- Gündüz, Y. ve Coşkun, Z. S. (2012). Öğrenci algısına göre öğretmen etik değerler ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1).
- Cakici, B., Hebing, K., Grünewald, M., Saretok, P., ve Hulth, A. (2010). CASE: a framework for computer supported outbreak detection. *BMC medical informatics and decision making*, 10(1), 14.
- Çelik, N. (2005). *Okul-aile ilişkilerinde yaşanan sorunlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Cerit, Y. (2004). *Dönüşümsel liderlik*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çelik, V. (2000). *Eğitsel liderlik*. Ankara: Pegem A Yayın.
- Çelik, V. ve Semerci, N. (2002). *Eğitimsel Liderlik*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Coşgun, N. (2013). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyonlarının ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesine Bağlı Meslek Yüksek Okullarında Bir Uygulama. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Crozier, G. (2011). Parental involvement: who wants it? *International Studies in Sociology of Education*, 9(3), 219- 238.
- Çubukcu, Z., Girmen, P. (2006). Ortaöğretim Kurumlarının Etkili Okul Özelliklerine Sahip Olma Düzeyleri. *Kırgız-Türk Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16,121-136.
- Dural, B. (2002). Atatürk'ün liderlik sırları. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Drucer, F. P. (1998). *Örnekleme Kuramı* (ikinci baskı). Ankara:Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Ekiz, D.(2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metotlarına giriş*. Ankara:
- Gökçe, F. ve Kahraman P. B. (2010). Etkili okulun Bileşenleri: Bursa İli Örneği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 173-206.

- Epstein, J. L. ve Sheldon, S. B. (2002a). Improving student behavior and school discipline with family and community involvement. *Education And Urban Society*, 35(4).
- Epstein, J. L. ve Sheldon, S. B. (2002b). Present and accounted for: Improving student attendance through family and community involvement. *Journal of Educational Research*, 95(5).
- Erdem, R. A. (2006). Öğretimin Denetiminde Yeni Bakış Açısı: “Sürekli Geliştirme” Temeline Dayalı Öğretimin Denetimi. Lider Sarmalında Vizyon. Ankara: Önder Matbaacılık.
- Erdoğan, İ. (2004a). *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2004b). *Eğitimde Değişim Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Drucer, F. P. (2000). *Gelecek için yönetim (1990'lar ve sonrası). fırtınalı dönemlerde yönetim*. İstanbul: İnkılap Yayıncılık.
- Gall, M. D., Barg, W. R. ve Gall, j. P. (1996). Educational research: an introduction (6111 ed.). NewYark: Longman.
- Görkem, N. (1985). Öğrencilerin Rehberlik Uzmanlarından Gördükleri Hizmetlerle Bekledikleri Hizmetler Arasındaki Fark. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gökçe, E. (2009). İlköğretimde Okul Aile İşbirliğinin Geliştirilmesi. *Pamukkale Üniveristesi Dergisi* 7(1). 204 - 209 .
- Güvendi, M. (1980). Rehberlik Saatlerinde Öğrenci Yaşantıları ve Beklentilerinin Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara :Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hatunoğlu, A. ve Hatunoğlu, Y. (2006). Okullarda Verilen Rehberlik Hizmetlerinin Problem Alanları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 333-338.
- Hoy, W. K. ve Miskel, C. G. (2010). Eğitim Yönetimi: *Teori, Araştırma ve Uygulama*. (Çeviri Editörü Selahattin Turan). Ankara: Nobel Yayınları.

- Jeynes, W. H. (2007). The relationship between parental involvement and urban secondary school student academic achievement: A metaanalysis. *Urban Education*, 42(82).
- Karacaoğlu, İ. (2008). İlköğretim okullarında görev yapmakta olan öğretmenlerin okul iklimi algıları ile kaynaştırmaya ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kuşaksız, N. (2010). *Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Okullarının Etkili Okul Özelliklerine Sahip Olma Düzeyleri: Üsküdar İlçesi Örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Patton, O. M. (1990). *Qualitative evaluation and research methods* (2nd ed.). London: Sage Pub.
- Robson, C. (1993). *Real world research*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- Scallion, S. E. (2010). *The voice of elementary school principals on school climate*. Doktora Tezi. University of Massachusetts. Amhers
- Shaw, C. A. (2008). *A study of the relationship of parental involvement to student achievement in a Pennsylvania career and technology center*. Unpublished Doctoral Dissertation. The Pennsylvania State University. Pennsylvania, USA.
- Sheldon, S. B. (2003). Linking school-family-community partnerships in urban elementary school to student achievement on state tests. *The Urban Review*, 35(2).
- Şahin, A. (2003). Yöneticilerin iş Tatmini ve Memnuniyeti. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 1(5), s.137-157
- Yılmaz, V. (2006). İlköğretim Okullarının Etkili Okul Özelliklerine Sahip Olma Düzeyleri: Düzce İli Örneği (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Wragg, E. C. (1994). Conducting and analysing interviewies. N. Bennett, R. Glatter, R. Levacic (Edt). Improving educational management through researcti and consultancv (s:267-282). Ttie OpenUniversity.

EKLER**EK 1. K.K.T.C. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Anket Uygulama**

K.D
Dosa 13

**KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
MESLEKİ TEKNİK ÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: MTÖ.0.00-13-18/ 342 08 Şubat 2018

Sayın Oya Denizer
Müdür Muavini
Gazimağusa Ticaret Lisesi
Gazimağusa,

İlgi yazınızla, müdürlüğümüze bağlı okullarda öğrenim gören öğrencilere yönelik olarak "Okul Yöneticisi, Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Denetlenmesinin Okul İhtimine Olan Etkisinin Değerlendirilmesi" konulu anket uygulaması yapılabilmesi amacı ile izin talebinde bulunulmuştur.

Talebinizle ilgili olarak Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'nce yapılan incelemede, sözkonusu anket uygulaması yapılmadan önce okul müdürlükleri ile istişarede bulunup anketin ne zaman uygulanacağı birlikte saptanmalıdır. Keza, anket uygulama çalışmasından sonra da sonuçlarının Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne de ulaştırılması gerekmektedir.

Bilgi edinmenizi ve gereğini saygı ile rica ederim.

Oya Harım
bilgilerine.

Aytaç Şirket
Müdür

GH/NK

İst. (90) (392) 228 3136 - 22 82257
Fax (90) (392) 221 8722
E-mail: mefb@cyprusnet.net

Lefkoşa-KIBRIS

EK 2. Okul Yöneticisi, Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Denetlenmesinin Okul İklimine Olan Etkisinin Değerlendirilmesi

2.1. Öğretmen Görüşme Formu

1. Genel olarak bu okulda eğitim vermekten ne kadar zevk alıyorsunuz?
2. Dersiniz için kaynak bulmak sizce ne kadar zor?
3. Bu okuldaki öğretmenlerin birbiriyle işbirliği ne kadar iyi?
4. Bu okulda eğitim verirken kendisinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz?
5. Sizce öğrencilerinizin ebeveynleri sizi ne kadar destekliyor?
6. Ebeveynler çocuklarının notlarını değiştirmeniz için size ne sıklıkta baskı yapıyor?
7. Sizce idareciler sizi ne kadar destekliyor?
8. Bu okul müdürünün size verdiği geribildirimler ne kadar faydalı?
9. Sizden beklenenler ne kadar makul?
10. Bu okulun standartlaşmış sınavlara gösterdiği dikkat çok mu fazla, çok mu az yoksa kararında mı?
11. Burada bir öğretmen olarak profesyonel gelişiminiz için ne kadar fırsat buluyorsunuz?
12. Profesyonel gelişim fırsatları için bu okul size ne kadar maddi destek sağlıyor?

Ek 3. Veli Görüşme Formu

Katılımcının eğitim durumu

Veli ve Öğrenci Bölümü
İlkokul
Orta okul
Lise
Lisans veya Meslek Yüksek Okulu
Yüksek Lisans veya Doktora

Katılımcının yaş aralığı

Veli ve Öğrenci Bölümü
25 yaş altı
25-35 yaş aralığı
35-45 yaş aralığı
45-55 yaş aralığı
55- 65 yaş aralığı
65 yaş üstü

1. Veli olarak çocuğunuzun eğitimine yeterince katkı veriyordığınızı düşünüyor musunuz?
2. Veli olarak çocuğuma “Bugün okulda öğretmenine ne sordun” sorusunu sorar mısınız?
3. Veli olarak okul yönetimine yeterince katkı veriyordığınızı düşünüyor musunuz?
4. Velisi olduğunuz öğrenci, eğitimi için gerekli sorumluluklarını yerine getiriyor mu?
5. Velisi olduğunuz öğrenci okul yönetimine yeterince katkı veriyor mu?

6. Velisi olduğunuz öğrenci ahlak inanç ve şuur kazanma konusunda üzerine düşen sorumlulukları yerine getiriyor mu?
7. Okul yönetimi ile ilgili rahatlıkla iletişim kurulabiliyor musunuz?
8. Okul yönetimi ve Okul aile birliği veli ev ziyaretleri yapıyor mu?
9. Okul yönetimi sorunları çözmede yeterli midir?
10. Okul yönetimi eğitime vizyon ve misyon kazandırma konusunda yeterlidir midir?
11. Okullarda rehberlik desteği yeterli midir?
12. Öğrenci kulüpleri yönetim tarafından destekleniyor mu?
13. Sosyal etkinlikler yönetim tarafından destekleniyor mu?
14. Okulumuzda spor etkinlikleri yönetim tarafından destekleniyor mu?
15. Okulumuzda sanat etkinlikleri yönetim tarafından destekleniyor mu?
16. Öğrencilerin birlik ve beraberliğini artıracak geleneklerin oluşturulması hedefleniyor mu?

17. Okul gelenekleri yeni gelen öğretmen ve idareci tarafından korunmaktadır
18. Öğrenci talepleri yeterince dikkate alınmakta mıdır?
19. Okulumuzda öğrenci başkanı idarede söz sahibi midir?
20. Okullarımızda öğrencilerimizin bir üst eğitim kurumuna hazırlanması konusunda çalışmalar yapılıyor mu?
21. Okul öğrenci ve veli sorunlarına çözüm bulmada okul yönetimi zamanında çalışmalar yapılıyor mu?
22. Okulun geleceği tüm paydaşlar tarafından önemseniyor mu, ne düşünüyorsunuz?
23. Proje okullarında yürütülen öğretmen rotasyonunu başarılı ve uygun buluyor musunuz?
24. Okul yönetimi; okul ve öğrencinin sorunlarını tespit etmede yeterince çalışma yaptığını düşünüyor musunuz?
25. Okul öğrenci ve veli sorunlarına çözüm bulmada okul yönetimi zamanında çalışmalar yaptığını düşünüyor musunuz?
26. Okul kütüphanesinin yeterliği hakkında ne düşünüyorsunuz?
27. Okul kimya fizik laboratuvarlarını yeterli buluyor musunuz?
28. Okul laboratuvarındaki ekipmanlar işlevselliği hakkında ne düşünüyorsunuz?
29. Öğrenciler için serbest kullanım alanları (Mescit, sunum odası, aktivite odası gibi) yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

30. Okulumuzda yeteri kadar dini inanç; şuur, bilinç verilmekte midir?
31. Okulumuzda yeteri kadar ahlaki olgunluk kazandırılıyor mu?
32. Okulumuzda milli ve manevi değerlerimiz yeterince öğretildiğini düşünüyor musunuz?
33. Okulunuza başlayan öğrencilerin yaşamlarında olumlu değişimler yaşandığını düşünüyor musunuz?
34. Meslek öğretmenlerinin İnanç ve şuur konularında rehberliği yeterli buluyor musunuz?
35. Öğrencilerimizin ileriye yönelik hayatlarına dair öğretmenlerin danışmanlığının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
36. Okulunuzda yeteri kadar ahlaki olgunluk kazandırıldığını düşünüyor musunuz?
37. Okulunuzda milli ve manevi değerlerimiz yeterince öğretildiğini düşünüyor musunuz?
38. Okulunuza başlayan öğrencilerin yaşamlarında olumlu değişimler yaşandığını düşünüyor musunuz?
39. Öğretmenlerin yoğun çalışma saatleri nedeniyle (okul, kurs vs.) verim kaybı yaşadığını düşünüyor musunuz?
40. Çocuğunuzu ek olarak herhangi bir Kursta/Etüt Merkezine gönderme ihtiyacı hissediyor musunuz?

41. Okul harici kursların başarıya katkısı olduğuna inanıyor musunuz?
42. Okul kurslarında ders programı ve takibi yapılıyor mu?
43. Okul kurslarında önerilen kitaplar, işlenen konulara uygun olarak seçildiğini düşünüyor musunuz?
44. Derslerin öğrenci seviyesine uygun olarak işlendiğini düşünüyor musunuz?
45. Bilimsel olimpiyatlara hazırlık yeterli düzeyde midir?
46. Bilimsel projelere olimpiyatlar kadar değer verildiğini düşünüyor musunuz?
47. Bilimsel yayınlar takip edilip okulumuzda incelenmektedir
48. Okul müfredatı bilim üretmeye, sorgulamaya ve düşünmeye yönelik olduğunu düşünüyor musunuz?
49. Okul müfredatının öğrenciyi not kaygısından uzaklaştırarak, hayatı anlamaya ve kendini geliştirmeye yönelik olduğunu düşünüyor musunuz?
50. İspat, ikna ve geliştirme odaklı analitik eğitimin verildiğini düşünüyor musunuz?

Ek 4. Müdür ve Müdür Muavini Görüşme Formu

1. Denetimin müfredata yeni bir bakış açısı kazandırmasına yönelik görüşleriniz nelerdir?
2. Denetimin okulun, sınıfın fiziki durumunda bir gelişmeye ve kurumlara bir dinamizm kazandırmasına yönelik görüşleriniz nelerdir?
3. Okul denetimlerinin kimler tarafından nasıl yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?
4. Sizce denetim yapılırken öncelik sıralamasının ilk basamağı ne olmalıdır.
5. Sizce denetimler hangi sıklıkta olmalıdır?
6. Okulda sıkça karşılaştığınız sorunlar neledir?
7. Okul denetimlerinde eğitim paydaşlarıyla ilişkilerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
8. Denetim sonrasında görüşlerinizin öğretmen ve öğrenciler tarafından yeterince dikkate alındığını düşünüyor musunuz?

Ek 5. Tez Orijinallik Raporu

ORIGINALITY REPORT			
8%	7%	3%	%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS
PRIMARY SOURCES			
1	www.eyuder.org Internet Source		1%
2	docs.neu.edu.tr Internet Source		1%
3	acikerisim.selcuk.edu.tr:8080 Internet Source		1%
4	eyk8.marmara.edu.tr Internet Source		<1%
5	www.yarbis.yildiz.edu.tr Internet Source		<1%
6	www.pegegog.net Internet Source		<1%
7	www.eyed-der.org Internet Source		<1%
8	library.neu.edu.tr Internet Source		<1%